

että tähän tarkoitukseen 1917 vuoden obligatiolainasta osoitetaan 159,610 markkaa;

että kaupungin yleisten töiden hallitus saa toimekseen toistaiseksi ottaa hoitoonsa mainituilla saarilla olevat laitokset;

että laitosten intendenttinä toistaiseksi pysytetään filosofianmaisteri R. Palmgren, jolla on ollut mainitut laitokset lähemmin hoidettavanaan, maksamalla hänelle tähänastinen palkkansa 575 markkaa kuukaudessa, paitsi vapaata asuntoa, valaistusta ja lämpöä;

että kustannukset laitosten voimassapidosta sekä palkat maksetaan kulu-
van vuoden budjettiin Korkeasaaren ja Seurasaaren laitosten ylläpitoa var-
ten merkitystä määrärahasta; sekä

että asetetaan komitea laatimaan ehdotusta edellä mainittujen saarten
vastaiseksi hoitamiseksi, erittäin huomioon ottamalla Korkeasaaren eläin-
tarhan edelleen pysyttäminen.

Mainitun komitean jäseniksi valittiin¹⁾ myöhemmin vt Ailio sekä joh-
taja A. Björkenheim, toimittaja L. Eronen, filosofiantohtori K. E. Kivirikko
ja professori K. M. Levander.

Lisämääräraha Korkeasaaren ja Seurasaaren voimassapitoon. Korkeasaa-
ren ja Seurasaaren intendentin ilmoitettua, että kulu-
van vuoden menosään-
töön merkitty mainituilla saarilla olevain laitosten kunnossapitomääräraha oli
likimmittäin kulutettu sekä anottua 30,000 markan lisämäärärahaa tarkoituk-
seen, myöntyi²⁾ kaupunginvaltuusto tähän ja pani määrärahan maksettavaksi
käyttövaroistaan.

B. Kaupungin irtainta omaisuutta ja rahatointa koskevat asiat.

*Lausunto vuositilintarkastajain kaupungin 1916 vuoden tilejä vastaan
tekemäin muistutusten johdosta.* Niiden lautakuntain ja laitosten, joilta oli
vaadittu selitystä vuositilintarkastajain 1916 vuoden tilejä vastaan tekemäin
muistutusten johdosta, annettua sen, lähetti³⁾ budjettivaliokunta lausun-
tonsa asiasta kaupunginvaltuustolle. Vuositilintarkastajain tekemät muistu-
tukset olivat osin yleistä laatua, osin yksityisseikkoja koskevia. Edellisiin
valiokunta vastasi kohta kohdalta. Jälkimmäisiin nähden piti valiokunta
asianomaisten lautakuntain ja laitosten antamia selityksiä tyydyttävinä.
Vuositilintarkastajain muistutustensa yhteydessä esittämiin toivomuksiin näh-
den valiokunta yhtyi vuositilintarkastajain ehdotukseen, että ne lähetettäi-
siin rahatoimikamariin niihin toimenpiteisiin ryhtymistä varten, joita revi-
sionikonttorin tekemät huomiot saattoivat aiheuttaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ehdotuksen⁴⁾.

Kertomus kaupungin 1917 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimi-
kamari lähetti⁵⁾ kaupunginvaltuustolle rahatoimikonttorin laatiman otteen
konttorin kaupungin 1917 vuoden tilejä ja tilinpäätöstä koskevasta kerto-
muksesta⁶⁾. Tilinpäätös oli yhteenvedettynä seuraava:

¹⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 7 §. — ²⁾ S:n 28. 10. 10 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 20.
— ⁴⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 32 §. — ⁵⁾ S:n 17. 6. 2 §. — ⁶⁾ Helsingin kaupungin tilasto V, 2,
Kaupungin tilit ja tilinpäätös vuodelta 1917.

Tulot.

Käytetty säästö vuodelta 1916	Smk	700,000: —
Tuloja rahasäännön mukaan	»	30,857,641: 45
» rahasäännön ulkopuolella	»	3,723,015: 63
Määrärahoja säästynyt	»	338,025: 73
	Smk	35,618,682: 81
Vuoden tulos, vajausta	»	4,017,736: 30
Yhteensä	Smk	39,636,419: 11

Menot.

Määrärahoja rahasäännön mukaan	Smk	31,557,641: 45
Ylitettyjä määrärahoja	»	7,795,799: 06
Vajausta lasketuissa tuloissa	»	282,978: 60
Yhteensä	Smk	39,636,419: 11
Edellä mainittu vajaus	»	4,017,736: 30
siitä vähennettynä käyttämätön säästö vuodelta 1916	»	106,652: 58
antaa vajausta vuoteen 1918	Smk	3,911,083: 72

Kertomus kaupungin 1917 vuoden tilien ja hallinnon tarkastuksesta. Kirjelmässä huhtikuun 16 päivästä lähetti maistraatti kaupunginvaltuustolle kertomuksen ¹⁾ kaupungin 1917 vuoden tilien ja hallinnon toimitetusta tarkastuksesta sekä selonteon revisionikonttorin toiminnasta samana vuonna.

Vuositolintarkastajat olivat havainneet eräiden ilmiöiden kunnallishallinnon alalla kaipaavan pikaisia toimenpiteitä sen huolestuttavan tilanteen poistamiseksi, mihin osa kunnallista toimintaa oli joutunut. Erikoisesti olivat he kiinnittäneet huomiotaan siihen vaaraan, mikä oli syntynyt kunnalle siitä, että useat kokeneet virkamiehet olivat lyhyen ajan kuluessa poistuneet toimistaan, sekä rahatoimikamarin uudestijärjestelyn aineista lykkääntymisestä koituneihin haittoihin. Edelleen katsoivat tilintarkastajat kaupungin teknillisten laitosten uutishankinnan sotavuosina kaipaavan erityistä kuole-tussuunnitelmaa tuntuvasti korotetuin vuotuisin poistomäärin kalliiden sota-aikaisten laitteiden osalta.

Esiteltäessä kaupungin tileistä ja tilinpäätöksestä annettua kertomusta sekä tilintarkastuskertomusta päätti ²⁾ kaupunginvaltuusto myöntää rahatoimikamarille sekä kaupungin muille johto- ja lautakunnille vastuunvapauden niiden 1917 vuoden aikaisesta toiminnasta ja tilityksestä sekä muonitus-toimikunnalle koko sen toimiajalta.

Vuositolintarkastajain ja revisionikonttorin tekemäin muistutusten ja ehdotusten johdosta annettiin budjettivaliokunnan toimeksi asianomaisia johto- ja lautakuntia kuultuaan tehdä ne lausunnot ja ehdotukset, joita asianhaarat saattoivat aiheuttaa.

Kaupungin 1918 vuoden tilit ja tilinpäätös. Valmisteluvaliokunta ilmoitti kaupunginvaltuustolle kesäkuun 17 päivänä, ettei kaupungin tilinpäätöstä vuodelta 1918 ollut ehditty säädetyn ajan kuluessa laatia, vaan saattoi se aikaisintaan olla valmiina ensi syksyn keskivaiheilla. Näin ollen kaupunginvaltuusto ei voinut kunnallislaisissa säädetyn ajan kuluessa käsitellä kysy-

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 25. — ²⁾ Kvston pöytäk. 17. 6. 2.

mystä tilinpäätöksen hyväksymisestä eikä vastuunvapauden myöntämisestä mainitulta vuodelta, minkätähden valtuusto päätti¹⁾ tältä kohden siirtää kokouksen toistaiseksi.

Kertomus kaupungin lahjoitettujen rahastojen 1918 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä. Rahatoimikonttorin laatima kertomus kaupungin lahjoitusrahastojen 1918 vuoden tileistä ja tilinpäätöksestä esiteltiin²⁾ kaupunginvaltuuston tiedoksi.

Vastuunvapaus Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunnalle. Sedmigradskyn pientenlastenkoulun ja Marian turvakodin johtokunta lähetti kaupunginvaltuustolle kertomuksen näiden laitosten toiminnasta vuonna 1918 sekä tarkastuskertomuksen niiden samanvuotisten tilien tarkastuksesta, ja päätti³⁾ valtuusto myöntää johtokunnalle vastuunvapauden mainitulta tilivuodelta.

Uuden obligatiolainan obligatio- ja korkolippujen teksti sekä laina- ja kuole-tussuunnitelmat. Valtioneuvoston elokuun 21 päivänä vahvistettua⁴⁾ kaupunginvaltuuston päätöksen 12,992,000 markan suuruisen obligatiolainan ottamisesta Hertonas gods aktiebolagin osakkeiden⁵⁾ ostoa varten antoi rahatoimikamari valtuustolle ehdotuksen puheenalaisen lainan obligatioiden ja korkolippujen tekstiksi sekä lainaehdoiksi ja kuole-tussuunnitelmaksi. Lainaehtoihin oli otettu se varaus, että kaupunki oli oikeutettu ennen toimitettavaa arvontaa julkiselle notaarille näyttämään vähittäin ostaneensa obligatioita sen määrän, mikä vahvistetun kuole-tussuunnitelman mukaan oli vuoteen arvoittava, jossa tapauksessa arvontaa ei toimitettaisi kuluvana vuonna. Kustannuksia obligatioiden ja korkolippujen painatuksesta oli laskettu olevan 35,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ valtioneuvostolta anoa vahvistusta 1919 vuoden toisen kuole-tuslainan obligatioiden ja korkolippujen tekstin sekä lainaehto- ja kuole-tussuunnitelman ehdotuksille ynnä käyttövaroistaan osoittaa mainitun rahamäärän.

Kaupungin konttokuranttilainain uusiminen. Kaupungin toukokuun 15 päivänä erääntyvät konttokuranttilainat, kaikkiaan 15,000,000 markkaa, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto uusittaviksi mahdollisimman edullisin ehdoin.

Rahatoimikamarin ilmoitus tekemistään lyhytaikaisista lainasitoumuksista. Kirjelmässä toukokuun 30 päivästä rahatoimikamari ilmoitti kaupungilla olevan velkaa seuraavat lyhyeksi ajaksi tehdyt sitoumukset, nimittäin:

1) Lontoossa herrain Hambro & Sonin luona kaksitoista 5,000 punnan vekseliä eli yhteensä 60,000 punttaa;

2) Lontoossa herrain Frühling & Goschenin luona kaksi 5,000 punnan vekseliä eli yhteensä 10,000 punttaa;

3) Lontoossa Joint City and Midland Bank Ld pankissa kymmenen 5,000 punnan vekseliä eli yhteensä 50,000 punttaa;

4) Allmänna svenska elektriska aktiebolaget, Västerås, yhtiöllä yksi 31,000 kruunun vekseli;

5) Tukholmassa Skandinaviska kreditaktiebolaget pankissa 600,000 kruunun konttokuranttilaina; sekä

6) tšekäläisessä Vaasan osakepankissa kolme 1,000,000 markan vekseliä eli yhteensä 3,000,000, jotka viimeksi mainitut vekselit rahatoimikamari oli ottanut saadakseen varoja kaupungin lähiaikaisiin pakottavimpiin tarpeisiin.

¹⁾ Kvston pöytäk. 17. 6. 1 §. — ²⁾ S:n 17. 6. 12 §. — ³⁾ S:n 7. 10. 27 §. — ⁴⁾ S:n 23. 9. 3 §. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. siv. 8 ja seur. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 9. 9. 21 §. — ⁷⁾ S:n 6. 5. 1 §.

Samalla kuin kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ kuudennessa kohdassa mainitun lainanoton, valtuutti valtuusto rahatoimikamarin tarpeen vaatiessa vastedes uusimaan edellä olevat sitoumukset ja ottamaan vekseleillä lainoja enintään 7,000,000 markkaa.

Budjettia käsitellessään päätti²⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa rahatoimikamarin ottamaan 15,000,000 markan lainan kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle, mistä se oli sopivasti saatavissa.

Toimenpiteitä kaupunginkassan vahvistamiseksi. Ilmoittaen lokakuun 27 päivänä Suomen pankissa diskontanneensa 3,000,000 markalle asetetun kolmen kuukauden vekselin rahatoimikamari anoi mainitun toimenpiteen hyväksyntistä. Edelleen anoi kamari lupaa lisätä kaupungin tilapäislainoja 10,000,000 markalla.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ rahatoimikamarin esityksen.

Sittenkuin mainittu luotto oli käytetty, myöntyi⁴⁾ kaupunginvaltuusto rahatoimikamarin anomukseen edelleen vähintään 10,000,000 markan määräisen tilapäisluoton ottamisesta.

Merkitty takaus Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön puolesta. Rahatoimikamari ilmoitti Stockholms enskilda bankin pyynnöstä merkinneensä Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön tunnustamiin vekseleihin takauksen kaikkiaan 1,267,917: 97 kruunulle, minkä toimenpiteen kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾.

Erään Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön tunnustaman vekselin siirto. Rahatoimikamari ilmoitti päättäneensä siirrollaan varustaa 6 kuukauden tunnusteen 157,950 dollarille, joka oli Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön Amerikasta tilaamain 20 moottorivaunun hinta. Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁶⁾ toimenpiteen.

Kiinnityksen myöhemmäksi siirtäminen. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁷⁾ Helsingin työväenyhdistyksen anomukseen, että kaupungin kiinnitys yhdistyksen taloon n:o 5 Saariniemenkadun varrella korttelissa n:o 299 X kaupunginosaa, joka oli helmikuun 26 päivänä 1907 siirretty myöhemmäksi⁸⁾ keskinäisen henkivakuutusosakeyhtiö Suomen myöntämän 500,000 markan lainan hyväksi, saatiin edelleen siirtää myöhemmäksi, niin että se oli oleva viiden myöhemmän, yhteensä 1,000,000 markkaan nousevan lainan jäljessä.

Sotilasmajoituksesta suoritettujen ennakkokustannusten poisto. Rahatoimikamarin esityksestä kaupunginvaltuusto päätti⁹⁾, että 1917 vuoden tilinpäätöksessä vuoteen 1918 siirtyvän erän edeltäpäin suoritettuja kustannuksia majoituksesta Sörnäsissä, 18,938: 59 markkaa, sai poistaa 1918 vuoden tilinpäätöksestä.

Uusien osakkeiden merkintä Helsingin makasiiniosakeyhtiössä. Helsingin makasiiniosakeyhtiön päätettyä rakennuttaa 13,000 m² väliaikaisia tavara-suojia Hietä- ja Jätkäsaarelle, jota tarkoitusta varten yhtiön osakepääoma oli korotettava 1,000,000:sta 1,500,000 markkaan, päätti¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto valtuuttaa rahatoimikamarin nimelliskurssista merkitsemään 527 uutta osaketta mainitussa yhtiössä sekä tähän tarkoitukseen 1917 vuoden obligatio-lainasta osoittaa 263,500 markkaa.

Kaupungin vakinaisten tulojen lisääminen. Valiokunta, jonka kaupunginvaltuusto oli asettanut käsittelemään kysymystä kaupungin vakinaisten

¹⁾ Kvston pöytäk. 3. 6. 1 §. — ²⁾ S:n 30. 12. 1 §. — ³⁾ S:n 12. 11. 10 §. — ⁴⁾ S:n 22. 12. 17 §. — ⁵⁾ S:n 28. 1. 21 §. — ⁶⁾ S:n 19. 8. 10 §. — ⁷⁾ S:n 9. 9. 15 §. — ⁸⁾ Ks. 1907 vuod. kert. siv. 129. — ⁹⁾ Kvston pöytäk. 9. 9. 42 §. — ¹⁰⁾ S:n 28. 10. 13 §.

tulojen lisäämisestä ¹⁾, antoi joulukuun 11 päivänä 1918 päivätyn mietinnön ²⁾, jossa valiokunta, huomauttaen laajasta työohjelmastaan, jonka käsittelyssä myös kunnallishallinnon järjestys ja sen uudistusperiaatteet tulisivat tärkeiltä kohdin kosketetuiksi, lausui käsityksensä, ettei olisi asian eduksi, jos puheenalaisen työn suorittaisi monipäinen valiokunta, vaan olisi se annettava yhdelle ainoalle henkilölle, joka saattoi omistaa aikansa ja työnsä puheenalaisen suuren tehtävän ratkaisulle. Valiokunta sentähden ehdotti, että kaupunginvaltuusto päättäisi antaa asiantuntevan henkilön toimeksi valtuustolle laatia ehdotuksen Helsingin kaupungin taloushallinnon uudestijärjestämiseksi siihen suuntaan, että kaupungin tuloja voidaan tuntuvasti lisätä ja sen menoja mikäli mahdollista supistaa, sekä antaa valmisteluvaliokunnan toimeksi tehdä sopivan henkilön kanssa sopimuksen mainitun työn suorittamisesta ja kaupunginvaltuustolta hankkia tähän tarkoitukseen tarpeellisen määrärahan.

Mietintöä esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ lähettää asian valmisteluvaliokuntaan, jonka tuli antaa ehdotus sen edelleen valmistelemisesta.

Budjettia käsitellessään kaupunginvaltuusto päätti ⁴⁾ kehoittaa rahatoimikamaria mahdollisimman pian valtuustolle antamaan selvityksen, eikö kaupungin tuloja voitaisi lisätä.

Toimenpiteitä huviverotuksen uudistuksen jouduttamiseksi. Kirjelmässä huhtikuun 22 päivältä rahatoimikamari huomautti, että kysymys, miten kaupungin tuloja voitaisiin tuntuvasti lisätä, oli asia, joka kunnallishallinnossa oli viime aikoina vetänyt puoleensa yhä suurempaa huomiota. Tähän suuntaan käyvä toimenpide olisi kunnallisen huviverotuksen käytäntöön ottaminen. Oikeus kantaa maksuja julkisista huveista oli 1879 vuoden yleisen vaivashoitoasetuksen ilmestyttyä evätty erältä maamme kaupungeilta, niiden joukossa Helsingiltä, jota vastoin tuollainen oikeus oli toisille kaupungeille myönnetty. Tähän oli ollut syynä se, että puheenalaisen asetuksen määräysten soveltamisessa oli vallinnut epävarmuutta siitä, oliko asianomaisille köyhäinhoitoyhdyksunnille aikaisemmin tuleva oikeus vaivashoitomenojen suoritukseen kantaa huvimaksuja asetuksen johdosta kumottu vai ei. Kun valtioneuvostossa kuitenkin oli nostettu kysymys sekä valtiollisen että kunnallisen huviverotuksen uudistamisesta siihen suuntaan, että huvimaksut tulisivat joko valtiolle tai asianomaiselle kunnalle taikka myös jaettaisiin näiden molempain kesken, näytti kaupunginvaltuustolla olevan aihetta valtioneuvostolle huomauttaa, että tarve vaatii ratkaisemaan tämän asian siihen suuntaan, että oikeus kunnalliseen huviverotukseen myönnettiin kaikille maan kaupungeille, sitä suuremmalla syyllä kuin kaupungin menot köyhäinhoidon ja sen likeisillä aloilla olivat kasvaneet siinä määrin, että ne uhkasivat käydä kaupungeille ylivoimaisiksi. Rahatoimikamari ehdotti, että kaupunginvaltuusto kirjelmässä valtioneuvostolle lausuisi toivomuksen, että valtioneuvosto ryhtyisi toimiin puheenalaisen huviverotuksen uudistuksen toimeenpanemiseksi mahdollisimman pian kaupungeille suotuisaan suuntaan.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁵⁾ valtioneuvostolle tehdä alistuksen kunnallisen huviverotuksen toimeenpanemisesta ja sen ohessa lausua toivomuksen, että kunnille suotaisiin tilaisuus lausua mielensä asiasta ennen sen ratkaisua.

Lausunto tuulaakiverotuksen kumoamiskysymyksestä. Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli sisäasiainministeriön kirjelmän johdosta tammikuun 8 päivältä vaatinut rahatoimikamarilta lausuntoa niistä seikoista, jotka olisi otet-

¹⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 262. — ²⁾ Kvstn pain. asiakirj. n:o 52 vuodelta 1918. —

³⁾ Kvstn pöytäk. 15. 4. 40 §. — ⁴⁾ S:n 30. 12. 1 §. — ⁵⁾ S:n 3. 6. 13 §.

tava huomioon tuulaakiverotuksen lakkauttamista koskevaa ehdotusta toimeenpantaessa, sekä siitä, mitä vastiketta tuulaakin menetyksestä kaupunki saattoi vaatia, antoi kamari asiasta lausunnon¹⁾, jonka mukana seurasi kaupunkiliiton johtokunnan antama periaatteellinen lausunto, joka päättyi seuraaviin ponsiin:

1. Kaupunkien oikeutta tuulaakiveron kantamiseen ei voida lakkauttaa ilman että kaupungeille annetaan vastaava korvaus sen kautta menettämistään tuloista.

2. Korvaus tuulaakitulojen menetyksestä on kaupungeille suoritettava siinä muodossa, että kaupunkikunnilta siirretään valtiolle ne velvollisuudet, jotka joko ovat kaupungeille osoitetut tuulaakioikeuden suoranaisena vastineena tai kaupunkikuntien erikoisrasituksina ovat määrättyt kaupunkien suoritettaviksi joko välillisesti tuulaakioikeuden säätämisen yhteydessä tai muutoin aikaisemman lainsäädännön perusteella. Nämä valtiolle siirrettävät tehtävät ovat:

a) tullikamarien virkahuoneistojen ja pakkahuoneiden rakentaminen ja ylläpitäminen, mittojen ja punnuksien hankkiminen pakkahuoneisiin sekä punnitushenkilökunnan palkkaaminen;

b) oikeustoimen, yleisen syyttäjistön ja ulosottotoimen ylläpito;

c) poliisilaitoksen ylläpitokustannusten suorittaminen siltäkin osalta, mikä vielä on määrätty kuntien kannettavaksi.

3. Kaupunkikuntien velvollisuudet tullilaitoksen tarpeiden tyydyttämiseksi ovat siirrettävät valtiolle joko välittömästi tai kunnallisverotuksen uudistuksen yhteydessä. Siirtyminen tapahtukoon siten, että valtio määrätyistä vuodesta alkaen ottaa vastatakseen kaikista jokavuotisista kustannuksista ja lunastaa kuntien tarkoitusta varten hankkimat rakennukset valtion omiksi. Jollei valtio lunasta rakennuksia, on niistä vuosittain suoritettava vuokraa kaupungeille.

4. Siinä tapauksessa että tuulaaki lakkautettaisiin, ennenkuin oikeudenkäyntilaitoksen uudistus kaupunkeihin nähden voidaan toimeenpanna, on valtion sitouduttava myöntämään kaupunkikunnille raastuvanoikeuden, virallisen syyttäjän ja ulosottotoimen ylläpitoa täydelleen vastaava valtionavustus siksi väliajaksi, mikä kuluu tuulaakitulojen lakkauttamisen ja kuntien lopullisen vapauttamisen välillä näitten laitosten menojen suorittamisesta.

5. Poliisilaitoksen menojen lopullinen siirtäminen valtiolle on tuulaakitulojen lakkauttamisen yhteydessä välittömästi järjestettävä.

Rahatoimikamari puolestaan katsoi tuulaakin lakkauttamisesta koituvat rahalliset tappiot olevan korvattava kaupungille siten, että tieteen toimitsema ja useissa kohdin puutteellinen järjestelmä, jota voimassa olevain lainsäädännön mukaan sovellettiin kunnallisverotuksessa, oli perin pohjin uusittava. Kun kunnallinen veron uudistus oli kaupungille erinomaisen tärkeä, puolsi rahatoimikamari ehdotusta tuulaakin lakkauttamisella sillä edellytyksellä, että verouudistus samalla kertaa toimeenpantiin. Kamari esitti, että kaupunginvaltuusto lausunnossaan lausuisi mielensä siihen suuntaan, että Helsingin kaupunki suostuu luopumaan tuulaakimaksusta, samalla kuin kunnallinen verotusuudistus toimeenpannaan kaupungille suotuisalla tavalla ja valtio ottaa täyttääkseen kaikki kaupungilla tullin voimassapitoon nähden olevat velvollisuudet sekä lunastaa tätä tarkoitusta varten olevat rakennukset.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 32.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ antaa lausuntonsa rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti.

Lausunto tuulaakimaksun laskemisesta vuosina 1919 ja 1920. Sittenkuin kaupunginvaltuustolta oli vaadittu lausuntoa siitä prosenttimäärästä, millä tuulaakia olisi vuosina 1919 ja 1920 kaupungissa kannettava, sekä liikennekonttori ja rahatoimikamari olivat ehdottaneet mainittua maksua kannettavaksi 3 % tullimääristä, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto puolestaan ehdottaa tuulaakin vahvistettavaksi 2 %:ksi tullimaksuista.

Yhteismäärärahoista maksettujen palkkain suuruus. Palkkalautakunta ilmoitti³⁾ havaitun, että rakennuskonttorissa ja teknillisissä laitoksissa oli verraten suurelle viranpitäjän määrälle yhteismäärärahoista maksettu palkkoja, joiden määrän ei voinut katsoa oikein suhtautuvan kaupungin menosäännössä lueteltujen viranpitäjien palkkaetuihin, sekä asianomaisten virastojen yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien palkkain ja kalliinajalisäysten määräämisestä voimassa olevain säännösten mukaisesti ehdottaneen, että nämä palkat ja vastaavat kalliinajalisäykset vastedeskin maksettaisiin. Lautakunta ei ollut katsonut olevan käyminen välittömästi korjaamaan tätä asianlaitaa, vaan ainoastaan kehoittanut asianomaisten laitosten johtokunta mahdollisimman pian aikaansaamaan oikaisun tässä kohden.

Vahvistetuista kalliinajalisäysperusteista myönnettyjä poikkeuksia. Tämän yhteydessä palkkalautakunta edelleen ilmoitti, että tammikuun kalliinajalisäyksiä maksettaessa oli osoittautunut tarpeelliseksi poikkeustapauksissa korottaa säännöllistä kalliinajalisäystä, jottei kokonaispalkka olisi vähempi kesäkuussa 1918 maksettua määrää, ja että lautakunta eräissä tapauksissa, kun sivutoimi oli ollut laadultaan laajempi, oli paitsi prosenttitaista kalliinajalisäystä maksanut myös osan 200 markkaan nousevaa vakinaista kalliinajalisäystä, jotka lisämäärät eivät kuitenkaan kaikkiaan nouseet noin 1,000 markkaa enemmiksi. Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ tämän lautakunnan menettelyn.

Kaupungin viranpitäjille tulevain kalliinajalisäysten korotus. Käsitellessään palkkaetujen parantamisanomusta⁴⁾ päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto antaa palkkalautakunnan toimeksi lausua mielensä siitä, oliko ja missä määrin tarpeellista korottaa kaupungin viranpitäjien kalliinajalisäyksiä.

Sittemmin antamassaan lausunnossa lautakunta, esitettyään selvityksen taloudellisen tilan jatkuvasta huononemisesta, lausui käsityksensä, että kaupungin tulisi vielä kerran käydä järjestämään kalliinajalisäyksiä, joita siihen aikaan maksettiin kaupunginvaltuuston joulukuun 30 päivänä 1918 tekemän päätöksen⁶⁾ mukaan. Lautakunta oli ollut sitä mieltä, että vakinaista kalliinajalisäystä olisi huhtikuun 1 päivästä maksettava 300 markkaa kuukaudessa, ollen lautakunta samoin kuin tähänkin asti oikeutettu palkkaan nähdessä, joka käsitti luontaisetujakin, määräämään, kuinka suuri osa vakinaista kalliinajalisäystä olisi tämän vuoksi vähennettävä, jota vastoin prosentittainen lisäys olisi laskettava samalla tapaa kuin aikaisemminkin, kuitenkin niin että tämän lisäyksen suurin määrä olisi korotettava 125:sta 200 markkaan kuukaudessa. Viimeksi mainittu ehdotus tietäisi että, kun viranpitäjä, jonka kuukausipalkka ylitti 500 markan, ei aikaisemmin ollut tämän määrän ylittävän osan puolesta saanut prosenttitaista lisäystä, tämän lisäyksen suurin määrä tästälähin saavutettaisiin kuukausipalkan ollessa 800 markkaa.

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 6. 18 §. — ²⁾ S:n 25. 2. 6 §. — ³⁾ S:n 26. 3. 13 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 60. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 26. 3. 24 §. — ⁶⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 64.

Palkkalautakunta oli tästä ehdotuksesta neuvotellut rahatoimikamarin kanssa, joka oli katsonut voivansa siihen yhtyä, kuitenkin niin, että korotetut kalliinajanlisäykset maksettaisiin ainoastaan lokakuun 1 päivään sekä että ne eivät tulisi niiden palkansaaajaluokkain hyväksi, joiden vakinaisia palkkaetuja oli yleisen palkanjärjestelyn jälkeen parannettu. Lautakunta puolestaan oli hyväksynyt nämä rajoitukset. Ehdotuksen toteuttamisesta oli lautakunta laskenut kaupungille koituvan lisämenoja 182,535 markkaa kuukaudessa eli kuudelta kuukaudelta yhteensä 1,095,210 markkaa. Sen ohessa lautakunta ilmoitti että, siinäkin tapauksessa ettei korotettuja kalliinajanlisäyksiä myönnettäisi, budjettiin merkityt kalliinajanlisäysmäärärahat, kaikkiaan 4,935,000 markkaa, eivät läheskään riittäisi tarkoitukseen.

Lautakunta ehdotti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kalliinajanlisäyksistä voimassa olevain määräysten 1 kohdan a) momentissa mainittu vakinainen kalliinajanlisäys korotetaan 300 markkaan kuukaudessa;

että saman kohdan b) momentissa mainittu prosenttikorotus ei saa olla 200 markkaa suurempi;

että nämä korotukset ovat voimassa huhtikuun 1 päivästä 1919 lokakuun 1 päivään samaa vuotta;

että siten korotettuja kalliinajanlisäyksiä ei kuitenkaan makseta niille viranpitäjille, joiden palkkaetuja 1918 vuoden yleisen palkanjärjestelyn jälkeen on parannettu tai joille palkkalautakunta on ylimääräisiä kalliinajanlisäyksiä varten olevista määrärahoista jo myöntänyt tuollaista ylimääräistä lisäystä tai joiden ylimääräiset kalliinajanlisäykset nousevat samaan tai suurempaan määrään kuin heille tulisi nyt päätetyn korotuksen johdosta, jota vastoin, jos ne ovat korotettuja kalliinajanlisäyksiä vähemmät, viranpitäjä saa sen määrän, jolla uusi kalliinajanlisäys ylittää parannetut palkkaedut tai ylimääräisen kalliinajanlisäyksen; sekä

että rahatoimikamari oikeutetaan näiden korotettujen kalliinajanlisäysten suorittamiseksi ylittämään budjettiin kalliinajanlisäyksiä varten merkityt määrärahat.

Jotta voitaisiin välttää erinäisiä epätasaisuuksia kalliinajanlisäyksiä määrättäessä yksityisille viranpitäjille, esitti palkkalautakunta, että valtuusto päättäisi oikeuttaa palkkalautakunnan virasta, jota ei voi pitää päätoimena varsinaisessa mielessä, mutta joka kuitenkin vaatii osakseen tuntuvan määrän hoitajansa työvoimaa, harkinnan mukaan antamaan, paitsi sivutoimesta tulevaa prosenttikorotusta, myös osan kalliinajanlisäyksen vakinaisesta määrästä.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen.

Kun edellä mainittujen kalliinajanlisäysten suoritus aika päättyi lokakuun 1 päivänä eikä kallis aika edelleen näyttänyt huojustumisen oireita, ehdotti palkkalautakunta niitä edelleen maksettavaksi vuoden loppuun. Kaupungille koituisi tästä lisämenoja noin 183,000 markkaa kuukaudessa eli vuoden jäljellä olevalta kolmelta kuukaudelta yhteensä 550,000 markkaa. Kun kuluvan vuoden menosääntöön kalliinajanlisäyksiä varten merkityt määrärahat oli valtuuston suostumuksella aikaisemmin ylitetty 620,000 markalla ja kalliinajanlisäysten suoritukseen edelleen tarvittiin 1,680,000 markkaa, lukuun otettuina nyt ehdotetut kalliinajanlisäykset, esitti lautakunta sen ohessa, että tarkoitukseen myönnettäisiin kaikkiaan 2,300,000 markan lisämääräraha.

¹⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 20 §.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen, ja oli rahamäärä pantava maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Virka-asuntojen lähtö- ja tulokatselmus. Sittenkuin oli kysymys nostettu siitä, että kaupungin viranpitäjien palvelusehtosääntöön pantaisiin määräys n. s. virkahuoneistojen lähtö- ja tulokatselmuksesta, mutta sekä palkkalautakunta että kaupungin yleisten töiden hallitus olivat esittämillään syillä semmoista määräystä vastustaneet, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, ettei asia aiheuttaisi muuta toimenpidettä.

Esitys kaupungin viranpitäjien palkkaetujen parantamisesta. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä lokakuun 4 päivästä oli Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistys, annettuaan laajanlaisen perustellun esityksen siitä rasittuneesta tilasta, missä kaupungin viranpitäjät edelleen jatkuvan kalliin ajan johdosta olivat, esittänyt, että heidän hädänalaisen tilansa helpottamiseksi nopeisiin toimenpiteisiin kaupunginvaltuuston puolelta ryhdyttäisiin, ja päättyi³⁾ kirjelmä seuraavaan anomukseen:

1) että kaupunginvaltuusto antaisi palkkalautakunnan tai ehkä jonkin valiokunnan toimeksi yksissä neuvoin Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen hallituksen valitsemain kunnallisten virkamiesten edustajain kanssa laatia ehdotuksen kunnallisten viranpitäjien palkkaetujen ja kunnallisten eläkkeensaajain eläkkeiden tehokkaaksi korotukseksi, ollen tämä ehdotus annettava niin hyvissä ajoin, että korotuksia voidaan soveltaa 1920 vuoden alusta lähtien; sekä

2) että kaupunginvaltuusto nykyään maksettaviin yleisiin kalliinajanlisäyksiin nähden, siksi kunnes tyydyttävä ratkaisu edellä olevan pönten mukaan on vuoden lopulla aikaansaatu, hyväksyisi seuraavat muutetut määräykset oleviksi voimassa kuluva vuoden marras- ja joulukuulla:

a) vakinaista kalliinajanlisäystä maksetaan 300 markan sijasta 450 markkaa kuukaudessa;

b) se kalliinajanlisäyksen osa, joka lasketaan määräprosenttina vakinaisesta palkasta, suoritetaan 75 %:n määräisenä 25 %:n sijasta;

c) mom:ssa a) ja b) mainittujen kalliinajanlisäysten yhteenlaskettu maksimimäärä korotetaan 500 markasta 1,400 markkaan;

d) sitä kalliinajanlisäystä, joka annetaan kutakin perheenjäsentä kohti, joka on elätettävänä sen yhden perheenjäsenen lisäksi, jota varten tuollaista lisäystä ei myönnetä, maksetaan 30 markan sijasta 75 markkaa kuukaudessa.

Myöskin kaupunginorkesterin orkesterivaltuuskunta anoi kalliinajanlisäysten korottamista.

Palkkalautakunta ehdotti siltä vaaditussa lausunnossa³⁾, että kaupunginvaltuusto vielä periaatteessa päättämättä yleistä palkanjärjestelyä toimitettavaksi, antaisi asian edelleen valmistamisen tehtäväksi erikoisvaliokunnalle, jonka, siinä tapauksessa että palkanjärjestely myöhemmin päätetään, myös tulisi laatia sitä varten tarpeellinen ehdotus. Samalla valiokunta, jonka mielestä ehdotettua palkan- ja eläkejärjestelyä ei missään tapauksessa ehdittäisi suorittaa loppuun ennen vuoden umpeen menemistä, ehdotti, että kaupunginvaltuusto valitsisi valiokuntaan viisi jäsentä, minkä ohessa sekä Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen että muiden tähän yhdistykseen kuulumattomain viranpitäjäröhmäin edustajat oikeutettaisiin ottamaan osaa valiokunnan keskusteluihin, kuitenkin äänioikeudetta.

¹⁾ Kvston pöytäk. 7. 10. 17 §. — ²⁾ S:n 9. 9. 29 §. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 48.

Korotettujen kalliinajanlisäysten myöntämiseen nähden palkkalautakunta pääasiassa puolsi esitettyjä vaatimuksia, paitsi mikäli koski perheenelatusapumaksua, jota epätarkoituksenmukaisena ei olisi enää korotettava. Siihen nähden että vaatetuskysymyksen järjestäminen tuotti viranpitäjille suurimpia vaikeuksia, ehdotti lautakunta, että näille yhdellä kertaa ylimääräisenä palkkauksena maksettaisiin suurempi rahamäärä, jota vastoin ehdotettu kalliinajanlisäyksen vakinainen osa vähennettäisiin 450:stä 400 markkaan kuukaudessa sekä yhteenlaskettu vakinaisen ja prosentittaisen lisäyksen suurin määrä alennettaisiin ehdotetusta 1,400:sta 1,200 markkaan.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ pääasiassa palkkalautakunnan ehdotukseen yhtyen:

ensintulevan joulukuun 1 päivänä kaupungin kaikille viranpitäjille, jotka eivät ole irtisanoutuneet eroamaan kaupungin palveluksesta, maksettavaksi lahjapalkkiona kuukauden palkkaa ynnä nykyisten perusteiden mukaan maksettua kalliinajanlisäystä vastaavan määrän, kuitenkin velvoittamalla viranpitäjän, joka ennen tammikuun loppua eroaa kaupungin palveluksesta, maksamaan lahjapalkkion takaisin;

hyväksyä seuraavat muutetut:

»Helsingin kaupungin viranpitäjän kalliinajanlisäyksiä koskevat määräykset.

1) Kaupungin menosääntöön merkityn, päätoimena olevan viran pitäjällä, kuitenkin lukuun ottamatta viranpitäjää, joka on välikirjan nojalla määräajaksi ottanut viran hoitaakseen, on oikeus marraskuun 1 päivästä 1919 lukien toistaiseksi saada kalliinajanlisäystä, jota maksetaan osin vakinainen määrä, osin prosentittainen lisäys, osin myös perheenelatusapumaksuna sillä tavoin kuin alempana sanotaan.

a) Vakinainen määrä, saman suuruinen kaikille, on 400 markkaa kuukaudessa, kuitenkin niin että, jos palkkaan sisältyy luontoisetujakin, palkkalautakunnan asia on määrätä, minkä verran vakinaisesta määrästä on niiden osalta vähennettävä.

b) Prosentittainen lisäys luetaan 75 prosentiksi virasta kaupungin menosääntöön numerolleen merkityn käteisen alkupalkan määrästä, kuitenkin sillä rajoituksella että tämä lisäys ei saa olla 800 markkaa suurempi kuukaudessa.

c) Perheenelatusapumaksua annetaan siinä tapauksessa, että viranpitäjällä, paitsi itseään, on elätettävänä useampia kuin yksi henki, ja luetaan kunkin lisäksi olevan hengen osalle 60 markkaa kuukaudessa. Elatusvelvollisuuden laajuuteen nähden sovelletaan yleisen lain säännöksiä, kuitenkin siten että elatusvelvollisuus lapsiin nähden lakkaa vasta näiden täytettyä 18 vuotta ja että palkkalautakunnalla on oikeus hellittäviissä tapauksissa harkinnan mukaan myöntää elatusapumaksua muunkin viranpitäjälle läheisen henkilön osalta.

2) Virka, jota on pidettävä sivutoimena, tuottaa oikeuden ainoastaan prosentittaiseen kalliinajanlisäykseen 1 kohdan b) momentissa mainitun laskuperusteen mukaan, ollen kuitenkin palkkalautakunta oikeutettu virasta, jota ei voi pitää varsinaisena päätoimena, mutta joka kuitenkin tuntuvassa mää-

¹⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 15 §.

rässä vaatii osakseen pitäjänsä työvoiman, harkinnan mukaan antamaan, paitsi sivutoimesta tulevaa prosentittaista lisäystä, myöskin osan kalliinajanlisäyksen vakinaisesta määrästä.

3) Yhteismäärärahoista palkatuille viranpitäjille määrää kalliinajanlisäyksen palkkalautakunta asianomaisen viranomaisen esityksestä, ollen lautakunnan siinä katsottava, että semmoiselle viranpitäjälle tuleva palkka ja kalliinajanlisäys yhteensä ovat kohtuullisessa suhteessa kaupungin menosääntöön merkityistä viroista maksettaviin palkkaetuihin.

4) Viranpitäjät, joiden palkkaetuja on 1918 vuoden yleisen palkanjärjestelyn jälkeen parannettu tai joille palkkalautakunta on sen käytettäväksi ylimääräisten kalliinajanlisäysten myöntämiseen annetuista määrärahoista osoittanut tuollaisen ylimääräisen lisäyksen, eivät kuitenkaan saa näiden perusteiden mukaista korotettua kalliinajanlisäystä, siinä tapauksessa että parannetut palkkaedut tai ylimääräiset kalliinajanlisäykset nousevat samaan taikka suurempaan määrään kuin heille tulisi nyt päätetyn korotuksen johdosta, jota vastoin, jos ne ovat korotettuja kalliinajanlisäysmääriä vähemmät, viranpitäjä saa sen määrän, millä uudet kalliinajanlisäykset ylittävät parannetut palkkaedut tai ylimääräisen kalliinajanlisäyksen. Jos tämän säännön soveltaminen tuottaisi ilmeistä vääryyttä joillekin viranpitäjille, tulee palkkalautakunnan säännöstä poikkeamalla oikaista asia, minkä ohessa lautakunnalla on valta vapaasti määrätä niiden viranpitäjien kalliinajanlisäykset, joiden virat on perustettu vuonna 1919;»

käyttövaroistaan osoittaa 2,380,000 markkaa edellä mainittuihin lahja-palkkioihin ja kalliinajanlisäyksiin vuonna 1919;

antaa palkkalautakunnan toimeksi laatia ja valtuustolle jättää ehdotus kunnallisten viranpitäjien palkkaetujen ja kunnallisten eläkkeiden järjestyksi, jonka asian käsittelyyn palkkalautakunnassa saa äänioikeudetta ottaa osaa Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistyksen ja muiden, mainittuun yhdistykseen kuulumattomain viranpitäjien edustajia palkkalautakunnan määrättävä luku.

Ylimääräisiä palkkaetuja kunnan viranpitäjille. Kaupunginvaltuuston kanslian¹⁾ uuden palkkasäännön vahvistamisasiasta antamansa lausunnon yhteydessä palkkalautakunta anoi valtuutta asianomaisten laitosten ehdotuksesta harkinnan mukaan kussakin tapauksessa vakuuttaa kunnan viranpitäjille ylimääräisiä palkkaetuja enintään kolmeksi vuodeksi ja esitti, että budjettiin tätä tarkoitusta varten merkittyjen 60,000 markan²⁾ lisäksi lautakunnan käytettäväksi asetettaisiin edelleen 140,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi³⁾ tähän ehdotukseen siten, että pyydetystä lisämäärärahasta vähennettäisiin valtuuston kansliansa ylimääräisiin palkkauksiin osoittama 25,500 markan määrä ja jäljelle jäävä osa, 114,500 markkaa⁴⁾, maksettaisiin valtuuston käyttövaroista.

Esitys rikosasiainnotarien palkan korottamisesta. Raastuvanoikeudessa palvelevain rikosasiainnotarien anottua pohjapalkkansa korottamista 6,000:sta 10,000 markkaan vuodessa yhteinen raastuvanoikeus huomautti, ettei näiden toimihenkilöiden palkkaetuja voinut pitää riittävänä korvauksena puhenalaisiin virkoihin liittyvästä runsaasta työtaakasta, minkätähden vaikeus saada päteviä henkilöjä mainittuihin toimiin oli suuressa määrin lisääntynyt, mutta piti yhteinen raastuvanoikeus kuitenkin palkan korottamista 8,000

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 61. — ²⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 65. — ³⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 42 §. ja 11. 3. 12 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 62.

markkaan riittävänä ja esitti sentähden, että pohjapalkka heinäkuun 1 päivästä lähtien korotettaisiin 6,000:sta 8,000 markkaan vuodessa sekä että kaupunginvaltuuston käyttövaroista osoitettaisiin kaikkiaan 10,000 markan lisämääräraha tästä johtuviin lisäkustannuksiin.

Raastuvanoikeuden odotettavana olevaan uudesti järjestämiseen nähden esitys ei aiheuttanut ¹⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Raastuvanoikeuden uusi palkkasääntö. Esittäen että kaupunginvaltuuston vuonna 1915 päättämä ²⁾ raastuvanoikeuden uudesti järjestäminen heti toimeenpantaisiin, jotta oikeus uudesti järjestettynä voisi ryhtyä toimimaan tammikuun 1 päivästä 1920, sekä että valtuusto puolestaan lopullisesti hyväksyi ehdotuksen sekä maistraatin ja raastuvanoikeuden kokoonpanoa ja toimintaa koskeviksi muutetuiksi määräyksiksi että raastuvanoikeuden uudeksi työjärjestykseksi, yhteinen raastuvanoikeus anoi hyväksymistä laatimalleen raastuvanoikeuden uudelle palkkasäännölle.

Vaaditussa lausunnossa palkkalautakunta oli sitä mieltä, että ehdotuksessa oleva ylimääräisen pöytäkirjanpidon määräraha oli vähennettävä 32,000:sta 20,000 markkaan sekä että määräraha viransijaisten palkkaamiseksi viranpitäjiin virkaloman aikana oli poistettava, koska lautakunta aikoi budjetin käsittelyssä tehdä ehdotuksen tähän tarvittavasta määrästä.

Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾ kuitenkin hyväksyä yhteisen raastuvanoikeuden ehdottaman palkkasäännön seuraavana:

Raastuvanoikeuden palkkasääntö.

1 oikeuspormestari, palkkaa	10,000: —		
palkkiota	6,000: —	Smk	16,000: —
11 vanhempaa oikeusneuvosmiestä, palkkaa á	8,000: —		
palkkiota á	4,000: —	»	132,000: —
8 nuorempaa oikeusneuvosmiestä, palkkaa á	6,000: —		
palkkiota á	1,000: —	»	56,000: —
4 ylimääräistä neuvosmiestä, palkkaa á	6,000: —	»	24,000: —
Palkkiota 7 osastopuheenjohtajalle á	2,000: —	»	14,000: —
2 sivilinotaria, palkkaa á	6,000: —	»	12,000: —
1 sivilinotari, palkkaa		»	3,000: —
6 rikosnotaria, palkkaa á	8,000: —	»	48,000: —
Ylimääräinen pöytäkirjanpito		»	32,000: —
16 kaupunginpalvelijaa, palkkaa á	3,600: —	»	57,600: —
Määrärahaa lomaviransijaisia varten		»	22,500: —
Yhteensä		Smk	417,100: —

Palkkasääntö oli siltä osalta kuin tarve vaati alistettava valtioneuvoston tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Kaupunginpalvelijain viransijaisuuspalkkioiden korotus ja heidän kesälomansa pitennys. Raastuvanoikeuden kaupunginpalvelijat olivat huomauttaen että he eivät voineet tarkoitukseen osoitetuilla rahamäärillä saada sopivia kesäloman viransijaisia, anoneet että, ellei heille voitu järjestää lomaa heidän itsensä tarvitsematta hankkia viransijaisia, tarkoitukseen myönnet-

¹⁾ Kvston päätäk. 9. 9. 47 §. — ²⁾ Ks. 1915 vuod. kert. siv. 137. — ³⁾ Kvston pöytäk. 28. 10. 39 §.

tyjä määrärahoja kohtuullisesti korotettaisiin, minkä ohessa he olivat anoneet kesälomansa pitentämistä kuukaudeksi.

Yhteinen raastuvanoikeus, joka ei ollut katsonut mahdolliseksi järjestää hakijoille lomaa viransijaisitta, ehdotti, että puheenalaisia viransijaisuuspalkkioita ainakin kuluvalta vuodelta kohtuullisesti korotettaisiin, ja katsoi samalla mahdolliseksi harkinnan mukaan pitentää kesäloman kuukaudeksi, johon seikkaan olisi kiinnitettävä huomiota myönnettäessä viransijaisten palkka määrärahoja.

Palkkalautakunnan mielestä oli kysymys kesäloman pitentämisestä lykättävä sen ratkaistavaksi ja ehdotti muutoin esitystä evättäväksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen.

Ulosottoapulaisten sekä maistraatin kaupunginpalvelijain lisäpalkan anomus. Ulosottoapulaisten ja maistraatin kaupunginpalvelijain tekemän anomuksen vähintään 350 markan palkanlisäyksen myöntämisestä kullekin kaupunginvaltuusto epäsi ²⁾.

Ensimmäisen kaupunginvoudin lainopillisen apulaisen palkankorotus. Ensimmäisen kaupunginvoudin ilmoitettua, että menosääntöön merkitty 2,400 markan palkka kaupunginvoudin lainopilliselle apulaiselle oli niin vähäpätöinen, että virkaa avonaiseksi julistettaessa ei siihen ollut ilmoittautunut ainoatakaan hakijaa, sekä että henkilö, joka viran toimittajana tointa hoiti, suostui jäämään siihen 3,600 markkaan korotetusta vuosipalkasta, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto korottaa puheenalaisen palkan 3,600 markkaan vuodessa sekä käyttövaroistaan myöntää vuoden jäljellä olevina 2 kuukautena tarpelisen 200 markan lisäyksen mainittuun palkkaan.

Maistraatin ja raastuvanoikeuden sekä kaupunginkamreerin, kaupungin kassanhoitajan ja ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkasääntöjen vahvistus. Maistraatin ilmoitettua, että valtioneuvosto oli kaupunginvaltuuston asiassa tekemään esitykseen myöntyen vahvistanut valtuuston lokakuun 8 päivänä 1918 hyväksymät ⁴⁾ maistraatin ja raastuvanoikeuden sekä kaupunginkamreerin, kaupunginkassanhoitajan ja ensimmäisen kaupunginlääkärin palkkasäännöt, päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto puheenalaiset palkkasäännöt julkaistaviksi kunnallisasetuskoelmassa.

Kaupunginvaltuuston kanslian uudesti järjestäminen. Kaupunginvaltuuston valmisteluvaliokunta esitti, että kaupunginvaltuuston kanslian uudesti järjestäminen oli lisääntyneen työmäärän johdosta havaittu välttämättömäksi, minkätähden kanslian työvoimia olisi viivyttelemättä lisättävä ja toimihenkilöille maksettava heidän työnsä laadun ja määrän mukainen palkka. Etusijassa oli tarpeellista vähentää ensimmäisen sihteerin ja notarin nykyistä työtaakkaa, minkä ohessa työn tasaisen kulun turvaamiseksi myös olisi asetettava toinen apulaiskanslisti ja toinen vahtimestariapulainen.

Valmisteluvaliokunta sentähden esitti kaupunginvaltuuston päätettäväksi:

että kaupunginvaltuuston kansliaan perustetaan uusi toisen sihteerin virka ja valtuuston nykyisen ensimmäisen sihteerin tehtävät jaetaan hänen ja toisen sihteerin kesken siten, että he vuorotellen valmistelevat asiat, tekevät pöytäkirjan ja hoitavat toimituskirjat;

että ensimmäisen sihteerin edelleen tulee kansliapäällikkönä johtaa ja valvoa kanslian töitä;

¹⁾ Kvston pöytäk. 19. 8. 25 §. — ²⁾ S:n 26. 3. 24 §. — ³⁾ S:n 26. 11. 37 §. — ⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 60. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 5 §.

että kaupunginvaltuuston erikoisvaliokuntia, paitsi valmisteluvaliokuntaa, samoin kuin tähänkin asti avustaa eri sihteeri;

että uusi toinen sihteeri on velvollinen, sikäli kuin hänen aikansa sallii, avustamaan valiokuntatöissään;

että kansliaan asetetaan toinen notari, joka on velvollinen avustamaan ensimmäistä notaria ja muutoin antamaan sitä apua virassa, jota sihteerit ja ensimmäinen notari häneltä pyytävät;

että kansliaan asetetaan toinen apulaiskanslisti puhtaaksikirjoitustöitä varten sekä toinen vahtimestariapulainen;

että kaupunginvaltuuston kanslialle vahvistetaan valiokunnan ehdotuksen mukainen palkkaussääntö;

että kanslian virkailijat pohjapalkkainsa lisäksi saavat kalliinajanlisäystäkin;

että ehdotetut uudet virat julistetaan avonaisina vastaanotettaviksi huhtikuun 1 päivänä;

että valtuuston käyttövaroista osoitetaan kaikkiaan 48,030 markkaa edellä mainitusta ehdotuksesta johtuviin menoihin kuluvana vuonna;

että käyttövaroista osoitetaan enintään 15,000 markkaa tarpeen vaatiessa käytettäväksi henkilökohtaisiksi palkanlisäyksiksi edellä mainittuja virkoja täytettäessä; sekä

että valmisteluvaliokunta saa tehtäväkseen antaa ehdotuksen edellä mainituista ehdotuksista kaupunginvaltuuston kanslian nykyiseen johtosääntöön johtuviksi muutoksiksi.

Tämän ehdotuksen kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ palkkalautakuntaan, joka oli sitä mieltä, että kanslian kaikille virkamiehille ehdotetut palkat, vaikkeivät sinänsä ylen suuret, kuitenkin tuntuvasti ylittävät muiden viranpitäjien nauttimat palkat, minkätähden ei puheenalaisia palkkoja yleensä olisi korotettava aikaisemmista määräistään. Kun kuitenkin oli vaikea nykyisin palkoin saada näihin virkoihin päteviä henkilöitä, oli lautakunta katsonut olevan anominen valtuutta myöntää kunnan viranpitäjille ylimääräisiä palkkaetuja enintään kolmen vuoden ajaksi ²⁾. Näin ollen lautakunta ehdotti, että kaupunginvaltuusto hyväksyisi seuraavan

Kaupunginvaltuuston kanslian palkkasäännön.

1 ensimmäinen sihteeri, samalla kansliapäällikkö	16,000: —
1 toinen sihteeri	12,000: —
1 sihteeri valiokuntatöitä varten	12,000: —
2 notaria á 8,000: —	16,000: —
1 kanslisti	3,600: —
2 apulaiskanslistia á 2,600: —	5,200: —
1 vahtimestari	3,000: —
2 vahtimestariapulaista á 1,800: —	3,600: —
	71,400: —

Valmisteluvaliokunta yhtyi palkkalautakunnan ehdottamaan kanslian uuteen palkkaussääntöön, mutta esitti samalla että, jos mainittu ehdotus hyväksyttiin, valiokunnan ehdottama henkilökohtaisten palkanlisäysten

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 2. 40 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 57.

määräraha korotettaisiin 25,500 markkaan ja valiokunta oikeutettaisiin jo maaliskuun 1 päivästä käyttämään osan mainittua määrärahaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ valmisteluvaliokunnan ehdotuksen jälkimmäisessä muodossaan.

Kun kaupunginvaltuuston kanslian toisen notarin työt toistaiseksi sopi teettää tilapäisapulaisilla laskutyönä, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto sittemmin budjettia käsitellessään kanslian palkkasäännöstä poistaa mainitun toimihenkilön palkan 8,000 markkaa sekä sen sijaan uutena eränä merkitä 10,000 markkaa käännöstöiden kustantamiseksi.

Esitys rahatoimikonttorin työvoiman lisäämisestä ja konttorin henkilökunnan palkkasäännön korottamisesta. Rahatoimikonttori oli huomauttanut, että kuluvan vuoden menosääntöön merkityissä konttorin uusissa viroissa jo usean vuoden oli ollut ylimääräisiä virkamiehiä, minkätähden niiden merkitseminen budjettiin ei todellisuudessa ollut tiennyt henkilökunnan lisäämistä, sekä että konttorin olot alhaisten palkkain johdosta olivat uskomattoman nopeasti kehittyneet sillä tavoin, että konttori pelkäsi vakavia ja monet ajat pysyviä haittoja voivan syntyä, ellei konttorin palkkausoloja aivan ensi tilassa saataisi muutetuiksi, joten uhkaava virkamiesten joukkoeroaminen saataisiin ehkäistykseen.

Rahatoimikamari lausui käsityksensä, ettei tehtävänsä pystyvän konttorihenkilökunnan saamiseksi rahatoimikonttoriin ollut muuta keinoa kuin käydä korottamaan henkilökunnan palkkausta, minkä ohessa oli välttämätöntä konttorin käytettäväksi asettaa lisää kaksi konttorikirjuria ja yksi ekspeditööri. Kamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

lakkauttaa rahatoimikonttorin toisen kaupunginkirjanpitäjänviran ja sen sijaan perustaa apulaiskamreerinviran;

apulaiskamreeriksi valita vanhemman kaupunginkirjanpitäjän O. Paldanin oikeutettuna ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen aikaisemmat virkavuotensa;

perustaa rahatoimikonttoriin kaksi uutta konttorikirjurinvirkaa ja kolmannen ekspeditöörinviran;

valtuuttaa rahatoimikamarin julistamaan mainitut konttorikirjurinvirat avonaisiksi ja vastedes antamaan ehdotuksen niiden täyttämiseksi; sekä

hyväksyä rahatoimikonttorin menosääntöehdotuksen olevaksi voimassa maaliskuun 1 päivästä ja sitä varten kuluvan vuoden jäljellä olevaksi ajaksi osoittaa lisämäärärahaa 35,633: 33 markkaa.

Rahatoimikonttorin menosääntö.

1 kaupunginkamreeri, palkkaa	7,000: —		
palkkiota	9,000: —		
korotusta 10 vuoden palveluksesta	2,400: —	Smk	18,400: —
1 apulaiskamreeri, palkkaa	14,000: —		
korotusta 10 vuoden palveluksesta	2,400: —	»	16,400: —
1 kaupunginkassanhoitaja, palkkaa	12,000: —		
korotusta 10 vuoden palveluksesta	2,400: —		
korvausta menetetystä poissaolosak. osuud.	800: —	»	15,200: —
1 apulaiskassanhoitaja		»	9,000: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 40 §. — ²⁾ S:n 30. 12. 1 §.

1 työpalkkain kassanhoitaja	Smk	7,000: —
1 vanhempi kaupunginkirjanpitäjä	»	12,000: —
4 nuorempaa kaupunginkirjanpitäjää á 9,000: —	»	36,000: —
3 ekspeditööriä á 6,000: —	»	18,000: —
3 konttorikirjuria, palkkaa		4,200: —
korotusta 10 vuoden palveluksesta		840: —
3 konttorikirjuria á 4,200: —	»	15,120: —
1 vahtimestari	»	12,600: —
korotusta 10 vuoden palveluksesta		3,200: —
1 vahtimestari		640: —
korotusta 5 vuoden palveluksesta	»	3,840: —
1 vahtimestari		3,000: —
korotusta 5 vuoden palveluksesta		275: —
1 vahtimestariapulainen	»	3,275: —
Ylimääräiset apulaiset	»	1,800: —
Palkkioita verolippujen jakelusta	»	65,000: —
Tarverahoja	»	12,000: —
Erinäisiä kuluja työväen palkanmaksuista	»	35,000: —
		11,000: —
Yhteensä Smk		291,635: —

Palkkalautakunta vastusti palkkasäännön yleistä korotusta, koska ehdotetut palkat eivät olleet suhteellisia siihen, mitä vastaavat viranpitäjät muissa kunnan laitoksissa saivat, sekä katsoi apulaiskamreerin palkan olevan määrättävän 10,000 markaksi ja muista uusista viroista olevan maksettava sama palkka kuin aikaisemmin olevista vastaavista toimista; muutoin olisi rahatoimikonttoria neuvottava palkkalautakunnan kanssa sopimaan konttorin viranpitäjän ylimääräisistä palkoista.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ rahatoimikamarin esityksen.

Esitys virkasivutulojen poistamisesta satamakonttorista. Sittenkuin oli nostettu kysymys voimassa olevain määräysten mukaan erälle kaupungin viranpitäjille tulevain virkasivutulojen lakkauttamisesta kaupunginkassan hyväksi, oli palkkalautakunta hankkinut selvityksen satamakapteenin ja satamakonttorikirjurin lähinnä edellisinä vuosina kantamain virkasivutulojen määrästä. Lautakunta mainitsi epäilyksiä syntyneen, oliko sopiva lakkauttaa satamakapteenin virkasivutuloja, koska hänen toimensa lähinnä oli verrattavissa yksityisen liikeyrityksen päällikön toimeen ja virkasivutuloja siten saattoi pitää osavoiton luontoisina. Siinä tapauksessa että kaupunginvaltuusto kuitenkin katsoi olevan syytä tässäkin tapauksessa poistaa virkasivutulot, ehdotti lautakunta, että satamakapteenin palkka viran paljotöisyyteen nähdessä vahvistettaisiin 18,000 ja satamakirjurin palkka 7,000 markaksi vuodessa.

Kun kysymys kaupungin satamahallinnon keskittämisestä oli käsiteltävänä kaupunginvaltuuston asettamassa komiteassa ja satamakonttorin vastainen tehtävä ja asema likeisesti riippui tämän asian ratkaisusta sekä komitealla sitä paitsi oli tehtävänä laatia uusi satamataksa, päätti²⁾ kaupunginvaltuusto, ettei asia aiheuttaisi toimenpidettä.

Esitys tilastokonttorin viranpitäjän palkanparannuksista. Tilastokonttori oli esittänyt konttorin assistenttien pohjapalkan korotettavaksi 3,600:sta 4,200 markkaan ja vakinaisten laskuapulaisten pohjapalkat 2,800:sta 3,220 markkaan tammikuun 1 päivästä 1919 lukien, koska puheenalaiset toimenhenkilöt nauttivat tuntuvasti alempaa palkkaa kuin muiden kunnallisten laitosten vastaavat viranpitäjät.

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 3. 13 §. — ²⁾ S:n 7. 10. 16 §.

Palkkalautakunta oli sitä mieltä, että kaupungin viranpitäjain vakinaisia palkkaetuja oli korotettava ainoastaan yleisessä palkanjärjestelyssä ja että tarpeen mukaan ylimääräisiä palkanlisäyksiä voitiin lautakunnalta hankkia, minkätähden lautakunta ehdotti puheenalaista esitystä evättäväksi.

Kaupunginvaltuusto jätti¹⁾ esityksen huomioon ottamatta.

Kunnan työvälistystoimiston palkkasääntö. Kun kunnan työvälistystoimiston johtokunta piti mainitun toimiston palkkoja riittämättöminä, anoi se toimistolle vahvistettavaksi korotettua palkkasääntöä vuonna 1918 tehdyn ehdotuksen mukaisesti, jota ei kuitenkaan sanottuna vuonna toimeenpannussa palkanjärjestelyssä ollut hyväksytty.

Palkkalautakunta, jonka lausuntoa oli vaadittu, viittasi kaupunginvaltuuston aikaisempaan päätökseen ylimääräisten palkkaetujen myöntämisestä viranpitäjille tarpeen vaatiessa²⁾ sekä ehdotti, että esitys evättäisiin, mutta lautakunta saisi toimekseen kunnan työvälistystoimiston johtokunnan kanssa neuvoteltuaan myöntää ylimääräistä kalliinajanlisäystä niille toimiston toimihenkilöille, joiden palkat havaittaisiin liian alhaisiksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen.

Kaupunginvaltuuston päätettyä asettaa kaksi uutta apulaista kunnan työvälistystoimistoon⁴⁾, ja kun oli havaittu heidän palkkaetunsa tulevan edullisemmiksi vastaavassa toimessa olevain vanhempain toimihenkilöjen palkkaetuja, siinä tapauksessa että viimeksi mainitut samoin kuin useimmat muut kunnan viranpitäjät menettäisivät henkilökohtaiset palkanlisäyksensä⁵⁾, päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto budjettia käsitellessään vahvistaa toimiston toimihenkilöjen pohjapalkat saman määräisiksi kuin ne olivat aikaisemmin olleet myönnettyine henkilökohtaisine palkanlisäyksineen.

Asunnonvälitystoimiston menosääntö. Kunnallisen asunnonvälitystoimiston perustamisen yhteydessä⁷⁾ vahvisti⁸⁾ kaupunginvaltuusto seuraavan

Asunnonvälitystoimiston menosäännön.

1 johtaja, palkkiota	Smk	16,800: —
1 miesapulainen, palkkiota	»	10,000: —
2 naisapulaista á 7,200: —	»	14,400: —
Ylimääräiset apulaiset	»	12,000: —
1 vahtimestari, palkkiota	»	9,000: —
Lämpö, valo, siivoaminen y. m.	»	5,000: —
Tarverahat, painatus- ja ilmoituskulut y. m.	»	12,000: —
Yhteensä Smk		78,400: —

Sitä paitsi päätti valtuusto, etteivät toimiston toimihenkilöt olleet oikeutettuja saamaan kalliinajanlisäystä, sekä toimiston perustamiskustannuksiin osoittaa 30,000 markkaa, joka määrä oli merkittävä 1920 vuoden budjettiin.

Esitys toisen alipalomestarin palkkaetujen parantamisesta. Palotoimikunnan esityksen, että toisen alipalomestarin pohjapalkka korotettaisiin 7,000 markkaan vuodessa, kaupunginvaltuusto epäsi⁹⁾.

Poliisilaitoksen uusi vakinainen menosääntö. Uudenmaan läänin maaherran anottua kaupunginvaltuuston lausuntoa Helsingin kaupungin poliisi-

¹⁾ Kvston pöytäk. 17. 6. 26 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 58. — ³⁾ Kvston pöytäk. 22. 4. 2 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 89. — ⁵⁾ S:n siv. 129. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 30. 12. 1 §. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. siv. 155. — ⁸⁾ Kvston pöytäk. 22. 12. 26 §. — ⁹⁾ S:n 25. 2. 34 §.

mestarin tekemästä poliisilaitoksen uuden vakinaisen menosäännön ehdotuksesta oli rahatoimikamari, jonka lausunto asiasta oli vaadittu, lähettänyt sen komiteaan, johon kuuluivat vt. Söderholm, ent. kuvernööri I. Gordie ja asessori U. J. Castrén. Komitean mietinnössä¹⁾ huomautettiin, että poliisimestarin ehdotus tarkoitti poliisilaitoksen viranpitäjäin palkkaetujen korottamista yli 1916 vuoden menosääntöön merkittyjen määrain, minkä ohessa poliisilaitokseen perustettaisiin erinäisiä uusia virkoja. Vaikka ehdotetut toimenpiteet sinänsä näyttivät hyvin perustelluilta, piti komitea kuitenkin aikaa sopimattomana uudistuksen toimeenpanoon. Rahalla ei ollut määrättyä arvoa, ja kysymys kaipasi perinpohjaisempaa ja kaikinpuolisempaa selvitystä kuin mitä myöhäinen aika tällä kertaa salli. Komitea sentähden ehdotti, että viranpitäjille annettaisiin kalliinajanlisäystä kulloinkin erikseen vahvistettava määrä, minkä ei tarvinnut estää perustamasta ehdotettuja uusia virkoja, joita komitea, yhtä lukuun ottamatta, piti välttämättömän tarpeellisina. Komitean tehtyä eräitä muutoksia nyt esitettyyn ehdotukseen nousisivat poliisilaitoksen kokonaiskustannukset 8,543,500 markkaan vuodessa 1916 vuoden menosäännön 1,913,000 markan sijasta ja 8,611,700 markkaan poliisimestarin ehdotuksen mukaan. Komitea siis ehdotti:

että poliisilaitoksen uuden vakinaisen menosäännön vahvistaminen saa jäädä toistaiseksi ja siksi, kunnes sekä taloudelliselta että valtiolliselta kannalta katsoen vakiintuneempiin oloihin on päästy;

että poliisilaitokseen perustetaan muut poliisimestarin ehdottamat uudet toimet, paitsi asevaraston hoitajan virkaa, ja että poliisimestarin ehdottama tutkinto-osasto siirretään poliisilaitoksen etsivään osastoon; sekä

että poliisilaitoksen virka- ja palvelusmiehille tammikuun 1 päivästä toistaiseksi myönnetään semmoiset kalliinajanlisäykset kuin komitea on edellä ehdottanut sekä mietinnön liitteestä lähemmin näkyy.

Rahatoimikamarin yhdyttyä komitean ehdotukseen päätti²⁾ kaupunginvaltuusto maaherralle annettavassa lausunnossa puoltaa ehdotusta sekä samalla velvoittaa kaupungin kahdella seitsemänneksellä 8,543,500 markasta vuodelta 1919 ottamaan osaa poliisilaitoksen voimassa pitoon.

Poliisilaitoksen väliaikainen menosääntö. Valtioneuvosto vahvisti sitten maaliskuun 26 päivänä vuodeksi 1919 poliisilaitoksen väliaikaisen menosäännön, joka päättyi 8,612,200 markkaan 1916 vuoden vakinaisen menosäännön 1,696,000 markan sijasta, minkä ohessa määrättiin, että kaupungin tuli ottaa osaa menoihin samassa suhteessa kuin 1916 vuoden menosääntöön nähden oli säädetty³⁾.

Esitys majoituslautakunnan uuden menosäännön vahvistamisesta. Kun majoituslautakunta ei ollut tullut osalliseksi kaupunginvaltuuston vuonna 1918 päättämästä yleisestä palkanjärjestelystä ja sittemmin sotilasmajoituksesta kesäkuun 30 päivänä 1919 annettu laki oli tullut voimaan, oli lautakunta anonut uuden menosäännön vahvistamista voimassa olevaksi 1920 vuoden alusta.

Palkkalautakunta viittasi siltä vaaditussa lausunnossa esitykseensä majoituslautakunnan toimihenkilöjen irtisanomisesta⁴⁾ ja huomautti, että näiden työ olisi siirrettävä majoituslautakunnan jäsenille, joille siitä olisi annettava vuotuinen palkkio niinkuin sivutoimesta, sekä ehdotti, että 1920 vuoden budjettiin merkittäisiin määrärahoja puheenjohtajalle 3,000 markkaa,

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 4. — ²⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 11 §. — ³⁾ S:n 3. 6. 5 §. —

⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 76.

kahdelle jäsenelle 30 markkaa kultakin kokoukselta eli 1,200 markkaa ja tarverahaksi 10,000 markkaa eli kaikkiaan 14,200 markkaa; ehdollisesti tarpeelliset lisäykset olisi hankittava kaupunginvaltuustolta huomioon ottaen, että varmuutta oli olemassa siitä, että maaherra hyväksyi menot eikä kaupungille koitunut niistä mitään kustannuksia. Kaupungin tuloihin olisi korvauksena yleisistä varoista merkittävä lautakunnan menojen summa eli 14,200 markkaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen.

Neljannen desinfiointisijaintoimen perustaminen terveystoimintaan. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ kesäkuun 1 päivästä terveystoimintaan perustettavaksi neljännen desinfiointisijaintoimen 3,600 markan vuosipalkoin; kulkutautien vastustamismäärärahaa osoitettiin mainitun viranpitäjän palkkaukseen 7 kuukauden ajalta 2,100 markkaa.

Sairaalan tilivirastojen menosääntö. Kaupungin sairaalaylihallitus esitti vahvistettavaksi sairaalan tiliviraston menosäännön sekä anoi valtuutta saada heti julistaa tiliviraston kamreerinviran haettavaksi ja sitten ottaa kamreerin, joka olisi velvollinen rupeamaan virkaan viimeistään joulukuun 1 päivänä, anoen samalla, että kaupunginvaltuusto osoittaisi varoja kamreerin joulukuun palkkaukseen. Rahatoimikamari huomautti siltä vaaditussa lausunnossa, että kamreerinvirka olisi ylihallituksen ehdotuksesta rahatoimikamarin täytettävä, joka paremmin kykeni arvostelemaan mainitun viran hakijoiden ominaisuuksia.

Kaupunginvaltuusto päätti³⁾:
vahvistaa tässä seuraavan

Sairaalan tiliviraston menosäännön.

1 kamreeri	Smk	9,000: —
3 kirjanpitäjää, kukin 5,000: —	»	15,000: —
1 konekirjoittajatar	»	2,400: —
2 tilastoapulaisista, kumpikin 2,400: —	»	4,800: —
1 inventtaasapulainen	»	2,400: —
Satunnaiset apulaiset	»	2,000: —
1 vahtimestari	»	2,400: —
Vuokra ja lämpö	»	17,000: —
Valaistus	»	1,000: —
Tarverahat	»	5,000: —
Sekalaiset menot	»	2,000: —
Yhteensä Smk		63,000: —

mainitun menosäännön tulevaksi voimaan 1920 vuoden alusta; kaluston ostoon tilivirastolle käyttövaroistaan myöntää 54,503: 50 markkaa; sekä

valtuuttaa kaupungin sairaalaylihallituksen heti julistamaan kamreerinviran avonaiseksi sekä täyttämään sen.

Sairaanhoidajatar koulun johtajattaren palkankorotus. Kaupunginvaltuuston päätettyä Marian sairaalan sairaanhoitajatar koulun muutettavaksi ja laajennettavaksi⁴⁾ ja, sittenkuin tähän tarkoitukseen osoitettuun määrärahaan myös oli luettu mainitun koulun johtajattaren palkan korottamiseen 2,400 markkaan tarpeellinen määrä sekä koulua sittemmin tosin ei ollut muu-

¹⁾ Kvoston pöytäkirja. 28. 10. 40 §. — ²⁾ S:n 3. 6. 21 §. — ³⁾ S:n 26. 11. 39 §. — ⁴⁾ S:n 30. 12. 1 §.

tettu, mutta kyllä jossain määrin laajennettu, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto budjettia käsitellessään johtajattaren palkan korotettavaksi 2,200 markkaan vuodessa.

Desinfioimishoitajattaren ja liinavarastonjohtajattaren apulaisen asettaminen kulkutautisairaalaan. Kaupungin sairaalaylihallituksen esitettyä, että kulkutautisairaalaan asetettaisiin hoitaja valvomaan sairaalan desinfiointia 1,440 markan vuosipalkoin ja liinavarastonjohtajattarelle apulainen 720 markan vuosipalkoin, mutta näiden toimihenkilöjen palkat vuodelta 1919 oli merkitty ylimääräistä sairaanhoitoa y. m. varten olevaan yhteismäärärahaan, myöntyi²⁾ kaupunginvaltuusto mainittuun esitykseen siten, että puheenalaiset toimet julistettiin vakinaisiksi 1920 vuoden alusta.

Toisen autonohjaajan asettaminen kulkutautisairaalaan. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ kulkutautisairaalaan syyskuun 1 päivästä asetettavaksi toisen autonohjaajan samoin vakinaisin palkkaeduin, kuin siihenastinen autonohjaaja oli nauttinut, eli 1,500 markkaa vuodessa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä, valoa, ruokaa ja vaatteidenpesua, sekä osoitti käyttövaroistaan 500 markkaa tästä vuonna 1919 johtuviin kustannuksiin.

Palkanparannus Nikkilän sairaalan virkailijoille. Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ korottaa alempana mainituille Nikkilän mielisairaalan virkailijoille käteisen vuosipalkan seuraavasti: varastonjohtajattarelle 900:sta 1,600 markkaan sekä käsitöiden johtajattarelle ja pesunjohtajattarelle 900:sta 1,320 markkaan. Tästä aiheutuvain lisäkustannusten suoritukseen vuonna 1919 osoitti valtuusto käyttövaroistaan kaikkiaan 1,579: 35 markkaa.

Samaten päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto korottaa niiden Nikkilän mielisairaalan osasto- ja alihoitajatarten käteisen vuosipalkan, joilla oli täydellinen sairaanhoitajatartaito, samoihin määriin, mitkä oli vastaavilla Kivelän sairaalan toimihenkilöillä, eli 900 ja 600 markasta 1,320 ja 840 markkaan. Kun sittemmin useimmat sairaalan alihoitajattaret olivat irtisanoutuneet toimistaan, päätti⁶⁾ valtuusto niidenkin alihoitajatarten, jotka eivät omanneet täyttä sairaanhoitajatartaitoa, pohjapalkan korotettavaksi 840 markkaan vuodessa, tammikuun 1 päivästä lukien. Näiden päätösten toimeenpanoon osoitti valtuusto käyttövaroistaan kaikkiaan 13,020 markkaa.

Esitys tyttöjen ammattikoulun opettajatarten pohjapalkkain korottamisesta. Tyttöjen ammattikoulun opettajatarten anottua heille hankittavaksi samaa pohjapalkkaa, minkä ylempäin kansakoulujen opettajattaret saivat, eli 5,100 markkaa vuodessa, koulun johtokunta esitti myöntymistä tähän, minkä ohessa johtokunta anoi koulun johtajattaren pohjapalkkaa korotettavaksi 6,000 markkaan vuodessa.

Kun pohjapalkka vastaavista toimista, lukuun ottamatta ainoastaan kansakoulunopettajattaria, oli viime palkanjärjestelyssä määrätty 4,500 markaksi, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto jättää asian kokonaisuudessaan huomioon ottamatta.

Korotettuja kansakoulupalkkoja. Budjettia käsitellessään päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto korottaa ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan palkan 5,000 ja Nikolainkadun kansakoulun vahtimestarin palkan 2,400 markkaan.

Kansakoulujen johtajanpalkkio. Budjettia käsitellessään päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto määrätä sekä suomen- että ruotsinkielisten kansakoulujen

¹⁾ Kvston pöytäk. 30. 12. 1 §. — ²⁾ S:n 17. 6. 27 §. — ³⁾ S:n 9. 9. 26 §. — ⁴⁾ S:n 26. 3. 7 ja 9 §. — ⁵⁾ S:n 26. 3. 8 §. — ⁶⁾ S:n 20. 5. 15 §. — ⁷⁾ S:n 19. 8. 28 §.

johtajantoimista maksettavaksi 600 markan pohjapalkkion sekä sen lisäksi palkkiota 50 markkaa kultakin luokalta ja 100 markkaa haarakoululta.

Esitys kansakoulujen tuntiopettajain palkkauksesta. Kaupungin kansakoulujohtokunnat olivat anoneet kansakoulujen tuntiopettajain palkkion korottamista 4:stä 7 markkaan sekä ilta- ja jatkokoulujen tuntiopettajain palkkion korottamista 6:sta 10 markkaan tunnilta. Kaupunginvaltuusto päätti, ¹⁾ että tuntiopettajain tuntipalkka oli syyslukukauden alusta oleva 6 markkaa tavallisissa kansakouluissa ja 9 markkaa ilta- ja jatkokouluissa, sekä osoitti käyttövaroistaan tämän johdosta tarpeellisia lisävaroja 19,000 markkaa suomen- ja 8,000 markkaa ruotsinkielisille kansakouluille.

Ruotsinkielisten kansakoulujen kansliavahtimestarin palkkaedut. Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esitettyä, että koulujen kanslian vahtimestarille myönnettäisiin 800 markkaa vuokratuloja ja 3 sylvä halkoja vuodessa, mutta kuluvan vuoden menosääntöön jo oli merkitty 800 markkaa mainitun toimihenkilön vuokratuloiksi, epäsi ²⁾ kaupunginvaltuusto esityksen.

Sittemmin johtokunta anoi budjettivaliokunnalta korotetun vuokra-apumaksun merkitsemistä budjettiin mainitulle vahtimestarille, mutta budjettia käsitellessään kaupunginvaltuusto epäsi ³⁾ tämän esityksen.

Kaupungin kansakoulujen voimistelunopastajain palkkaedut. Päätettyään ⁴⁾ kaupungin kansakouluihin asetettaviksi mies- ja naispuolisen voimistelunopastajan kaupunginvaltuusto vahvisti ⁵⁾ näiden toimihenkilöiden kumpainkin pohjapalkkaksi 7,000 markkaa vuodessa.

Kirjaltajain yhdenpäivänkoulun menosääntö. Kirjaltajain yhdenpäivänkoulun johtokunta oli valtuustolle antanut ehdotuksen koulun menosäännöksi huhtikuun 1 päivästä vuoden loppuun, joka menosääntö päättyi 25,750 markkaan, josta määrästä 1,000 markkaa korvautuisi Graafillisen teollisuuden työnantajaliiton lupaamalla apumaksulla, sekä esittänyt, että koulun perustamiseksi myönnettäisiin 10,967 markkaa ja sen voimassa pitoon edellä mainittuna aikana 14,783 markkaa. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁶⁾ käyttövaroistaan 24,750 markkaa tarkoitukseen.

Kasvatustalouden vahtimestarin palkanparannus. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ korottaa kasvatustalouden vahtimestarin pohjapalkan 125:stä 200 markkaan kuukaudessa, tammikuun 1 päivästä lukien, ja osoitti tarkoitukseen 900 markkaa käyttövaroistaan.

Kansanlastentarhain tarkastajan palkkaa korotettu. Kun oli osoittautunut mahdottomaksi saada kansanlastentarhain avonaista tarkastajanvirkaa täytetyksi, päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto budjettia järjestäessään korottaa mainitun toimihenkilön palkan 6,000 markkaan.

Kaupunginkirjaston vahtimestarin palkanparannus. Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ korottaa kaupunginkirjaston pääkirjaston toisen vahtimestarin palkan 2,200:sta 3,000 markkaan, tammikuun 1 päivästä 1920 lukien.

Palkkio erälle kaupunginorkesterin palveluksessa oleville henkilöille kesäkuukausilla. Musiikkilautakunta oikeutettiin ¹⁰⁾ kaupunginorkesterin voimassa-pitomäärärahasta kesä- ja elokuulta orkesterinjohtajalle sekä muille orkesterin vakinaisessa palveluksessa oleville jäsenille, jotka eivät kuuluneet kantajoukkoon eivätkä sentähden saaneet palkkaa kesäkuukausilta, kuukausittain maksamaan ylimääräisiä palkkioita kaikkiaan 5,677: 50 markkaa, siinä tapa-

¹⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 15 §. — ²⁾ S:n 1. 4. 22 §. — ³⁾ S:n 30. 12. 1 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 179. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 9. 9. 30 §. — ⁶⁾ S:n 20. 5. 21 §. — ⁷⁾ S:n 22. 4. 6 §. — ⁸⁾ S:n 26. 11. 35 §. — ⁹⁾ S:n 20. 6. 22 §.

uksessa että puheenalaiset henkilöt tekivät uudet sopimukset toimintansa jatkamisesta ensintulevana soitantokautena.

Kalliinajanlisäyksiä kaupunginorkesterin kantahenkilökunnalle kesäkuukausina. Niinikään oikeutettiin¹⁾ se kaupunginorkesterin henkilökunnan osa, joka suostui tekemään sopimuksen vuosipalveluksesta orkesterissa syyskuun 1 päivästä lähtien, edelleen ja elokuun 31 päivään kantamaan kalliinajanlisäystä, henkilökunnan kesäpalkkauksen mukaan lukien ja noudatten kaupunginvaltuuston joulukuun 30 päivänä 1918 vahvistamia kaupungin viranpitäjiin kalliinajanlisäysten perusteita.

Vesijohto- ja kaasulaitoksen toimitusjohtajain palkanparannus. Vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan anottua palkkionkorotusta 300 markkaa kuukaudessa, tammikuun 1 päivästä 1919 lukien, korvauksena siitä lisätyöstä, mikä hänelle oli koitunut kaupungin uuden rakennusjärjestyksen 98 §:ssä vesijohtolaitokselle pannusta velvollisuudesta valvoa viemärijohtojen sijoitusta tonteille, mainitsi kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että viemärijohtojen koettelu oli vesijohtolaitoksen varsinaisen työalan ulkopuolella, minkätähden laitos olisi vapautettava tästä tehtävästä, jonka voi siirtää rakennustarkastukselle, ja rakennusjärjestys mainitulta kohden muutettava. Viimeksi mainittu konttori kuitenkin vastusti tätä ehdotusta, koska puheenalaista työtä ei voinut lukea konttorin velvollisuuteen valvoa rakennusjärjestyksen määräysten noudattamista eikä konttorissa ollut henkilöitä tarpeellisin erikoistiedoin.

Sittenmin kaupungin teknillisten laitosten hallitus mainitsi, että sähkölaitoksen toimitusjohtajalle oli häntä virkaan otettaessa taattu korkeampi palkka kuin minkä hänen edeltäjänsä oli kantanut eli 30,000 markkaa vuodessa, paitsi vapaata asuntoa, lämpöä ja valoa²⁾, jota vastoin vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan käteispalkka oli kaikkiaan 28,900 ja kaasulaitoksen toimitusjohtajan 22,500 markkaa, paitsi vapaata asuntoa lämpöineen ja vapaine kaasuineen. Hallitus oli sitä mieltä, että viimeksi mainittujenkin johtajain palkkaetuja oli parannettava siten, että vesijohtolaitoksen toimitusjohtaja saisi heinäkuun 1 päivästä lukien kantaa 28,000 markkaa ynnä 4,000 markkaa vuokratrahoja sekä kaasulaitoksen toimitusjohtaja 26,000 markkaa, paitsi vapaata asuntoa lämpöineen ja vapaine kaasuineen; kuitenkin olisi, siinä tapauksessa että tämä ehdotus hyväksyttiin, ensinmainittu velvoitettava eri korvauksetta valvomaan viemärijohtojen sijoittamista tonteille.

Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ olla huomioon ottamatta teknillisten laitosten hallituksen esitystä rakennusjärjestyksen muuttamisesta, mutta myöntyi hallituksen esitykseen vesijohto- ja kaasulaitoksen toimitusjohtajain palkkaetujen parantamisesta siten, että ehdotetut palkkamäärät olisivat koko asianomaisille toimihenkilöille tuleva käteispalkka, mihin nähden vesijohtolaitoksen toimitusjohtajan anomus ylimääräisen palkkion saamisesta viemärijohtojen paikallepanon valvonnasta raukesi; tästä päätöksestä johtuviin lisämenoihin kuluvana vuonna osoitti valtuusto käyttövaroistaan 10,800 markkaa.

Vuokratrahoja sähkölaitoksen ensimmäiselle käyttöinsinööreille. Sähkölaitoksen ensimmäiselle käyttöinsinööreille, insinööri A. Sténille, myönnettiin⁴⁾ korvauksena hänen menettämästään oikeudesta vapaaseen asuntoon vuokratrahoja 4,000 markkaa vuodessa, ja oikeutettiin kaupungin teknillisten laitosten hallitus ensi vuoden budjettiehdotukseen merkitsemään tähän tarpeellinen määräraha.

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 6. 23 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 185. — ³⁾ Kvston pöytäk. 23. 9. 13 §. — ⁴⁾ Sn 28. 10. 17 §.

Palkanlisäysten kirjanpito kaupungin teknillisissä laitoksissa. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus huomautti, että kaupunginvaltuusto oli vuonna 1918 päättänyt kustannukset myönnetyistä väliaikaisista palkanlisäyksistä suoritettaviksi valtuuston käyttövaroista ja esitti puheenalaisen päätöksen tulkitsemista niin, että teknillisissä laitoksissa ne palkanlisäykset, jotka oli myönnetty palkanjärjestelyn voimaan tuloa odotellessa, saisi tavallisessa järjestyksessä merkitä laitosten kirjoihin.

Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ esitykseen.

Avustavan kaupunginasema-arkkitehdin palkanparannus. Kaupungin yleisten töiden hallituksen esitys että rakennuskonttorin avustavan kaupunginasema-arkkitehdin virkaan liittyvä 10,000 markan palkka korotettaisiin 12,500 markkaan ei aiheuttanut²⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta, koska palkkalautakunta oli ilmoittanut toimeen saadun pätevän henkilön, sittenkuin lautakunta oli käyttövaroistaan taannut tälle 2,000 markan ylimääräisen kalliinajanlisäyksen.

Rakennuskonttorin osastopäällikköjen palkkaedut. Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ vahvistaa kahden rakennuskonttoriin perustetun⁴⁾ osastopäällikönviran pohjapalkan 12,500 markaksi ja niinkään kahden vastikään perustetun avustavan osastopäällikönviran palkan 10,000 markaksi, paitsi 500 markkaa matkarafoja kustakin toimesta, sekä kehoitti kaupungin yleisten töiden hallitusta sopimaan palkkalautakunnan kanssa tarpeellisten ylimääräisten kalliinajanlisäysten myöntämisestä näiden virkain pitäjille.

Kaupungin yleisten töiden hallituksen anottua, että rakennuskonttorin teknillisten osastopäällikköjen ja avustavain osastopäällikköjen palkkaetuja korotettaisiin 175 markan kuukautisella ylimääräisellä kalliinajanlisäyksellä sekä että vastedes kaikki kalliinajanlisäysten korotukset tulisivat näidenkin toimihenkilöiden hyväksi, ehdotti rahatoimikamari, että hallitus saisi tehtäväkseen, siinä tapauksessa ettei hallitus kulloinkin voimassa olevin palkkaehdoin katsonut voivansa avonaisiksi julistettuihin rakennuskonttorin avustaviin työpäällikön toimiin saada päteviä henkilöitä, yksissä neuvoin palkkalautakunnan kanssa antaa seikkaperäisen ehdotuksen rakennuskonttorin teknillisten osastopäällikköjen ja heidän vakinaisten apulaistensa palkkaetujen järjestämiseksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi⁵⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen.

Rakennuskonttorin kamreerin palkankorotus. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ korottaa rakennuskonttorin kamreerin vuosipalkan 8,500:sta 12,000 markkaan.

Oulunkylän isännöitsijän palkkaedut. Rahatoimikamarin esityksestä vakuutti⁷⁾ kaupunginvaltuusto Oulunkylän ja Pakinkylän isännöitsijälle kaupunginkirjuri P. Björkille 300 markan kuukausipalkan tammikuun 1 päivästä ja osoitti tarkoitukseen käyttövaroistaan 3,600 markkaa.

Ikäkorotuksen laskeminen kaupungin palokunnan alipäällystölle. Palotöimikunnan esityksen että ikäkorotuksia laskettaessa palokunnan alipäällystölle virkavuodet saisi, arvoasteeseen katsomatta, lukea vanhemmaksi korpraaliksi nimittämisestä lähtien, kaupunginvaltuusto myöntyi⁸⁾ osoittaen käyttövaroistaan tästä johtuvan lisämäärärahan, 3,322: 91 markkaa.

Kansakoulunopettajain oikeus saada lukea viransijaisuus aika virkavuosiksi. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunta oli esittänyt, että eräät kansakoulunopettajat oikeutettaisiin kaupunginvaltuuston syyskuun 17 päivänä 1907 tekemän päätöksen⁹⁾ mukaisesti laskiessaan virkavuosia ikäkororo-

¹⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 38 §. — ²⁾ S:n 26. 3. 12 §. — ³⁾ S:n 3. 6. 28 §. — ⁴⁾ Ks. tätä kert. siv. 180. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 22. 12. 16 §. — ⁶⁾ S:n 26. 11. 36 §. — ⁷⁾ S:n 20. 5. 5 §. — ⁸⁾ S:n 25. 2. 34 §. — ⁹⁾ Ks. 1907 vuod. kert. siv. 111.

tuksen saamiseksi lukemaan hyväkseen nekin ajat, joina he aikaisemmin olivat toimineet viransijaisina kaupungin kansakouluissa.

Palkkalautakunta, joka puolestaan piti edellä mainittua päätöstä kumotuna lokakuun 29 päivänä 1918 annetulla kunnan viranpitäjän palvelusehtosäännöllä, katsoi olevan syytä sallia kansakoulunopettajain ikäkorotukseen nähden lukea hyväkseen semmoisen viransijaisuuden sekä ehdotti, että kaupunginvaltuusto uudistaisi syyskuun 17 päivänä 1907 tekemänsä päätöksen, kuitenkin sillä lisäyksellä, että viransijaisuuden hyväksi lukemiseen vaadittiin jatkuva toiminta kansakoulunopettajana kaupungin palveluksessa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen.

Kansakoulunopettajatarten palkkausolot raskauden aikaisen virkavapauden aikana. Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan tehtyä esityksen eräiden kansakoulunopettajatarten oikeuttamisesta kantamaan osan palkkaetujaan sinä aikana, jonka he raskauden johdosta olivat nauttineet virkavapautta, oli palkkalautakunta käsiteltäväksi ottanut kysymyksen, eikö olisi syytä antaa yhdenmukaisia määräyksiä kaupungin palveluksessa olevain kansakoulunopettajatarten palkkaeduista tuollaisen virkavapauden aikana. Lautakunta oli sitä mieltä, että kaupunginvaltuuston päätös lokakuun 25 päivästä 1910 asiasta²⁾ oli kumottu kunnallisten viranpitäjien lokakuun 29 päivänä 1918 annetulla palvelusehtosäännöllä, sekä ehdotti, että nainut vakinainen opettajatar, joka raskauden johdosta oli virasta vapaa, voitaisiin asianomaisen kansakoulujohtokunnan harkinnan mukaan oikeuttaa enintään kahden kuukauden aikana kantamaan enintään kolme neljännestä täysistä palkkaeduistaan.

Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ mainitun säännön 18 §:n määräystä sovellettavaksi kansakoulunopettajattarien sekä kaupungin muiden oppilaitosten opettajatarten raskauden aikaisen virkavapauden palkkausoloihin.

Oikeus palkan kantamiseen virkavapauden aikana. Seuraavat viranpitäjät oikeutettiin taudin tähden myönnetyn, kahta kuukautta pitemmän virkavapauden aikana kantamaan täydet palkkaetusnsa alempana mainittuina aikoina:

kansakoulunopettaja A. Nordman huhtikuun 7 päivästä kevätlukukauden loppuun⁴⁾;

kulkutautisairaalan ruuanpitäjä S. Boström maaliskuun 1 päivästä huhtikuun 15 päivään⁵⁾;

kansakoulunopettajatar Ph. Candolin maaliskuun 9 päivästä kevätlukukauden loppuun⁶⁾;

lastenhoidontarkastaja I. Gordie heinäkuun 1 päivästä elokuun 31 päivään⁷⁾;

vaivaishoitohallituksen Sörnäsins kanslian v. t. johtaja T. Landén heinäkuun 1 päivästä marraskuun 30 päivään⁸⁾;

kansakoulunopettajatar S. Hannikainen syyskuun 15 päivästä syyslukukauden loppuun⁹⁾; sekä

tilastokonttorin laskuapulainen G. Fontell marraskuun 1 päivästä vuoden loppuun.¹⁰⁾

Seuraavat viranpitäjät oikeutettiin kivulloisuuden tähden myönnetyn, kahta kuukautta pitemmän virkavapauden aikana kantamaan muut palkkaetusnsa paitsi kalliinajanlisäyksiä alempana mainittuina aikoina:

¹⁾ Kvston pöytäk. 28. 10. 22 §. — ²⁾ Ks. 1910 vuod. kert. siv. 102. — ³⁾ Kvston pöytäk. 28. 10. 21 §. — ⁴⁾ S:n 20. 5. 24 §. — ⁵⁾ S:n 17. 6. 28 §. — ⁶⁾ S:n 17. 6. 31 §. — ⁷⁾ S:n 9. 9. 22 §. — ⁸⁾ S:n 7. 10. 32 § ja 19. 8. 22 §. — ⁹⁾ S:n 28. 10. 23 §. — ¹⁰⁾ S:n 26. 11. 22 §.

kansakoulunopettajatar H. Holm maaliskuun 10 päivästä kevätlukukauden loppuun ¹⁾;

kansakoulunopettajatar A. Weissmanni huhtikuun 17 päivästä toistaiseksi ²⁾; sekä

kansakoulunopettajatar A. von Konow marraskuun 8 päivästä joulukuun 15 päivään ³⁾).

Laulunopettajatar A. Sarlin oikeutettiin ⁴⁾ hänelle terveyden hoitoa varten myönnetyn virkavapauden aikana syyskuun 15 päivästä syyslukukauden loppuun kantamaan vakinaiset palkkaetunsa, mutta ei kalliinajanlisäyksiä.

Kansakoulunopettaja H. Ståhl, jolle oli myönnetty virkavapautta kevätlukukaudeksi 1919, oli anonut oikeutta kantaa täydet palkkaetunsa mainittuna aikana. Kun hän kuitenkin sittemmin oli kuollut, oikeutti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto hänen kuolinpesänsä saamaan hänelle tulevat palkkaedut, paitsi kalliinajanlisäyksiä, sinä 2½ kuukauden aikana, maaliskuun 1 päivästä lukien, jona hän ei ollut ensinkään saanut palkkaa.

Viitaten päätökseensä kaupungin palveluksessa olevain opettajatarten palkkausoloista raskauden johdosta tarpeellisen virkavapauden aikana ⁶⁾ kaupunginvaltuusto oikeutti ⁷⁾ kansakoulunopettajattaret S. Castrénin ja H. Kanervan kantamaan palkkaa sinä kuuden viikon aikana, jona he mainitusta syystä olivat nauttineet virkavapautta.

Suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan esitettyä, että kansakoulunopettaja F. Nurmi, jolle kivulloisuuden tähden oli myönnetty virkavapautta tammikuun 10 päivästä kevätlukukauden loppuun, oikeutettaisiin maaliskuun 10 päivästä kantamaan pohjapalkkansa ikäkorotuksineen, sekä johtokunnan sittemmin ilmoitettua, että kansakoulunopettaja Nurmi oli marraskuusta 1918 lähtien hoitanut Lahden piirin kansakouluntarkastajan virkaa, päätti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto olla esitystä huomioon ottamatta sekä kehoittaa johtokuntaa heti ryhtymään toimiin niiden palkkaetujen takaisin saamiseksi, mitkä kansakoulunopettaja Nurmi oli saanut sinä aikana, jona hän oli hoitanut toista tointa ja muutoin menettelemään asianhaaran mukaan.

Määrärahoja virkavapauden aikaisten viransijaisten palkkaukseen. Alempana mainittujen toimihenkilöjen virkavapauden aikaisten viransijaisten palkkaamiseksi myönsi kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan seuraavat määrät:

rahatoimikamarin asiamiehen G. U. Lagerbladin viransijaiselle 2 kuukauden aikana kaikkiaan 2,000 markkaa ⁹⁾;

rahatoimikonttorin konttorikirjurin H. Rikbergin viransijaiselle 1 kuukauden aikana 500 markkaa ¹⁰⁾;

tilastokonttorin laskuapulaisen G. Fontellin viransijaiselle 4 kuukauden aikana kaikkiaan 2,300 markkaa ¹¹⁾;

vaivashoitohallituksen Sörnäsins kanslian v. t. johtajan T. Landénin viransijaiselle 5 kuukaudelta kaikkiaan 2,400 markkaa ¹²⁾;

lastenhoidontarkastaja I. Gordien viransijaiselle 4 kuukaudelta kaikkiaan 2,500 markkaa ¹³⁾;

kaupunginkätilö H. Edelmännin viransijaiselle 2 kuukaudelta kaikkiaan 550 markkaa ¹⁴⁾; sekä

¹⁾ Kvston pöytäk. 1. 4. 21 § ja 6. 5. 27 §. — ²⁾ S:n 19. 8. 29 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 16 §. — ⁴⁾ S:n 28. 10. 26 §. — ⁵⁾ S:n 26. 11. 5 §. — ⁶⁾ Ks tätä kert. siv. 71. — ⁷⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 29 §. — ⁸⁾ S:n 6. 5. 27 §. — ⁹⁾ S:n 25. 2. 17 § ja 26. 3. 19 §. — ¹⁰⁾ S:n 20. 5. 8 §. — ¹¹⁾ S:n 19. 8. 13 § ja 26. 11. 22 §. — ¹²⁾ S:n 19. 8. 22 § ja 7. 10. 32 §. — ¹³⁾ S:n 26. 3. 27 § ja 9. 9. 22 §. — ¹⁴⁾ S:n 26. 11. 32 §.

rakennuskonttorin työpäällikön insinööri T. Öllerin viransijaiselle 1 kuukaudelta kaikkiaan 200 markkaa ¹⁾).

Viransijaisen palkkaamiseksi vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle W. F. Heimbürgerille toukokuun 1 päivästä marraskuun 1 päivään, joksi ajaksi hänelle oli myönnetty jatkuvaa virkavapautta, osoitti ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 3,000 markan lisämäärärahan ja päätti samalla toukokuun 1 päivästä lakkauttaa neuvosmies Heimbürgerin kalliinajanlisäykset.

Sittenkuin neuvosmies Heimbürgerille oli edelleen päätetty myöntää jatkuvaa virkavapautta vuoden loppuun, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto viransijaisen palkkaamiseksi marras- ja joulukuun aikana myöntää 500 markan kuukausimäärärahan eli kaikkiaan 1,000 markkaa sekä julisti sen ohessa mainitun viransijaisen oikeutetuksi mainittuna aikana niin suureen kalliinajanlisäykseen, että hän palkkaukseensa nähden tuli muiden vanhemman oikeusneuvosmiehenvirkaa hoitavain raastuvanoikeuden viransijaisten ja ylimääräisten virkamiesten vertaiseksi.

Tilastokonttorin amanuenssin filosofianmaisteri W. Sjöströmin viransijaisen palkkaamiseen hänelle taudin tähden myönnetyn virkavapauden aikana helmikuun 10 päivästä maaliskuun 25 päivään osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 900 markkaa. Sittenkuin amanuenssi Sjöströmille oli myönnetty jatkettua virkavapautta maaliskuun 26 päivästä huhtikuun 17 päivään, osoitti ⁵⁾ valtuusto käyttövaroistaan edelleen 300 markkaa hänen viransijaisensa palkkaukseen huhtikuun 9 päivään asti.

Kansakoulunopettaja O. Rosenqvist oikeutettiin ⁶⁾ hänelle myönnetyn osittaisen virkavapauden aikana lokakuun 4 päivästä syyslukukauden loppuun kantamaan palkkansa ja ikäkorotuksensa, mutta ei kalliinajanlisäyksiä.

Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen korvauksen myöntämisestä niille henkilöille, jotka olivat hoitaneet raastuvanoikeuden neljännen osaston varapuheenjohtajantointa helmikuun 7 päivästä kuukauden loppuun, jona aikana varatuomari G. U. Lagerblad oli nauttinut virkavapautta, kaupunginvaltuusto epäsi. ⁷⁾

Määrärahoja ikäkorotuksiin. Kun seuraavat henkilöt oli havaittu oikeutetuiksi ikäkorotukseen määrävuosien palveluksesta, osoitti kaupunginvaltuusto tuollaisen korotuksen suoritukseen vuonna 1919 alempana mainitut määrät käyttövaroistaan:

majoituslautakunnan majoitusmestarille kenraaliluutnantti C. af Forsellekselle viiden vuoden palveluksesta marraskuun 1 päivästä lukien 83: 34 markkaa ⁸⁾);

kaasulaitoksen konemestarille K. G. Strömstenille viiden vuoden palveluksesta tammikuun 1 päivästä lähtien 812: 50 markkaa ⁹⁾);

Kivelän sairaalan apulaislääkärille E. Stenbergille viiden vuoden palveluksesta elokuun 1 päivästä lukien 187: 50 markkaa ¹⁰⁾); sekä

kaasulaitoksen varastonhoitajalle F. J. Fredille ja avustavalle varastonhoitajalle R. Svartströmille 10 vuoden sekä putkimestareille W. Kurkelalle ja O. Haukiselle viiden vuoden palveluksesta, kaikille tammikuun 1 päivästä lukien, yhteensä 1,807: 55 markkaa ¹¹⁾).

Myönnetty oikeus virkavuosien lukemiseen. Ulosottoapulainen G. A. Lönn, joka oli eronnut toimestaan kesäkuun 1 päivänä 1918, mutta elokuun 1 päi-

¹⁾ Kvston pöytäk. 28. 1. 42 §. — ²⁾ S:n 17. 6. 35 §. — ³⁾ S:n 26. 11. 24 §. — ⁴⁾ S:n 25. 2. 23 §. — ⁵⁾ S:n 15. 4. 30 §. — ⁶⁾ S:n 15. 12. 16 §. — ⁷⁾ S:n 3. 6. 20 §. — ⁸⁾ S:n 28. 10. 24 §. — ⁹⁾ S:n 23. 9. 20 §. — ¹⁰⁾ S:n 28. 10. 20 §. — ¹¹⁾ S:n 12. 11. 14 §.

vänä samaa vuotta palannut samanlaiseen toimeen, oikeutettiin ¹⁾ ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen aika, minkä hän ennen ensinmainittua päivää oli palvellut ulosottoapulaisena, ja hänelle viiden vuoden palveluksesta vuonna 1919 tulevan ikäkorotuksen suoritukseen osoitti kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 280 markkaa.

Sittenkuin kaupunginreviisori G. Winter, reviisori B. A. Hellmer ja reistraattori E. Cajander olivat anoneet ikäkorotuksiin ja muihin virkaetuihin nähden saada lukea hyväkseen sen ajan, minkä he viransijaisina olivat hoitaneet toimiaan revisionikonttorissa, myöntyi ²⁾ kaupunginvaltuusto esitykseen, mikäli koski sitä aikaa, jolloin puheenalaiset toimet olivat olleet avonaisina ja revisionikonttorin uudestijärjestelyn johdosta pidetyt täyttämättä, sekä reviisori Hellmeriin nähden senkin ajan, minkä hän oli ylimääräisenä revisorina palvellut revisionikonttorissa; sitä vastoin ei tätä etua suotu kaupunginreviisori Winterille siihen aikaan nähden, jona hänet oli viran vakinaisen pitäjän virkavapauden johdosta määrätty olemaan v. t. kaupunginreviisorina tai hän aikaisemman virka-asemansa johdosta oli viran vakinaisen pitäjän estyneenä ollessa ollut velvollinen hoitamaan kaupunginreviisorin tointa.

Oikeusavustaja G. Poppius oikeutettiin ³⁾ ikäkorotuksiin nähden lukemaan hyväkseen aika, minkä hän oli palvellut köyhäinasianajajana, sekä tämän johdosta heti saamaan sellainen korotus kymmenen vuoden palveluksesta; tähän vuonna 1919 tarvittava määrä, 840 markkaa, osoitettiin kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Sörnäsän satamamestari F. M. Fagren, joka oli vuodesta 1908 lähtien palvellut vanhempana satamavahtimestarina, oikeutettiin ⁴⁾ saamaan ikäkorotus kymmenen vuoden palveluksesta, ja osoitti kaupunginvaltuusto tähän tarkoitukseen vuodeksi 1919 käyttövaroistaan 720 markkaa.

Kivelän sairaalan liinavaraston apulaisjohtajatar A. Roos oikeutettiin ⁵⁾ ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen aika, minkä hän aikaisemmin oli palvellut sairaalan alihoitajattarena, sekä julistettiin niin ollen oikeutetuksi vuoden alusta saamaan ikäkorotus kymmenen vuoden palveluksesta, ja osoitti kaupunginvaltuusto vuonna 1919 tarpeelliset varat, 210 markkaa, käyttövaroistaan.

Insinööri T. Öllerin tultua nimitetyksi kaupunginasemakaavainsinööriksi oikeutettiin ⁶⁾ hänet ikäkorotukseen nähden lukemaan hyväkseen aika, minkä hän oli palvellut rakennuskonttorin työpäällikkönä.

Hyljättyjä esityksiä virkavuosien lukemisoikeudesta. Lihantarkastusaseman johtajan eläinlääkäri O. Lindströmin anomuksen saada ikäkorotuksiin nähden lukea hyväkseen ajan, minkä hän oli palvellut kaupungineläinlääkärinä sekä lihantarkastusaseman vanhempana tarkastuseläinlääkärinä, kaupunginvaltuusto epäsi ⁷⁾.

Niinikään epäsi ⁸⁾ valtuusto Nikolainkadun ruotsinkielisen kansakoulun vahtimestarin O. Östermanin anomuksen saada samassa tarkoituksessa lukea hyväkseen sen ajan, minkä hän oli toiminut koulun talonmiehenä.

Esitys virkaloman palkkiosta. Yhteisen raastuvanoikeuden esityksen 500 markan palkkion myöntämisestä ylimääräisille rikosasiainnotaareille I. E. Ekille ja C. G. Möllerille kumpaisellekin korvaukseksi siitä, että mainitut henkilöt olivat kesäkuukausina kesälomaa saadakseen toimineet toistensa viransijaisina, kaupunginvaltuusto jätti ⁹⁾ huomioon ottamatta.

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 4. 8 §. — ²⁾ S:n 17. 6. 38 §. — ³⁾ S:n 28. 1. 27 §. — ⁴⁾ S:n 1. 4. 24 §. — ⁵⁾ S:n 22. 4. 5 §. — ⁶⁾ S:n 28. 1. 29 §. — ⁷⁾ S:n 3. 6. 30 §. — ⁸⁾ S:n 6. 5. 25 §. — ⁹⁾ S:n 22. 12. 18 §.

Määräraha virkaa tekeville ja ylimääräisille oikeusneuvosmiehille. Yhteinen raastuvanoikeus esitti, että kaupunginvaltuusto viransijaisten palkkaamiseksi raastuvanoikeuden kolmelle nuoremmalle ja kahdelle ylimääräiselle oikeusneuvosmiehelle lisäyksenä budjetin määrärahoihin myöntäisi 250 markkaa kuukaudessa eli kesäkuun alusta vuoden loppuun 1,750 markkaa heille kullekin eli kaikkiaan 12,250 markkaa ¹⁾ sekä lisäykseksi kahden ylimääräisen oikeusneuvosmiehen palkkaamiseen samana aikana 166: 66 markan mukaan kuukaudessa 1,166: 62 kumpaisellekin eli yhteensä 3,333: 24 markkaa ¹⁾.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ²⁾ esitykseen, ja meno pantiin maksettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Määrärahoja avonaisia virkoja varten. Viransijaisten palkkaamiseksi raastuvanoikeuden yhteen nuorempaan oikeusneuvosmiehenvirkaan kaupunginvaltuusto myönsi ³⁾ käyttövaroistaan 6,750 markan lisämäärärahan, josta oli maksettava 750 markkaa kuukaudessa huhtikuun 1 päivästä vuoden loppuun.

Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli vuonna 1918 viransijaisten palkkaamiseksi yhteen avonaiseen nuorempaan kunnallisneuvosmiehenvirkaan, kunnes se oli jälleen täytetty, paitsi palkkiota ja säädettyjä virkasivutuloja osoittanut 333: 33 markkaa ⁴⁾ kuukaudessa, esitti maistraatti mainitun määrän korotettavaksi 416:66 markkaan kuukaudessa eli vastaavaksi mainitun viran vakinaista palkkaa, 5,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto myöntyi ⁵⁾ tähän esitykseen ja päätti lisäyksen, 83: 66 markkaa kuukaudessa eli 1,003: 92 markkaa koko vuodelta, maksettavaksi käyttövaroistaan.

Korvaus kielenkääntäjä K. B. Fogelholmille. Entiselle venäjän kielen kääntäjälle maistraatissa majuri K. B. Fogelholmille, joka oli anonut korvausta siitä, että mainittu kielenkääntäjänvirka oli irtisanomatta lakkautettu, myönnettiin ⁶⁾ kaupunginvaltuuston käyttövaroista 400 markan palkkio, mikä vastasi kuukauden palkkaa 1918 vuoden menosäännön mukaan.

Apumaksu rankkurille hevosen elatukseen. Kaupunginvaltuusto myönsi ⁷⁾ rankkurille 600 markan kuukausittaisen apumaksun hevosen elatukseen loka-kuun 1 päivästä ja osoitti tarkoitukseen käyttövaroistaan 1,800 markkaa.

Määräraha toisen kaupunginviskaalinviran hoitamista varten. Sittenkuin oikeuskansleri oli katsonut tarpeelliseksi toistaiseksi pidättää toisen kaupunginviskaalin varatuomari T. Springertin virkansa hoitamisesta, jota varatuomari A. Mangström oli määrätty sinä aikana hoitamaan, myönsi ⁸⁾ kaupunginvaltuusto hänen palkkaamiseksi kesäkuun 1 päivästä vuoden loppuun 2,275 markkaa käyttövaroistaan, lukien 325 markkaa kuukaudessa.

Korvausanomus avustuksesta budjettiehdotuksen laadinnassa. Kaupunginkamreeri I. Timgren oli kaupunginvaltuustolle valittanut siitä, ettei rahatoimikamari ollut hyväksynyt hänen antamaansa 1,200 markan laskua hänen osanotostaan 1919 vuoden tulo- ja menoarvioehdotuksen laadintaan, koska kamari oli katsonut, että kaupunginkamreeri rahatoimikonttorille maaliskuun 19 päivänä 1895 vahvistetun johtosäännön 3 §:n q momentin mukaan on velvollinen ottamaan osaa budjettiehdotuksen käsitteilyn kamarissa, minkä ohessa kaupunginkamreeri Timgren oli anonut mainittua määrää osoitettavaksi maksettavaksi.

Kaupunginvaltuusto epäsi ⁹⁾ kaupunginkamreeri Timgrenin anomuksen.

Etuantina kannetun palkan poisto. Elokuun 8 päivänä kuolleen kaupunginkamreeri I. Timgrenin ennakolta kantama palkka mainitulta kuukaudesta,

¹⁾ Määrä raastuvanoikeuden väärin laskema. — ²⁾ Kvston pöytäk. 20. 6. 21 §. —

³⁾ S:n 20. 5. 12 §. — ⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 67. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 6 §. — ⁶⁾ S:n 23. 9. 33 §. — ⁷⁾ S:n 28. 10. 12 §. — ⁸⁾ S:n 19. 8. 4 §. — ⁹⁾ S:n 26. 3. 23 §.

1,316:93 markkaa, jonka kamreeri Timgren oli ollut oikeutettu edeltäpäin kantamaan, poistettiin ¹⁾ tileistä.

Määräraha kaupunginkamreerinviran hoidattamiseen. Kaupunginkamreeri I. Timgrenin elokuun 8 päivänä kuoltua oli rahatoimikamari määrännyt kaupunginkassanhoitaja S. Ehrstedtin toistaiseksi hoitamaan kaupunginkamreerinvirkaa, ja esitti kamari, siihen nähden että kaupunginkamreerin- ja avustavan kaupunginkamreerinvirat vaativat erittäin voimaperäistä työtä ja suurta huolekkuutta, jotta rahatoimikonttorin työt voitaisiin saattaa ajan tasalle ja tililaitosuudistus samalla toimeenpanna, v. t. kaupunginkamreerille myönnettäväksi 2,500 markan kuukausipalkkion sinä aikana, jona määräystä kesti, sekä avustavalle kaupunginkamreerille O. Paldanille myönnettäväksi henkilökohtaista palkanlisäystä 350 markkaa kuukaudessa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi tähän esitykseen, mikäli se koski v. t. kaupunginkamreeria, ja osoitti ²⁾ tarkoitukseen käyttövaroistaan 9,616:66 markkaa.

Nuoremman kirjurin K. F. Vikstedtin palkkaus. Rahatoimikonttorin nuorempi kirjuri K. F. Vikstedt, joka aikaisemmin oli ollut kansakoulunopettajana kaupungin ruotsinkielisten kansakoulujen palveluksessa, mutta kesäkuun 17 päivänä nimitetty edellä mainittuun toimeen, johon hän tuli heinäkuun 11 päivänä, oli, samalla kuin hän oli viimeksi mainitusta päivästä nauttinut täysiä palkkaetuja uudessa virassaan, myös kantanut palkan entisestä virastaan koko heinäkuulta, minkätähden palkkalautakunta ehdotti, että kirjuri Vikstedt velvoitettaisiin palauttamaan se palkka, minkä hän oli kansakoulunopettajana kantanut heinäkuun 11—31 päivältä, sekä että rahatoimikonttorin käskettäisiin olla maksamatta hänelle elokuulta osoitettua kansakoulunopettajan palkkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, että kirjuri Vikstedt sai pitää jo toukokuun 31 päivänä heinäkuulta kantamansa kansakoulunopettajan palkan, mutta että rahatoimikonttoria oli kiellettävä maksamasta ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan hänelle elokuulta osoittamaa palkkaa.

Palkanparannus tarkastuskonstaapeli J. M. Helinille. Syystä että satamakonttorin tarkastuskonstaapeli J. M. Helin, joka aikaisemmin oli palvellut satamakonstaapelina ja siinä virassa viimeksi saanut pohjapalkkaa 2,400 markkaa sekä ikäkorotusta kymmenen vuoden palveluksesta 480 markkaa, uudessa toimeensa sai ainoastaan 2,800 markkaa eli vähemmän kuin ennen, oikeutti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto tarkastuskonstaapeli Helinin 1920 vuoden alusta saamaan 560 markan korotuksen vuodessa.

Kanslisti G. Wileniuksen palkankorotus. Rakennustarkastuskonttorin kanslistille G. Wileniukselle myönsi ⁵⁾ kaupunginvaltuusto periaatteessa palkankorotuksen tammikuun 1 päivästä, mutta oli korotuksen suuruus palkkalautakunnan määrättävä ja sen käytettäväksi asetetusta määrärahasta maksettava.

Määräraha majoituslautakunnan toimihenkilöiden palkkoihin. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾ että toimistaan helmikuun 15 päivästä 1920 irtisanottujen majoituslautakunnan sihteerin ja majoitusmestarin palkkaamiseksi oli 1920 vuoden menosääntöön merkittävä erityinen määräraha, joka vastasi mainittujen toimihenkilöiden pohjapalkkaa 1½ kuukaudelta.

Määräraha asuntotarkastajan palkkaukseen. Myönnettyään huhtikuun 1 päivästä virkaeron avustavalle rakennustarkastajalle arkkitehti L. Mallanderille ⁷⁾, joka oli ollut määrätty hoitamaan asuntotarkastajantointa, minkä-

¹⁾ Kvston pöytäk. 23. 9. 5 §. — ²⁾ S:n 9. 9. 20 §. — ³⁾ S:n 7. 10. 18 § ja 15. 12. 17 §. — ⁴⁾ S:n 15. 12. 19 §. — ⁵⁾ S:n 20. 5. 2 §. — ⁶⁾ S:n 15. 12. 21 §. — ⁷⁾ Ks. tätä kert. siv. 184.

tähden määrärahaa asuntotarkastajan palkkaukseen ei ollut merkitty kuluvan vuoden menosääntöön, oli terveydenhoitolautakunta määrännyt arkkitehti K. Wasastjernan mainitusta päivästä lähtien toistaiseksi hoitamaan mainitua tointa. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto osoitti¹⁾ hänen palkkaamiseksi kuluvana vuonna käyttövaroistaan 6,300 markkaa.

Loman aikaiset ruokarahat sairaalahenkilökunnalle. Kaupungin sairaalaylihallitus anoi lupaa saada kaupungin sairaalain hoito- ja palvelushenkilökunnalle sen loman aikana maksaa ruokarahoja kaksi kolmannesta menosäännön mukaisista kustannuksista, sillä ehdolla että ne, jotka tätä käyttivät hyväkseen, eivät mainituksi ajaksi jääneet sairaaloihin, sekä esitti tarkoitukseen osoitettavaksi 46,905 markkaa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ tähän esitykseen, ja oli tarvittava määrä maksettava valtuuston käyttövaroista.

Palkkio Nikkilän mielisairaalan toimitsijalle ylityöstä. Koska Nikkilän mielisairaalan toimitsijan velvollisuutena oli pitää silmällä sairaalan työpajoja ja maanviljelystä, mutta hänen palkkaetujaan ei 1918 vuoden palkanjärjestelyssä ollut parannettu muilta kohdin, kuin että hänen vakinaista palkkaansa oli lisätty 1,000 markalla, sen sijaan että mainitun viranpitäjän kapteeni F. Dahlbergin sitä ennen saamaa henkilökohtaista 1,500 markan palkanlisäystä oli vähennetty 1,000 markalla, jota vastoin muiden kunnallissairaalain toimitsijain käteispalkkaa oli mainitussa järjestelyssä korotettu erisuuruksilla määrillä, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto vuodelta 1919 myöntää kapteeni Dahlbergille 1,500 markan palkkion puheenalaisesta ylimääräisestä työstä, jota vastoin asia muutoin lykättiin budjettivaliokunnan käsiteltäväksi.

Evätty viransijaisuuspalkkion hakemus. Köyhäinhuoltohallituksen apulaisjohtajan J. Jakobssonin anomuksen saada nauttia mainitun hallituksen toisen assistentin pohjapalkka huhti- ja toukokuulta, jona aikana toimi oli ollut avonaisena ja assistentti Jakobsson oli oman virkansa ohessa sitä hoitanut, eli 400 markkaa kuukaudessa, kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾.

Evätty henkilökohtainen palkanlisäys. Valmistavan poikain ammattikoulun johtokunnan esityksen 4,000 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen myöntämisestä lokakuun 16 päivästä lähtien koulun vakinaiselle opettajalle insinööri Hj. Renholmille sekä vuonna 1919 tähän tarpeellisen määrän osoittamisesta kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾.

Korotettu kalliinajanlisäys taideteollisuuskeskuskoulun toimihenkilöille. Suomen taideteollisuusyhdistyksen anottua taideteollisuuskeskuskoulun opettajille ja muille toimihenkilöille kevätlukukaudeksi kalliinajanlisäyksiä kaikkiaan 21,543 markkaa huomautti palkkalautakunta, että koulun toimihenkilöillä, kolmea lukuun ottamatta, oli virkansa sivutoimina, minkätähden useimmille heistä voitiin kalliinajanlisäystä myöntää ainoastaan 25 % palkkaeduista, kuitenkin enintään 125 markkaa kuukaudessa, jota vastoin mainituille kolmelle toimihenkilölle voitiin yhdistyksen ehdotuksen mukaisesti antaa kalliinajanlisäystä yhteensä 775 markkaa kuukaudessa. Kalliinajanlisäysmääristä tuli kaupungin osalle puolet johtajan ja opettajain kalliinajanlisäyksistä, mutta muiden toimihenkilöjen kalliinajanlisäykset kokonaan.

Palkkalautakunnan käsitykseen yhtyi⁶⁾ kaupunginvaltuusto, joka käyttövaroistaan tarkoitukseen osoitti lautakunnan ehdottaman määrän, 6,575 markkaa.

¹⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 29 §. — ²⁾ S:n 20. 6. 2 §. — ³⁾ S:n 17. 6. 29 §. — ⁴⁾ S:n 9. 9. 48 §. — ⁵⁾ S:n 26. 11. 26 §. — ⁶⁾ S:n 6. 5. 40 §.

Liikennemaksujen korotus. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ tehdä valtioneuvostolle alistuksen että kaupungille tulevia liikennemaksuja saisi vuodeksi 1919 korottaa 100 %:lla. Tähän valtioneuvosto myöntyi ²⁾ kesäkuun 18 päivänä.

Kun olot edelleen vaativat puheenalaisten maksujen korottamista, päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto alistaa, että näitä maksuja myöskin vuonna 1920 saisi kantaa 100 % korotetuin määrin voimassa olevan taksan osoittamista määristä.

Vapautus liikennemaksuista. Rahatoimikamarin päätettyä, että amerikalaisen hätäapukomitean maahamme tuottamat ja sen tiliin tulossa olevat, maamme hädänalaisille lapsille aiotut tavarat vapautettaisiin kaupungille tulevista liikennemaksuista, hyväksyi ⁴⁾ kaupunginvaltuusto tämän toimenpiteen.

Baltilaisen kauppasaakeyhtiön esitettyä, että paperin valmistukseen käytettävän talkin liikennemaksu vahvistettaisiin samaksi kuin china clayn (kaolinin) tai huojustettaisiin 5 markasta 50 penniin tonnilta, ehdotti liikennekonttori, että mainittu maksu, niinkuin yhdenmukaisia liikennetaksoja maamme kaupungeille laatimaan asetettu komitea oli ehdottanut ⁵⁾, kaikenlaatuisesta talkista määrättäisiin 10 penniksi 100 kilolta eli, voimassa olevin 100 % korotuksin, 2 markaksi tonnilta. Kaupunginvaltuusto päätti ⁶⁾, ettei hakemus aiheuttaisi toimenpidettä.

Satamamaksujen korotus. Kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ tehdä valtioneuvostolle alistuksen, että myöskin vuonna 1919 kaupungille tulevia satamamaksuja saisi korottaa 100 %. Tähän alistukseen valtioneuvosto myöntyi ⁸⁾ kesäkuun 18 päivänä.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁹⁾ sittemmin valtioneuvostolta anoa, että puheenalaisia maksuja saisi myöskin vuonna 1920 kantaa 100 % korotettuina voimassa olevan taksan määristä.

Satamamaksujen huojustus. Ruotsinmaalaiselle höyrylaivalle Birger Jarlille myönsi ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto 40 % satamamaksujen alennusta, niin kauan kuin alus ylläpiti säännöllistä liikennettä kaupunkiin.

Kytkeytyjen veneiden taksan korotus. Kaupunginvaltuusto päätti ¹¹⁾, että satamaksaan merkitty 1 markan maksu vuodessa kaupungin satamiin kytkeytyistä veneistä oli korotettava 5 markkaan veneestä laiturissa ja 2 markkaan veneestä rannassa tai muulla numeroimattomalla paikalla, jota vastoin maksu Pohjoissataman venelaituriin kytketyistä veneistä, 10 markkaa, jätettiin ennalleen.

Kaupunginvaltuutettujen palkkio. Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹²⁾ vuodeksi 1919 puheenjohtajan palkkion 10 markaksi sekä valtuutettujen palkkiot 5 markaksi kokoukselta.

Johto- ja lautakuntain puheenjohtajain ja jäsenten palkkiot. Budjettia käsitellessään päätti ¹³⁾ kaupunginvaltuusto vahvistaa kaupungin johto- ja lautakuntain jäsenten palkkion 30 markaksi kokoukselta, paitsi rahatoimikamarin jäsenten, joiden palkkio edelleen olisi oleva 40 markkaa, sekä niiden johto- ja lautakuntain puheenjohtajain palkkiot, joiden korvaus luettiin kultakin kokoukselta, 50 markaksi kokoukselta.

Parmaustaksan korotus. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁴⁾ korottaa halkojen mittauksessa noudatettavaa taksaa siten, että parmausmaksua suoritettaisiin

¹⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 2 §. — ²⁾ S:n 19. 8. 6 §. — ³⁾ S:n 28. 10. 43 §. — ⁴⁾ S:n 20. 6. 4 §. — ⁵⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 95. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 51 §. — ⁷⁾ S:n 15. 4. 2 §. — ⁸⁾ S:n 19. 8. 6 §. — ⁹⁾ S:n 28. 10. 43 §. — ¹⁰⁾ S:n 20. 6. 3 §. — ¹¹⁾ S:n 15. 4. 29 §. — ¹²⁾ S:n 28. 1. 1 §. — ¹³⁾ S:n 30. 12. 1 §. — ¹⁴⁾ S:n 11. 2. 9 §.

2 markkaa syleltä pitkiä halkoja ja 1:50 markkaa syleltä enintään puolen metrin pituisia pilkkeitä, lukien helmikuun 15 päivästä.

Terveydellisten tutkimusten uusi taksa. Sittenkuin terveydellisten tutkimusten laboratorioin johtaja laboratorioin kustannusten kohoamisen johdosta oli laatinut ehdotuksen siellä toimitettujen tutkimusten uudeksi taksaksi, jossa maksuja yleensä oli korotettu 100 %, päätti¹⁾ kaupunginvaltuusto hyväksyä puheenalaisen korotetun taksan olemaan voimassa toukokuun 15 päivästä pysyttämällä ne erikoismääräykset, jotka oli liitetty aikaisemmin voimassa olevaan, vuonna 1915 vahvistettuun taksaan²⁾, mikäli ne eivät tehdyn päätöksen johdosta muuttuneet. Valtuuston päätös oli alistettava maaherran tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Lokakuun 23 päivänä vahvisti³⁾ maaherra edellä mainitun taksan noudatettavaksi⁴⁾.

Kaupungin sairaalain sairasmaksujen korotus. Sittenkuin kaupunginvaltuusto oli 1918 vuoden budjetinkäsittelyn yhteydessä kehoittanut kaupungin sairaalaylihallitusta antamaan ehdotuksen kaupungin sairaalain sairasmaksujen korottamiseksi, oli ylihallitus laatinut tuollaisen ehdotuksen ja sen tueksi maininnut että, kun kaupungin kunnallissairaalat etusijassa olivat aiotut kaupungin köyhälle ja vähävaraiselle väestölle, maksuja yleisessä sairassalissa ei olisi tuntuvasa määrässä korotettava kaupungin omille asukkaille, varsinkaan kun perimättömään sairasmaksujen määrä oli lisääntynyt vuonna 1918 korotetun taksan käytäntöön tulosta lähtien. Ylihallitus oli sentähden sitä mieltä, että yleisten paikkain maksuja olisi korotettava enintään 50 pennillä, jota vastoin maksuja paikoista n. s. puoliyksityisessä tai yksityishuoneessa voitiin korottaa 1 ja 2 markalla. Sitä vastoin ehdotti ylihallitus tuntuva maksujen korotusta toiselta paikkakunnalta olevilta henkilöiltä.

Myöskin rahatoimikamari yhtyi ylihallitukseen siinä, että kaupungin sairaalat etusijassa olivat tarkoitetut kaupungin köyhille ja vähävaraisille asukkaille, mutta katsoi, ettei sairasmaksujen tullut olla vähemmät sairaalain todellisia kunnossapitokustannuksia, ollen köyhäinhoitoa rasitettava kustannuksilla, joita koitui kaupungin köyhäin ja vähävaraisen osalta, niin että kaupungin tileistä kävivät selville kaupungilla köyhäinhuoidosta olevat kokonaiskustannukset. Poikkeuksena tästä oli kuitenkin kulkutautisairaala, jonka tarkoituksena oli suojella yhteiskuntaa kulkutaudeilta, mutta myöskään viimeksi mainitussa sairaalassa ei sairaanhoidon pitäisi olla kokonaan vapaa. Rahatoimikamari sentähden ehdotti asian palautettavaksi kaupungin sairaalaylihallitukseen uuden lausunnon saamiseksi, ja kaupunginvaltuusto teki⁵⁾ tämän mukaisesti päätöksensä.

Sittenmin lähetti kaupungin sairaalaylihallitus valtuustolle uuden ehdotuksen sairasmaksujen korottamiseksi. Kun kunnallissairaalat kuitenkin sen mielestä olivat etusijassa tarkoitetut kaupungin köyhille ja vähävaraisille asukkaille ja kysymystä sairaanhoidon hankkimisesta näille oli arvosteltava puhtaasti inhimillisyykskannalta eikä sen ohessa kunnallistaloudelliselta kannalta, ei ylihallitus ollut katsonut voivansa ehdottaa maksuja korotettavaksi niin huomattavasti, että ne vastaisivat sairaalain omia kustannuksia, lukuun ottamatta kuitenkaan eräitä yleisiä hallintomenoja. Ennen sotaa olivat maksut olleet noin 30 % sairaalain omain päiväkäyttökustannusten määrästä, vieläpä hiukan ylittäneet ruokintakulut. Jos koetettiin sairaanhoitomaksujen vahvistami-

¹⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 33 §. — ²⁾ Ks. 1915 vuod. kert. siv. 78. — ³⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 13 §. — ⁴⁾ Taksa on julkaistuna Helsingin kaupungin Kunnallisasetuskoelmassa 1919, n:ot 3—4. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 7. 10. 20 §.

sella päästä samaan suhteeseen näiden ja omain kustannusten välillä, olisi edellisiä korotettava 6—10 markkaan päivässä. Ylihallitus oli sitä mieltä, että maksu paikasta yleisessä sairassalissa Marian ja Humaliston sairaaloissa olisi korotettava enintään 6 markkaan omain kustannusten ollessa 25 ja 22 markkaa. Kivelän ja Nikkilän sairaaloissa, joissa omat kustannukset olivat hiukan vähemmät, olisi maksu yleisessä salissa korotettava ainoastaan 5 markkaan. Kulkutautisairaalaan tulisi sairaanhoidon kaupungin henkikirjoissa oleville ja niille kaupungin henkikirjoissa olemattomille henkilöille, jotka olivat täällä sairastuneet, olla maksuton yleisessä sairassalissa. Päinvastainen menettely vaikeuttaisi tarttuvain tautien leviämisen ehkäisemistä, jota paitsi terveydenhoitolautakunta ei voisi pakottaa tällaisiin tauteihin sairastuneita henkilöitä pyrkimään kulkutautisairaalaan. Kun potilaat, joita hoidettiin yksityisissä tai puoliyksityisissä huoneissa, useimmissa tapauksissa olivat vähävaraisia, ehdotti ylihallitus näiden päivämaksut määrättäviksi 20 ja 10 markaksi, jota vastoin toiselta paikkakunnalta oleville henkilöille ehdotettiin tuntuvaa korotusta.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹⁾ ylihallituksen ehdotuksen, minkä ohessa ylihallitusta kehoitettiin laatimaan ehdotus vapaasijain luvun lisäämisestä kaupungin sairaalain yleisessä salissa, niistä ohjeista, joita on noudatettava vapautusta sairasmaksuista myönnettäessä, ynnä maksujen korottamisesta, eritoten mikäli koski toispaikkaisten henkilöiden hoitoa yksityishuoneissa. Päätös alistettiin maaherran vahvistettavaksi.

Kaupunginvaltuuston hyväksymä taksa oli seuraava:

»Helsingin kaupungin kunnansairaalain sairasmaksutaksa.

Sairasmaksuja on kunnan sairaaloissa suoritettava alempana mainittujen perusteiden mukaan vuorokaudelta:

A. Marian sairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevain henkilöjen:

yleisessä sairassalissa 6 markkaa,
puoliyksityisessä huoneessa 10 markkaa,
yksityishuoneessa 20 markkaa.

Toispaikkaisten henkilöjen:

yleisessä sairassalissa 20 markkaa,
puoliyksityisessä huoneessa 25 markkaa,
yksityishuoneessa 30 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

Potilaan, jossa sairaalan kirurgisella osastolla on tehty leikkaus, on vahvistetun päivämaksun lisäksi suoritettava 10—50 markan maksu kerta kaikkiaan leikkaus- ja sidetarvikkeista ylilääkärin harkinnan mukaan.

B. Kulkutautisairaalaan.

Tämän kaupungin henkikirjoissa olevain, täällä tai toisella paikkakunnalla sairastuneiden henkilöjen:

yleisessä sairassalissa ei mitään maksua,
puoliyksityisessä huoneessa 10 markkaa,
yksityishuoneessa 20 markkaa.

¹⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 40 §.

Henkilöjen, jotka eivät ole kaupungin henkikirjoissa, mutta ovat Helsingissä sairastuneet:

yleisessä sairassalissa ei mitään maksua,
puoliyksityisessä huoneessa 25 markkaa,
yksityishuoneessa 30 markkaa.

Henkilöjen, jotka ovat toisella paikkakunnalla sairastuneet eivätkä ole täällä henkikirjoissa:

yleisessä sairassalissa 25 markkaa,
puoliyksityisessä huoneessa 30 markkaa,
yksityishuoneessa 40 markkaa.

Sairaana täällä henkikirjoissa olevan omaisen, joka ylilääkärimuoksumuksella on päässyt sairaalaan:

yleisessä sairassalissa 10 markkaa,
yksityishuoneessa, sairaan huonetoerina, 20 markkaa.

Sairaana toisipaikkaisen omaisen, joka on ylilääkärimuoksumuksella päässyt sairaalaan:

yleisessä sairassalissa 25 markkaa,
yksityishuoneessa, sairaan huonetoerina, 35 markkaa.

Jos kulkutautisairaalaan kaupungin sairaalaylihallituksen päätöksen mukaan joksikin ajaksi järjestetään tilapäinen osasto semmoisille sairaille, joiden hoito muutoin ei ole kulkutautisairaalan asia, saatakoon semmoiselle osastolle otetuilta henkilöiltä sairaalaylihallituksen harkinnan mukaan kantaa sairasmaksuja samoilla perusteilla kuin tässä edellä on määrätty Marian sairaalaan otettuihin henkilöihin nähden.

C. Kivelän sairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöjen:

mielenvikaisosastolla 5 markkaa,
muulla osastolla niinkään 5 markkaa.

Toiselta paikkakunnalta olevain henkilöjen:

mielenvikaisosastolla 20 markkaa,
muulla osastolla niinkään 20 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

D. Nickbyn mielisairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöjen:

ensimmäisessä luokassa (ravinto I) 20 markkaa,
toisessa luokassa (ravinto II) 10 markkaa,
kolmannessa luokassa (ravinto III) 5 markkaa.

Lapset, jotka sairaalaan otettaessa eivät ole täyttäneet 15 vuotta, suorittavat kolmannessa luokassa puolen maksun.

E. Humaliston varasairaalassa.

Kaupungin henkikirjoissa olevien henkilöjen:

yleisessä sairassalissa 6 markkaa,
puoliyksityisessä huoneessa 10 markkaa.

Toisipaikkaisten henkilöjen 20 markkaa.

15 vuotta nuoremmat lapset suorittavat yleisessä sairassalissa puolen maksun.

Kaikissa sairaaloissa on sairaalaan otetun potilaan päivämaksu luettava ainoastaan vastaanotto-, mutta ei lähtöpäivältä.

Helsingin kaupungin kunnansairaaloille suoritettavat, asianomaisen virkamiehen maksettaviksi panemat sairasmaksut saatakoon tuomiota tai päätöstä hankkimatta ulosottaa siinä järjestyksessä, kuin helmikuun 27 päivänä 1897 annetussa asetuksessa ulostekojen ja muiden yleisten maksujen ulosmittauksesta säädetään.»

Kulkutautisairaalan seerummaksut. Kaupungin sairaalaylihallituksen esityksestä oikeutettiin ¹⁾ kulkutautisairaalan johtokunta yksityispotilailta sekä niiltä potilailta, jotka eivät olleet kotoisin Helsingistä, mutta olivat täällä sairastuneet, veloittamaan korvausta heidän käyttämästään seerumista, ei kuitenkaan enempää kuin mitä sairaala itse oli ympypäysaineesta maksanut.

Korotettu palkkio lääkäriinavusta äkillisissä taudintapauksissa. Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ korottaa palkkion äkillisissä taudintapauksissa annetusta lääkäriinavusta 12 markasta päivällä ja 25 markasta yöllä vastaaviin 20 ja 40 markkaan.

Kaasunhinnan korotus. Syystä että halkojen hinta oli kohonnut eikä hiili-hinta ollut siinä määrin laskeunut, että tämä aleneminen voisi korvata kaasulaitoksen kannattavaisuudelle tärkeiden sivutuotteiden, koksen, kivihiilitervan ja ammoniakkin hinnan laskua, joten laitoksen liikkeestä oli odotettava vajaan vajaan, ellei kaasunhinta korotettaisi, esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, että toukokuun lopussa toimitettavan lukemisen jälkeen kulutetun kaasun hinta korotettaisiin 60:stä 70 penniin kuutiometriltä oikeutamalla hallitus aikaisemmin voimassa olevain perusteiden mukaan myöntämään hinnanalennusta kuluttajille, jotka yksinomaan olivat kaasusta riippuvia ruuanlaitossa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ esitykseen siten, että korotus tulisi voimaan kesäkuun lopussa toimitetusta lukemisesta lähtien, ja oli päätös alistettava maaherran tutkittavaksi ja vahvistettavaksi.

Sähkövoiman hinnan korotus. Kaupunginvaltuuston vuonna 1918 korotettua ⁴⁾ sähkövoiman hintaa oli kaupungin teknillisten laitosten hallitus antanut ehdotuksen uudeksi sähkövoiman kulutustaksaksi. Syyskuun 10 päivänä 1912 vahvistetusta taksasta oli 7 ja 8 § poistettu, edellinen aikaisemmin kumotuna ⁵⁾ ja jälkimmäinen syystä että mittarien saanti oli rajoitettu.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ ehdotuksen seuraavana:

»Taksa Helsingin kaupungin sähkölaitoksen sähkövirralle.

1 §.

Sähkövirrasta, jota käytetään valaistustarkoituksiin, maksetaan:

a) kilowattituntimittaria käytettäessä 1 markka kilowattitunnilta;

b) virranrajoittajaa käytettäessä korkeintaan 5:lle keskimäärin 25 normaalikynttilän metallilankalampulle, jotka kuluttavat noin 1 watin normaalikynttilää kohti, 30 markkaa vuodessa 25 normaalikynttilän metallilankalampulta tai sitä vastaavalta yhdistysarvolla.

¹⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 36 §. — ²⁾ S:n 15. 12. 32 §. — ³⁾ S:n 3. 6. 29 §. — ⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 130. — ⁵⁾ Ks. 1916 vuod. kert. siv. 106. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 26. 3. 18 §.

Maksu kannetaan puolivuositain etukäteen tai harkinnan mukaan lyhyemminkin väliajoin, kuitenkin aina etukäteen.

2 §.

Porras- ja pihavalaistukseen käytettävästä sähkövirrasta maksetaan 85 penniä kilowattitunnilta.

3 §.

Sähkövirrasta, jota käytetään moottorikäyttöön tai muihin teollisuustaroituksiin, joihin myöskin luetaan valokuvaukseen ja kopioimiseen y. m. sellaisiin tarkoituksiin käytettävät lamput, maksetaan, samoin kuin silytykseen, keittämiseen, lämmittämiseen ja siirrettävien patterien lataamiseen tarvittavasta virrasta, 60 penniä kilowattitunnilta.

4 §.

Tilaaaja, joka haluaa käyttää virtaa samoista sisä johdoista ja saman mittarin kautta sekä valaistukseen että taloustarkoituksiin, kuten silittämiseen, keittämiseen y. m., maksaa jokaiselta mittarin osoittamalta kilowattitunnilta 60 penniä sekä sitä paitsi valaistusvirralta perusmaksun, joka lasketaan siten, että jokaiselta metallilankalampulta, 50 normaalikynttilään saakka, maksetaan 12 mk. ja jokaiselta hiililankalampulta 24 mk. vuodessa. Tätä perusmaksua veloitaa 1 mk. 40 p:llä tai 2 mk. 80 p:llä lampulta talvikuukausien, loka—maaliskuun, aikana ja 60 p:llä tai 1 mk. 20 p:llä lampulta kesäkuukausien, huhti—syyskuun, aikana.

5 §.

Hallitus saa harkintansa mukaan erityisissä tapauksissa myöntää hinnanalennusta sellaisille, varsinkin suuremmille virrankäyttäjille, joiden virrankulutus osoittaa erikoisen suotuisaa suhdetta maksimitohon ja kulutettujen kilowattituntien kokonaislukumäärän välillä.

Samain asianhaaran vallitessa on hallituksella oikeus määrätä erityiset hinnat sellaisille suuremmille virrankäyttäjille, jotka saavat korkeajännityksistä kiertovirtaa.

6 §.

Omain sähkölaitosten omistajille, jotka kaupungin sähkölaitoksesta ottavat vain osan sähkövirrantarpeestaan, määrää hinnan harkintansa mukaan jokaisessa eri tapauksessa hallitus, joka myöskin lähemmin määrää tällaisten tilaajain liittymisen teknilliset ehdot.»

Sähkövirran ja kaasun hinnankorotus. Sittenmin esitti kaupungin teknillisten laitosten hallitus sähkövirran ja kaasun hintaa edelleen korotettavaksi kalliin ajan aikaansaaman hinnannousun johdosta, joka korottaisi puheenalaisten laitosten 1920 vuoden käyttökustannuksia, siten, että sähkövoiman hinta tammikuussa 1920 toimitettavasta ensimmäisestä lukemisesta lähtien olisi 1:20 markkaa valo- ja 80 penniä voimavirran kilowattitunnilta sekä kaasun hinta samasta ajankohdasta lähtien 1 markka kuutiometriltä, minkä ohessa hallitus saisi aikaisemmin noudatettujen perusteiden mukaan myöntää hinnanalennusta kaasumaksuihin.

Rahatoimikamari piti ehdotettuja maksuja liian alhaisina, koska kaupungin teknillisten laitosten joka tapauksessa tulisi antaa kohtuullista voittoa ei ainoastaan niiden kirjaan pannuille pääoma-arvoille, vaan myös laitosten

nyttemmin edustamille arvoille. Kun kuitenkin kaasunhinnan korotus kohtaisi vähävaraisia ja kun kaasua suuressa määrin käytettiin ruuanlaittoon, ei kamari tahtonut ehdottaa kaasunhintaa enempää korotettavaksi, vaan piti kaupungin teknillisten laitosten ehdottamaa hintaa kohtuullisena. Sitä vastoin piti kamari välttämättömänä korottaa valoon ja voimaan käytetyn sähkön hinnan 1:40 ja 1 markkaan. Korotusten pitäisi tulla paikalla voimaan.

Uudessa lausunnossa, joka oli aiheutunut siitä, että rahatoimikamarissa oli otettu puheeksi, eikö eräille kuluttajaryhmille olisi määrättävä korkeampaa sähkövoiman hintaa kuin toisille, huomautti kaupungin teknillisten laitosten hallitus, ettei kuluttajain oikeudenmukainen ryhmitys edullisiin ja vähemmän edullisiin ollut käytännössä mahdollinen ja johtaisi selkkauksiin kuluttajain ja sähkölaitoksen välillä.

Kaupunginvaltuusto vahvisti ¹⁾ kaasunhinnan 1 markaksi kuutiometriltä sekä valovirran hinnan 1:30 ja voimavirran hinnan 90 penniksi kilowatilta. Vahvistettuja maksuja sovellettaisiin joulukuussa toimitetusta lukemisesta lähtien. Kaupungin teknillisten laitosten hallitus sai tehtäväkseen lähemmin tutkia mahdollisuuksia valovirran kuluttajain jakamiseen eri ryhmiin, minkä ohessa hallituksen myös oli tutkittava mahdollisuuksia rajoitushintain toimeenpanemiseen suurempia sähkövirtamääriä käytettäessä. Hallitus valtuutettiin lopuksi antamaan erikoismääräyksiä nyt vahvistettujen hintain soveltamisesta.

Rakennuskonttorin katselmustoimitusten ja toimituskirjain taksan muutos. Kaupungin yleisten töiden hallituksen tehtyä esityksen marraskuun 21 päivänä 1892 annetun taksan korottamisesta, mikäli koski korvausta Helsingin kaupungin rakennuskonttorin toimituksista sekä tuollaisten toimitusten johdosta annetuista toimituskirjoista ²⁾, huomautti palkkalautakunta, joka oli hankkinut selvityksen niistä määristä, joihin kaupungingeodeetin virkasivutulot olivat vuosina 1909—18 keskimäärin nousseet, että lautakunta, vaikka se periaatteessa oli virkasivutulojärjestelmän poistamisen kannalla, kuitenkin tässä erikoistapauksessa katsoi yleisön edun vaativan sen pysyttämistä, koska se oli omansa jouduttamaan sekä toimitusten teettämistä että eritoten toimituskirjain antamista. Hallituksen laatimaan taksaehdotukseen nähden lautakunta huomautti, etteivät ehdotetut, kaupunginkassalle tulevat maksut apureista ja työaineista mainituissa toimituksissa korvanneet kaupungin vastavia menoja ja olisi taksaa sentähden korotettava.

Rahatoimikamari piti ³⁾ edellä mainitun taksan korotusta palkkalautakunnan ehdotuksen mukaisesti täysin perusteltuna, mutta oli kaupungingeodeetin palkkaukseen nähden sitä mieltä, että kaupungin viranpitäjän virkasivutulojärjestelmä olisi mikäli mahdollista poistettava. Tässä tapauksessa oli toimenpide sitä luonnollisempi, kun oli erittäin vaikea laskea, mihin määriin uusi taksa, kohta kuin vilkkaampi rakennustoiminta alkaisi, olisi korotettava kaupungingeodeetin virkasivutulot. Kamari sentähden ehdotti, että maksut toimitettaisiin kaupunginkassaan ja että kaupungingeodeetille maksamalla lisäpalkkaa korvattaisiin palkkaetujen vähennys. Menetettyjen virkasivutulojen vastikkeeksi kaupungingeodeetin palkkaa korotettaisiin 6,000 markalla, joten hänen palkkauksensa nousisi kaikkiaan 13,500 markkaan. Sen lisäksi kamari, katsoen kaupungingeodeetti W. O. Lillen monivuotiseen ja ansiokkaaseen toimintaan kaupungin palveluksessa, ehdotti hänelle taattavaksi 2,000 markan henkilökohtaisen palkanlisäyksen.

¹⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 55 §. — ²⁾ Ks. 1892 vuod. kert. siv. 69. — ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 30.

Asiaa kaupunginvaltuustossa esiteltäessä hyväksyttiin¹⁾ esillä oleva taksaehdotus, minkä ohessa valtuusto päätti, että kohta kuin vahvistus oli mainittu taksaehdotukselle saatu, kaupunginegeodeetin virkasivutulot postuisivat ja hänelle niiden sijaan taattaisiin vuotuista palkkiota 6,000 markkaa sekä että kaupunginegeodeetti W. O. Lillemäelle, kesäkuun 1 päivästä lähtien, annettaisiin 2,000 markan henkilökohtainen palkanlisäys. Taksa oli alistettava maaherran tutkittavaksi.

Lokakuun 23 päivänä maaherra vahvisti²⁾ puheenalaisen taksan seuraavana:

»Taksa, jonka mukaan maksu kannetaan Helsingin kaupungin rakennuskonttorin maanmittausosaston yksityisille suorittamista toimituksista sekä tuollaisten toimitusten johdosta annettavista toimituskirjoista.

Tontinmittauksesta ynnä mittauskirjasta ja tonttikartasta (mittakaavassa 1:500) sekä kaupungissa että sen ulkopuolella sijaitsevista tonteista:

pinta-alan ollessa enintään 1,000 m ²	Smk	40: —
pinta-alan ollessa 1,000 m ² suurempi tulee lisäksi:		
jokaiselta 10 m ² :ltä 1,000—2,000 m ² :iin	»	0: 35
» » » 2,000—3,000 »	»	0: 25
» » » 3,000—4,000 »	»	0: 15
» » » sen lisäksi	»	0: 05

Apurityöstä ja työaineista mittauksessa suoritetaan tämän lisäksi 15 markkaa, jonka rahamäärän toimitusmies toimittaa kaupunginkassaan.

Tonttikartan ynnä mittauskirjan jäljennöksestä:

pinta-alan ollessa 1,000 m ²	»	20: —
» » 2,000 »	»	25: —
» » 3,000 »	»	30: —
» » 4,000 »	»	35: —
» yli 4,000 m ² :n	»	40: —

Huvilapalstain ja muiden tiluksien kartallepanosta ynnä kartasta (mittakaavassa 1:2000):

pinta-alan ollessa enintään 0.5 ha	»	50: —
» » suurempi suoritetaan lisäksi kultakin ha:lta tai sen osalta	»	50: —

Apurityöstä ja työaineista suoritetaan tämän lisäksi:

pinta-alan ollessa enintään 0.5 ha	»	15: —
» » suurempi suoritetaan lisäksi kultakin ha:lta tai sen osalta	»	15: —
jonka rahamäärän toimitusmies toimittaa kaupunginkassaan.		
Kartallepanotodistuksesta	»	4: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 9. 9. 18 §. — ²⁾ S:n. 12. 11. 8 §.

Kartan jäljennöksestä (mittakaavassa 1:2000):

	Paperilla.	Öljykankaalla.
	Smk 20: —	Smk 10: —
pinta-alan ollessa enintään 0.5 ha		
» » suurempi suoritetaan		
lisäksi kultakin halta tai sen osalta	» 10: —	» 5: —
Jos alkuperäinen kartta on laadittu mittakaa- vaan 1:500, on korvaus:		
pinta-alan ollessa enintään 0.25 ha	» 20: —	» 15: —
» » suurempi suoritetaan li-		
säksi kultakin 0.5 halta tai sen osalta ..	» 10: —	» 5: —
Tontinrajan tai tilusrajan paalutuksesta (ellei sitä voida toimit- taa ilman edellä käynyttä kartallepanoa) sekä rakennus-, varasto- tai muun paikan paalutuksesta		» 15: —
apurityöstä suoritetaan		» 15: —
jonka rahamäärän toimitusmies toimittaa kaupunginkass. Paalutustodistuksesta		» 4: —
Vaakituksesta tontinrajain tai viemärikanavan korkeuden mää- räämiseksi suoritetaan		» 10: —
apurityöstä suoritetaan, ellei vaakitusta toimiteta paalu- tuksen yhteydessä		» 15: —
jonka rahamäärän toimitusmies toimittaa kaupunginkas- saan.		
Vaakitustodistuksesta		» 4: —
Toimituksista, jotka suoritetaan maistraatin, rahatoimikamarin tahi kaupungin yleisten töiden hallituksen määräyksestä, kuten tulo- ja lähtökatselmuksista huvilapastoilla ja muilla tiluksilla, arvioimisesta tonttia, huvilatilusta tai muuta paikkaa myytäessä taikka vuokralle annettaessa		» 10: —
Tällaisesta toimituksesta annettavasta todistuksesta tahi toimi- tuskirjasta		» 5: —
Jos hakija on syynä siihen, ettei toimitusta voida toimeenpanna, suoritetaan paikalle saapuneelle toimitusmiehelle		» 10: —
Jos apuri on toimitukseen kutsuttu ja saapunut, suoritetaan .. jonka rahamäärän toimitusmies toimittaa kaupunginkas- saan.		» 7: 50
Toimituksen tapahtuessa kaupungin ulkopuolella suoritetaan toi- mitusmiehen matkakulut pika-ajuritaksan mukaan.		
Tonttikirjan otteen (täydellisen) lunastus		» 20: —
» » (lyhyemmän) »		» 10: —
Asiakirjan otteen lunastus (arkilta)		» 5: —

Raitiotiemaksujen korotus. Kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjel-
mässä ¹⁾ Helsingin Raitiotie- ja omnibusbuseyhtiö huomautti, että koho-
mistaan kohonneet työpalkat, vaikeudet ja ajoittain mahdottomuudet hankkia
työaineita sekä vihdoin sekä tuontia että vientiä koskevat säännöstelyt olivat
saaneet aikaan, ettei raideverkkoa eikä vaunustoa ollut voitu suotavassa mää-
rässä pitää kunnossa, mistä oli ollut seurauksena, että nämä yhtiön liikenne-

¹⁾ Kvoston pain. asiakirj. n:o 22.

välineet olivat miltei lopen kuluneet ja sentähden kaipasivat perinpohjaista korjausta ja täydennystä. Tästä koituvia menoja, noin 1.5—2 miljoonaa markkaa vuosittain lähivuosina, ei voitu korvata niillä tuloilla, joita yhtiöllä oli nykyisistä maksuista, minkätähden oli tarpeellista tarkoitusta varten joko ottaa laina tai lisätä tuloja maksuja korottamalla, mihin nähden jälkimmäinen vaihtoehto korkeisiin korkomääriin katsoen oli edullisempi. Yhtiö sentähden anoi oikeutta saada välittömästi korottaa maksun yksinkertaiselta, keskeyttömältä matkalta 25:stä 35 penniin, jossa tapauksessa yhtiö suostuisi edelleen myöntämään hinnanalennusta suurempia lippumääriä ostettaessa, esim. siten, että kolmeen matkaan oikeuttavat liput saisi lunastaa markalla, jota vastoin kymmenestä lipusta maksettaisiin ainoastaan 3 markkaa.

Rahatoimikamari katsoi voivansa puoltaa ajomaksua korotettavaksi ainoastaan 5 pennillä sekä esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

oikeuttaa Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön korottamaan maksun yksinkertaiselta, keskeyttömältä matkalta 25 pennistä 30 penniin velvoittamalla yhtiön antamaan 8 matkaan oikeuttavia, 2 markan hintaisia alennuslippuja; sekä

sallia tämän korotetun maksun kannettavaksi siksi, kunnes muuta päätetään.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen, minkä ohessa kamari sai toimekseen koettaa kaupungille edullisimmalla tavalla kaupungille hankkia yksityisten hallussa olevat Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön osakkeet.

Brändön yömatkain maksuja korotettu. Brändö spårvägsaktiebolag yhtiön anomuksesta kaupunginvaltuusto päätti²⁾ hyväksyä semmoisen muutoksen syyskuun 21 päivänä 1915 tehtyyn yhtiön toimilupakirjan lisäykseen³⁾, että yhtiö oikeutettiin toistaiseksi kulkuvuoroista sinä vuorokaudenaikana, jolloin raitiotieliikenne kaupungin alueella oli seisauksissa eli klo 11.45 jälkeen i. p., kantamaan maksua enintään 2 markkaa yksinkertaiselta matkalta kaupungissa Sörnäsän niemekkeelle asti.

Autotaksan muutos. Eräät vuokra-autojen omistajat olivat anoneet ajosta taksametriautolla voimassa olevaa taksaa muutettavaksi siten, että pohjamaksu, 2: 70 markkaa, matkustajaluvusta huolimatta korotettaisiin 5: 70 markkaan sekä että maksu odotusajalta korotettaisiin 6:sta 20 markkaan tunnilta, ja vaati maistraatti kaupunginvaltuuston lausuntoa autojen katsastajan tämän johdosta laatimasta uudesta taksaehdotuksesta. Rahatoimikamarin mielestä olisi voimassa olevaa autotaksaa huojustettava, syystä että se oli syntynyt aikana, jolloin kaikkien tarvikkeiden hinnat olivat korkeimmillaan, ja ainakin bentsiinin hinta oli huojustunut siitä lähtien kuin taksaa vuonna 1917 viimeksi korotettiin. Pohjamaksun ei tullut kamarin mielestä saada ylittää 4 markkaa ja odotusmaksu olisi määrättävä 12 markaksi tunnilta, minkä ohessa kamari ehdotti, että taksan pitäisi olla julkipantuna autoissa.

Kaupunginvaltuusto yhtyi⁴⁾ lausunnossaan rahatoimikamarin ehdotukseen.

Uusi pika- ja kuorma-ajurien y. m. taksa. Maistraatin anottua kaupunginvaltuuston lausuntoa poliisimestarin laatimasta ehdotuksesta uudeksi taksaksi pika- ja kuorma-ajureille sekä henkilöille, jotka ammatillisesti harjoittivat tavarankuljetusta rattailta tai kolkalla, päätti⁵⁾ kaupunginval-

¹⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 14 § ja 20. 5. 28 §. — ²⁾ S:n 19. 8. 41 §. — ³⁾ Ks. 1915 vuod. kert. siv. 25. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 28. 10. 7 §. — ⁵⁾ S:n 11. 3. 3 §.

tuusto, tosin huomauttaen, että taksoja oli olennaisesti korotettu, puoltaa niiden hyväksymistä, minkä ohessa valtuusto päätti huomauttaa tarpeelliseksi että taksa, eritoten mikäli kuorma-ajureja koski, oli julkipantuna asemilla.

Valtioavut. Kouluhallituksen kirjelmän mukaan joulukuun 13 päivästä ¹⁾ oli valtioneuvosto myöntänyt kaupungin suomalaiselle ja ruotsalaiselle työväenopistolle vuodelta 1918 valtioapua yhteensä 10,000 markkaa jaettavaksi tasan opistojen kesken.

Niinikään ilmoitti kouluhallitus kirjelmässä toukokuun 20 päivästä ²⁾, että valtioneuvosto oli kaupungille myöntänyt semmoista valtioapua sen kansakoululaitoksen voimassa pitoon vuosina 1911—16, joka asetusten mukaisesti olisi tullut kaupungille, mutta jota ei aikaisemmin ensinkään tai vain osittain oli kaupungille osoitettu, nimittäin vuodelta 1911 lisäystä 12 $\frac{1}{2}$ % kaupungin menoista eli 207,600 markkaa, vuodelta 1912 25 % vastaavista menoista eli 415,200 markkaa, vuodelta 1914 lisää 12 $\frac{1}{2}$ % vastaavista menoista eli 236,000 markkaa sekä vuosilta 1915 ja 1916 25 % kaupungin kustannuksista eli 472,000 ja 472,000 eli kaikkiaan 1,802,800 markkaa.

Sitä vastoin epäsi ³⁾ valtioneuvosto kaupunginvaltuuston esityksen ⁴⁾ valtioavun myöntämisestä satamaradan laajentamiseen teettämällä toinen raide Töölön satama-aseman ja Hieta- ja Jätkäsaaren satama-alueen välille.

Tehdessään päätöksen kaupunginorkesterin ottamisesta kaupungin halltuun kaupunginvaltuusto samalla päätti ⁵⁾ valtioneuvostolta anoa vuotuista 100,000 markan apumaksua orkesterin voimassa pitoon. Tämän anomuksen valtioneuvosto kuitenkin hylkäsi ⁶⁾.

Budjetin käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ rahatoimikamarin lopullista ehdotusta odotellessaan jättää toistaiseksi esityksen tekemisen valtioneuvostolle määrärahan myöntämisestä kaupungin opetus-, sivistys- ja kasvatuslaitoksille, mutta päätti sitä vastoin samassa tilaisuudessa jo nyt valtioneuvostolta anoa 200,000 markan valtioapua kaupunginorkesterille vuodeksi 1921.

Lisäyksiä maistraatin ja raastuvanoikeuden tarverahoihin. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁸⁾ käyttövaroistaan lisäystä 15,000 markkaa maistraatin ja 35,000 markkaa raastuvanoikeuden tarverahain määrärahoihin.

Lisämääräraha rikostuomioiden toimeenpanijan konttorille. Jotta rikostuomioiden toimeenpanijan konttorissa palvelevan kanslia-apulaisen palkka voitaisiin korottaa 200:sta 400 markkaan kuukaudessa, heinäkuun 1 päivästä lukien, osoitti ⁹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,200 markan lisäyksen konttorin kanslia-apua ja puhtaaksikirjoitusta varten olevaan määrärahaan, minkä ohessa rahatoimikamaria kehoitettiin 1920 vuoden budjettiehdotukseen merkitsemään määräraha korotettuna.

Lisäys kaupunginvaltuuston tarverahoihin. Kaupunginvaltuusto osoitti ¹⁰⁾ käyttövaroistaan 115,000 markan lisäyksen kansliansa tarverahain määrärahaan.

Rahatoimikonttorin ylityt ja lisämäärärahat. Rahatoimikonttori oikeutettiin ¹¹⁾ ylittämään 1918 vuoden palkkausten ja tarverahain määrärahansa kaikkiaan 13,000 markalla.

Kaupunginvaltuusto osoitti ¹²⁾ käyttövaroistaan 50,000 markkaa rahatoimikonttorin ylimääräisten apulaisten palkkaukseen sekä 90,000 markan

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 3. 4 §. — ²⁾ S:n 19. 8. 3 §. — ³⁾ S:n 20. 5. 11 §. — ⁴⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 40. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 20. 5. 30 §. — ⁶⁾ S:n 15. 12. 6 §. — ⁷⁾ S:n 30. 12. 1 §. — ⁸⁾ S:n 26. 11. 23 § ja 22. 12. 4 §. — ⁹⁾ S:n 19. 8. 39 §. — ¹⁰⁾ S:n 7. 10. 4 §. — ¹¹⁾ S:n 28. 1. 9 §. — ¹²⁾ S:n 23. 9. 9 § ja 22. 12. 11 §.

lisäyksen konttorin tarverahoihin, ja oikeutettiin konttori sen ohessa vuoteen 1920 siirtämään, mitä viimeksi mainitusta määrärahasta ei ollut vuoden päättyessä kulutettu.

Lisämäärärohoja liikennekonttorille. Jotta liikennekonttorin henkilökuntaa kesäkuun 1 päivästä lukien kävisi lisääminen siihen määrään, mihin se oli noussut ennen sotaa, osoitti ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 17,323: 38 markkaa.

Sittenkuin hinnannousun ja tuonnin lisääntymisen johdosta useat liikennekonttorin määrarahat oli havaittu riittämättömiksi, myönsi ²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 40,815 markkaa.

Etuanti satamatoimikunnalle. Vuonna 1918 valitun satamatoimikunnan käytettäväksi asetti ³⁾ kaupunginvaltuusto kaikkiaan 250,000 markan ennakoluoton.

Määrärahoja satamakonttorille. Kolmen uuden satamakonstaapelin ja yhden uuden tarkastuskonstaapelin asettamiseksi kesäkuun 1 päivästä sekä kahden satamaviskaalin palkkaamiseen, joiden palkkioita ei erehdyksestä ollut merkitty budjettiin, osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 6,838 markkaa.

Niinikään osoitti ⁵⁾ valtuusto käyttövaroistaan lisäystä erinäisiin satamakonttorin määrarahoihin 3,400 markkaa.

Tilastokonttorin määrarahain ylitys ja lisäys. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁶⁾ rahatoimikamarin toimenpiteen valtuuttaa tilastokonttori 1,718: 54 markalla ylittämään 1918 vuoden tarverahainsa määrärahan.

Valtuusto osoitti ⁷⁾ käyttövaroistaan kaikkiaan 5,150 markkaa lisäystä eräisiin tilastokonttorin määrarahoihin.

Lisäys holhouslautakunnan määrärahaan. Samaten osoitti ⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 800 markan lisäyksen holhouslautakunnan määrärahaan vahtimestarin y. m. palkkaamiseksi.

Määräraha kunnan työvälistötoimistolle. Kunnan työvälistötoimiston johtokunnan ehdotettua, että toimiston huoneistoa laajennettaisiin toimiston vahtimestarin käyttämällä huoneistolla, että vahtimestarille myönnettäisiin korvaus siten menettämästään luontoisedusta, että 2,000 markkaa myönnettäisiin kaluston ja konttoritarvikkeitten y. m. ostoon sekä että toimistoon asetettaisiin kaksi uutta apulaista, yksi mies- ja yksi naispuolinen, mutta rahatoimikamarin aikaisemmin päätettyä ⁹⁾ luovuttaa puheenalaisen vahtimestarinhuoneiston asunnoksi terveydellisten tutkimusten laboratorin vahtimestarille, päätti ¹⁰⁾ valtuusto:

Länsirannan talossa n:o 10 sijaitsevan kunnan työvälistötoimiston huoneiston laajennettavaksi kahdella, elintarvetoimikunnan aikaisemmin tavarasuojiksi käyttämällä huoneella,

näiden huoneiden kuntoonpanettamiseksi käyttövaroistaan osoittaa 7,500 markkaa;

samoista varoista myöntää toimiston vahtimestarille hänen vapaan asunnon ynnä polttoaineiden ja valon muodossa menettämistään luontoiseduista korvausta maaliskuun 1 päivän ja kesäkuun 1 päivän väliseltä ajalta, josta viimeksi mainitusta päivästä lähtien hänelle oli osoitettu asunto Kristiinankadun varrella olevista kunnan työväenasunnoista;

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 6. 6 § ja 19. 8. 33 §. — ²⁾ S:n 26. 11. 14 §. — ³⁾ S:n 25. 2. 28 § ja 22. 12. 22 §. — ⁴⁾ S:n 17. 6. 37 §. — ⁵⁾ S:n 12. 11. 9 §. — ⁶⁾ S:n 11. 3. 11 §. — ⁷⁾ S:n 26. 11. 21 §. — ⁸⁾ S:n 15. 12. 10 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. siv. 36. — ¹⁰⁾ Kvston pöytäk. 17. 6. 41 §.

valtuuttaa toimiston johtokunnan kesäkuun 1 päivästä asettamaan kaksi uutta apulaista, miespuolisen 6,000 ja naispuolisen 4,000 markan vuotuisin pohjapalkoin; sekä

siten tarpeellisiin palkkoihin vuonna 1919 käyttövaroistaan osoittaa 5,834 markkaa.

Kaluston ostoon anotun määrärahan oli rahatoimikamari aikaisemmin osoittanut kaupungin talojen kalustomäärärahasta.

Kysymys sosialilautakunnan jäsenten palkkioiden korottamisesta. Kun sekä sosialilautakunnan että sen jaostojen puheenjohtajain ja jäsenten palkkiota ei ollut samoin kuin miltei kaikkien muiden johto- ja lautakuntain palkkiota kuluvan vuoden menosääntöön merkitty korotetuin määrin, esitti lautakunta, että mainitut palkkiot korotettaisiin vuoden alusta lukien 30 ja 20 markasta kokoukselta lautakunnan ja sen jaostojen puheenjohtajille 50 ja 40 markkaan sekä 20 ja 15 markasta kokoukselta jäsenille 30 ja 25 markkaan, ja laskettiin korotettujen palkkioiden vuoden varrella nousevan yhteensä 10,950 markkaan.

Kun pidettiin sopimattomana vuoden varrella ryhtyä vaadittuun muutokseen, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto olla ottamatta esitystä huomioon.

Lisämäärärahaja sosialilautakunnalle, oikeusaputoimistolle ja huoneenvuokralautakunnalle. Kaupunginvaltuusto osoitti ²⁾ käyttövaroistaan 3,000 markan lisäyksen sosialilautakunnan tarverahain määrärahaan.

Samaten osoitti ³⁾ valtuusto samoista varoista 1,500 markan lisäyksen oikeusaputoimiston tarverahain määrärahaan.

Kolmannen sihteerin ja toisen vahtimestarin palkkaamiseksi huoneenvuokralautakuntiin tammikuun 15 päivästä toukokuun 1 päivään osoitti ⁴⁾ kaupunginvaltuusto edellä mainituista varoista kaikkiaan 2,450 markkaa.

Kolmannen huoneenvuokralautakunnan asettaminen. Huoneenvuokralautakuntain esityksestä päätti ⁵⁾ kaupunginvaltuusto huhtikuun 1 päivästä perustettavaksi kolmannen huoneenvuokralautakunnan etusijassa käsittelemään semmoisia huoneistoja koskevia vuokrariitoja, joita oli vuokrattu kaupan, teollisuuden tai muun elinkeinon harjoittamista varten, yleisten tai yleishyödyllisten laitosten sekä aatteellisia tarkoituksia ajavain yhdistysten tarpeisiin, ja osoitettiin mainitun lautakunnan voimassa pitoon valtuuston käyttövaroista 14,600 markkaa.

Lisäys palolaitoksen määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁶⁾ käyttövaroistaan 17,748: 25 markan lisäyksen palolaitoksen tallin 1918 vuoden kaurain määrärahaan.

Samaten osoitti ⁷⁾ valtuusto käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 83,000 markkaa erinäisiin palolaitoksen 1919 vuoden määrärahoihin.

Poliisikonstaapelille palkka kapinan ajalta. Poliisikonstaapeli A. Railio oli anonut, että hänelle tammikuun 1 ja huhtikuun 14 päivän väliseltä ajalta 1918, jolloin hän osanottonsa johdosta vapaussotaan oli estynyt hoitamasta poliisikonstaapelintointaan, myönnettäisiin täydet palkkaedut, kaikkiaan 1,500 markkaa, pois luettuina etuantina nostetut 200 markkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾ hakijalle maksettavaksi 1,300 markkaa niiden varain ylijäämästä, jotka kaupunginvaltuuston toukokuun 7 päivänä 1918 tekemän päätöksen mukaan oli osoitettu poliisimestarille, minkä ohessa määrä oli sen jakoperusteen mukaisesti ⁹⁾, mikä oli voimassa valtion ja kaupungin

¹⁾ Kvstn pöytäk. 19. 8. 38 §. — ²⁾ S:n 12. 11. 9 §. — ³⁾ S:n 22. 12. 19 §. — ⁴⁾ S:n 11. 2. 20 §. — ⁵⁾ S:n 1. 4. 4 §. — ⁶⁾ S:n 22. 12. 14 §. — ⁷⁾ S:n 28. 10. 14 §. — ⁸⁾ S:n 22. 4. 12 §. — ⁹⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 85.

osuudesta poliisilaitoksen menojen suoritukseen, otettava huomioon siinä lopputilissä, mikä valtuuston päätöksen mukaan tuli toimitettavaksi kaupungin ja valtion kesken poliisitarkoituksiin myönnettyistä varoista.

Lisämäärärahoja poliisilaitokselle. Sisäasiainministeriön tammikuun 15 päivänä myönnettyä poliisilaitokselle 3,000 markan lisämäärärahan poliisin puhelinten kunnossapitoon vuonna 1918, johon menoon kaupungin tuli ottaa osaa $\frac{2}{7}$:llä, hyväksyi¹⁾ kaupunginvaltuusto määrän vähäisyyteen nähden siten esitetyn vaatimuksen, mutta päätti kirjelmässä valtioneuvostolle uudeleen huomauttaa kaupungin oikeudesta vastedes antaa lausunto tuollaisista asioista, ennenkuin hallitus ne lopullisesti ratkaisi.

Sittenmin oli mainittu ministeriö maaliskuun 19 päivänä myöntänyt poliisilaitokselle 13,000 markan lisämäärärahan sen talousmenojen suoritukseen vuoden kolmen ensimmäisen kuukauden aikana, minkä ohessa valtioneuvosto oli toukokuun 5 päivänä myöntänyt poliisilaitokselle kaikkiaan 15,500 markkaa autojen, moottorien ja pelastusveneidien hoitoa ja korjausta varten, joista määrästä kaupungin tulisi suorittaa $\frac{2}{7}$. Kun kaupunginvaltuusto oli aikaisemmin useita kertoja hallitukselle esittänyt, että valtuustolle suotaisiin tilaisuus lausua mielensä, kun oli syntynyt kysymys määrärahan myöntämisestä poliisilaitokselle kesäkuun 26 päivänä 1916 annetussa asetuksessa vahvistetun menosäännön lisäksi, olematta tämä johtanut toivottuun tulokseen, ja kun valtuuston lausuntoa ei näissäkään tapauksissa ollut vaadittu, päätti²⁾ valtuusto kieltäytyä velvoittamasta kaupunkia ottamaan osaa sen menon suoritukseen, jota valtioneuvoston edellä mainittu päätös tiesi.

Samanlaisen päätöksen teki³⁾ kaupunginvaltuusto valtioneuvoston kesäkuun 7, kesäkuun 18, lokakuun 2, lokakuun 16 ja marraskuun 12 päivänä tekemäin päätösten johdosta, joilla poliisilaitokselle oli myönnetty määrärahoja kaikkiaan 427,004:15 markkaa, josta määrästä kaupungin tulisi suorittaa $\frac{2}{7}$.

Poliisimestarin maaherralle tehtyä esityksen sekä viiden hevosen ostamisesta saman hyljätyn eläinmäärän sijaan että myös lisäksi 5 hevosen ostamisesta poliisilaitoksen hevosten lukumäärän korottamiseksi sekä maaherran tämän johdosta oli valtioneuvostolta anonut enintään 40,000 markkaa viiden hevosen ostoon, oli kaupunginvaltuuston lausuntoa asiasta vaadittu. Valtuusto päätti⁴⁾ ilmoittaa kaupungin suostuvan $\frac{2}{7}$:llä ottamaan osaa viiden hevosen ostoon enintään 40,000 markalla.

Määräraha terveydenhoitolautakunnan lomien varten. Terveydenhoitolautakunnan esitettyä osoitettavaksi 900 markkaa lautakunnan sihteerin, puhtaaksikirjoittajan ja vahtimestarin lomien aikaisten viransijaisten palkkaamiseen päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa 600 markkaa puhtaaksikirjoittajattaren ja vahtimestarin viransijaisille, jota vastoin esitys muutoin evättiin.

Lisämäärärahoja terveydenhoitolautakunnalle. Samaten päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto terveydenhoitolautakunnan esitettyä perustettavaksi yhden uuden kanslia-apulaistoimen käyttövaroistaan osoittaa 1,400 markan lisämäärärahan lautakunnan lisääntyneiden kansliatehtävien suoritukseen toukokuun 1 päivästä lähtien.

Edelleen osoitti⁷⁾ kaupunginvaltuusto lisäystä 4,000 markkaa terveydenhoitolautakunnan tarverahoihin, 2,000 markkaa määrärahaan sairaanhoito-

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 4. 18 §. — ²⁾ S:n 17. 6. 3 §. — ³⁾ S:n 19. 8. 5 §, 12. 11. 3 §, 26. 11. 8 § ja 22. 12. 7 §. — ⁴⁾ S:n 28. 10. 7 §. — ⁵⁾ S:n 20. 6. 9 §. — ⁶⁾ S:n 3. 6. 24 §. — ⁷⁾ S:n 7. 10. 29 §, 17. 6. 34 § ja 28. 10. 41 §.

tarvikkeiden hankkimiseksi kunnan sairaanhoitajattarille sekä 25,000 markkaa kulkutautien vastustamismäärärahaan.

Lääkärinhoidon korvaus. Desinfioitsija A. W. Forsströmille myönsi ¹⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 93: 40 markkaa hänellä virkatoimessaan formalinin vaikutuksesta saamansa ihottuman hoidosta olleisiin lääkäriin-kustannuksiin.

Määräraha hotelli-, ravintola- ja kahvilaliikkeiden valvontaan. Terveys-hoitolautakunnan huomautettua, että kunnallista ravintola-, hotelli- ja kahvilaliikkeiden ammattientarkastusta sopivasti voivat toimittaa ne terveys-poliisin kaitsijat, jotka valvoivat näiden laitosten terveydellisiä oloja, sekä ehdotettua näille tästä ylimääräistä 100 markan kuukausipalkkiota myöntyi ²⁾ kaupunginvaltuusto ehdotukseen ja osoitti käyttövaroistaan 2,200 markkaa mainittujen henkilöjen palkkaukseen helmikuun 1 päivästä.

Lisämääräraha Eiran sairaalan silmäpoliklinikalle. Lääketieteenlisensiaatti E. Kuhlefeltin esityksestä myönsi ³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövarois-taan 1,500 markan lisäyksen määrärahaan sairaanhoidon hankkimiseksi varattomille potilaille Eiran sairaalan silmäpoliklinikassa käytettäväksi tili-tyksen ehdolla.

Määrärahoja terveydenhoitolautakunnan alaisille laitoksille. Kaupungin-valtuusto osoitti ⁴⁾ käyttövaroistaan lisäystä 6,000 markkaa Oulunkylän kesäpäiväparantolalle, 300 markkaa veneristen tautien vastustamiseksi olevan terveystoimiston lääkärin ja assistentin viransijaisten palkkaukseen, 5,000 markkaa terveydellisten tutkimusten laboratorioin kojeiden y. m. osto-ja kunnossapitomäärärahaan sekä 4,000 markkaa lihan tarkastusaseman apu-henkilökunnan palkkausmäärärahaan.

Määräraha v. t. sairaalatarkastajan virkamatkoja varten. Ylimääräiselle professorille B. Lönnqvistille myönnettiin ⁵⁾ korvausta hänen vuosina 1917 ja 1918 v. t. sairaalatarkastajana Nikkilän mielisairaalaan tekemistään virka-matkoista kaikkiaan 300 markkaa.

Marian sairaalan yövärtijän palkkaus. Kaupungin sairaalaylihallituksen tehtyä esityksen 1,500 markan lisäyksen myöntämisestä Marian sairaalan apuhenkilökunnan määrärahaan, jotta voitaisiin toimeenpanna yövärtijän palkan välttämätön korotus, mutta palkkalautakunnan sillä välin vakuutet-tua puheenalaiselle toimihenkilölle ylimääräistä kalliinajanlisäystä, ei asia aiheuttanut ⁶⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Määräraha vaatteiden kuljettamiseksi desinfioimislaitokseen. Kaupungin sairaalaylihallituksen tekemään esitykseen 5,000 markan osoittamisesta vaatteiden kuljettamiseksi Marian sairaalan desinfioimislaitokseen myöntyi ⁷⁾ kaupunginvaltuusto, ja pantiin rahamäärä maksettavaksi valtuuston käyttö-varoista.

Lisämäärärahoja Marian sairaalalle. Kaupunginvaltuusto osoitti ⁸⁾ käyttövaroistaan kaikkiaan 612,025 markkaa lisäystä useihin Marian sai-raalan määrärahoihin.

Marian sairaalan sairaanhoitajatarkoulun laajentaminen. Sittenkuin rahatoimikamari oli antanut lausunnon kaupungin sairaalaylihallituksen tekemästä, Marian sairaalan sairaanhoitajatarkoulun laajentamista koske-vasta ehdotuksesta ⁹⁾, päätti ¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto mainitun koulun laajen-

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 5. 13 §. — ²⁾ S:n 26. 3. 4 §. — ³⁾ S:n 23. 9. 34 §. — ⁴⁾ S:n 23. § 9. 14 §, 19. 8. 26 §, 15. 12. 14 § ja 28. 10. 18 §. — ⁵⁾ S:n 26. 3. 10 §. — ⁶⁾ S:n 28. 10. 19 §. — ⁷⁾ S:n 26. 3. 6 §. — ⁸⁾ S:n 7. 10. 22 §. — ⁹⁾ Ks. tätä kert. siv. 13. — ¹⁰⁾ Kvston pöytäk. 20. 5. 10 §.

nettavaksi ja siihen aluksi otettavaksi 20 oppilasta, koulun huoneistoksi luovutettavaksi kaupungin hankkiman Leppäsuon huvilan, josta aluksi ainoastaan vähemmin vahingoittunut pohjoisosa pantaisiin kuntoon, koulun avattavaksi syyskuun 1 päivänä sekä koululle kuluvan vuoden budjetissa osoitetut määrärahat käytettäväksi sen hyväksi. Sen ohessa osoitettiin edelleen 100,640 markkaa valtuuston käyttövaroista vastamainituista päätöksistä johtuviin kustannuksiin eli 50,000 markkaa korjauksiin, 37,000 markkaa kaluston ostoon ja 13,640 markkaa laajennuksen aiheuttamiin kunnossapitokustannuksiin. Sitä vastoin sai kysymys koulun edelleen laajentamisesta jäädä lepäämään, kunnes vakiintuneempiin oloihin oli päästy ja koulun kunnossapitokustannuksia voitiin huojustaa.

Sittenkin teki kaupungin sairaalaylihallitus asiasta uuden esityksen, huomauttaen, että korjaustöihin myönnetty määräraha oli riittämätön. Jos kuitenkin kolme Leppäsuon huvilan huonetta saisi käyttää Marian sairaalaan kuuluvan palveluskunnan majoitukseen, voi koulun laajennettunakin sijoittaa Marian sairaalaan. Uusille oppilaille voitaisiin luovuttaa sairaalan sisätautien osaston yöhoitajatarten asuinhuoneet ja nämä hoitajattaret siirtää yhteen vanhoista kulkutautipaviljongeista. Näin menetellen vähenisivät koulun kuntoonpanokustannukset kaupunginvaltuuston myöntämistä 37,000 markasta 13,473: 50 markkaan, mutta mainittu paviljonki kaipasi, jotta sitä voisi käyttää asuinhuoneistona, korjauksia, joista kustannukset laskettiin 15,000 markaksi. Rahatoimikamari puolsi ehdotusta, ja kun oppilaskoulu olisi avattava jo syyskuun 1 päivänä, oli kamari, jotta korjaustyöt ehdittäisiin sitä ennen suorittaa, käskenyt rakennuskonttorin aloittaa yöhoitajatarten huoneistoksi ehdotetun rakennuksen kuntoonpanon. Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ tämän toimenpiteen ja päätti, että sairaanhoitajatarkoulu oli toistaiseksi sijoitettava Marian sairaalaan sekä että kustannukset oppilaskoulun laajentamisesta aiheutuneista entisen kulkutautisairaalan erään paviljongin korjauksista, 15,000 markkaa, oli maksettava valtuuston myöntämästä määrärahasta oppilaskoulun sijoittamiseksi Leppäsuon huvilaan.

Määrärahoja kulkutautisairaallalle. Kaupunginvaltuusto osoitti²⁾ käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 285,000 markkaa erinäisiin kulkutautisairaalan määrärahoihin.

Hevosien ostoon kulkutautisairaallalle osoitti³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 8,000 markkaa.

Määräraha lääkäripäivystyksen järjestämiseksi Kivelän sairaalaan. Lääkäripäivystyksen järjestämiseksi Kivelän sairaalaan osoitti⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 150 markkaa kuukaudessa eli kaikkiaan 1,200 markkaa, ja kehoitettiin kaupungin sairaalaylihallitusta seuraavassa budjetin käsittelyssä antamaan ehdotus lääkäripäivystyksen järjestämiseksi kaupungin sairaaloissa.

Lisämäärärahoja Kivelän sairaalalle. Kun oli osoittautunut tarpeelliseksi ostaa isohko määrä naisten vaatteita influenssapatilaita varten laitettuun Hesperian ylimääräiseen sairaalaan ja nämä vaatteet mainitun sairaalan lakkauttamisen jälkeen oli siirretty Kivelän sairaalaan, osoitti⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 40,000 markan lisäyksen viimeksi mainitun sairaalan kaluston hankintamäärärahaan.

Niinikään osoitti⁶⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 543,000 markkaa Kivelän sairaalan erinäisiin määrärahoihin.

¹⁾ Kvston pöytäk. 19. 8. 32 §. — ²⁾ S:n 7. 10. 22 § ja 15. 12. 13 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 13 §. — ⁴⁾ S:n 3. 6. 18 §. — ⁵⁾ S:n 23. 9. 18 §. — ⁶⁾ S:n 7. 10. 22 §.

Nikkilän mielisairaalan sielunhoito. Kaupunginvaltuusto myönsi¹⁾ käyttövaroistaan 2,566: 63 markan lisäyksen Nikkilän mielisairaalan sielunhoidon määrärahaan, koska saarnaajaa ei ollut voitu saada lupaamatta korotettua palkkiota.

Varastettujen vaatteiden korvaus. Kaupungin sairaalaylihallituksen esitykseen että kahdelle Nikkilän mielisairaalan hoitajalle, joilta eräs karannut potilas oli varastanut vaatteita, annettaisiin tästä korvausta kaikkiaan 1,700 markkaa, myönnyttiin²⁾, ja oli määräraha maksettava kaupunginvaltuuston käyttövaroista.

Lisäyksiä Nikkilän mielisairaalan määrärahoihin. Kaupunginvaltuusto oikeutti³⁾ Nikkilän mielisairaalan johtokunnan kaikkiaan 38,903: 82 markalla ylittämään 1918 vuoden ruuanpito- ja polttoainemäärärahat.

Kaupungin sairaalaylihallitus ilmoitti, että vuoden varrella edelleen kohonneiden elintarvehintain johdosta kuluvan vuoden ruuanpitomääräraha Nikkilän mielisairaalassa oli likimittäin kulutettu ja että 700,000 markan lisäys oli tarpeen, jota paitsi öljyä, pyyhkeitä ja konetarvikkeita y. m. varten tarvittiin yhteensä 34,000 markan lisäys. Lisämäärän hämmästyttävään suuruuteen katsoen rahatoimikamari antoi kahden jäsenensä toimeksi tarkastaa sairaalalle osoitettujen varain käyttöä, ja ehdotti kamari, että kaupunginvaltuusto pyydettyyn tarkoitukseen myöntäisi etuantina 350,000 markkaa ja muutoin siirtäisi asian käsittelyn kamarin lähempää lausuntoa odotellessaan. Tämä ehdotus hyväksyttiin⁴⁾.

Rahatoimikamarin sittemmin antamassa lausunnossa huomautettiin, että mainitun sairaalan budjettiin potilaiden ja henkilökunnan ruokaa varten merkityt vuosimäärärahat, yhteensä 705,586 markkaa, oli tammikuun 1 päivästä kesäkuun 1 päivään likimittäin kulutettu, johtuen tämä lähinnä siitä, että puheenalaiset menot oli budjettia laadittaessa laskettu liian alhaisiksi. Samalla kuin rahatoimikamari ehdotti, että kaupungin sairaalaylihallituksen toimesta jatkuva tilastotutkimusta elintarpeiden kulutuksesta eri sairaaloissa ja tästä olevista kustannuksista sentähden toimitettaisiin, esitti kamari Nikkilän mielisairaallalle myönnettäväksi lisäystä eräisiin kuluvan vuoden menosäännön määrärahoihin kaikkiaan 734,000 markkaa, siitä ruuanpitoon 700,000 markkaa. Määrärahat myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan, ja kehoitettiin kaupungin sairaalaylihallitusta antamaan lausunto kamarin tekemän tilastotutkimusta koskevan ehdotuksen johdosta.

Sittemmin antamassaan lausunnossa yllhallitus ilmoitti⁶⁾, että puheenalaista laatua olevaa tilastotutkimusta vuodesta 1917 lähtien, jolloin yllhallitus aloitti toimintansa, jo toimitettiin yllhallituksen kansliassa sairaalataarkastajan valvonnan alaisena, ja oli hiljattain nimitetty sairaalataarkastaja ryhtynyt toimiin sen edelleen täydentämiseksi.

Sittemmin osoitti⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan edelleen 78,000 markan lisäyksen eräisiin Nikkilän sairaalan määrärahoihin.

Lisämääräraha Humaliston sairaalalle. Kaupungin sairaalaylihallituksen esityksestä osoitti⁸⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 44,500 markan lisäyksen eräisiin Humaliston sairaalan määrärahoihin.

Influensakulkutaudin vastustaminen. Kun kaupunginvaltuuston vuonna 1918 osoittama⁹⁾ 10,000 markan määräraha väliaikaisen influensasairaalan voimassapitoon mainittuna vuonna oli osoittautunut riittämättömäksi,

¹⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 35 §. — ²⁾ S:n 1. 4. 27 §. — ³⁾ S:n 1. 4. 26 §. — ⁴⁾ S:n 20. 6. 11 §. — ⁵⁾ S:n 19. 8. 12 §. — ⁶⁾ S:n 7. 10. 19 §. — ⁷⁾ S:n 15. 12. 12 §. — ⁸⁾ S:n 12. 11. 19 §. — ⁹⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 110.

oikeutti¹⁾ valtuusto kaupungin sairaalaylihallituksen ylittämään mainitun määrärahan 20,000 markalla, joista varoista ylihallituksen oli ensi tilassa tehtävä tili, minkä ohessa valtuusto käyttövaroistaan osoitti 8,000 markkaa tilityksen ehdolla käytettäväksi mainitun sairaalan voimassa pitoon vuonna 1919, joka sairaala oli suljettu tammikuun 15 päivänä, vaikka osa potilaita oli siellä ollut tuon ajan jälkeen.

Sittenkin oikeutettiin²⁾ kaupungin sairaalaylihallitus influensakulkutaudin vastustamiseksi kolmen kuukauden aikana vastaisen tilityksen ehdolla käyttämään 4,500 markkaa influensaosaston voimassa pitoon Marian sairaalassa ja 29,969: 10 markkaa sairaiden hoitoon Hesperian sairaalassa, minkä ohessa ylihallitus valtuutettiin ryhtymään kaikkiin influensakulkutaudin vastustamiseksi ehkä tarpeellisiin toimenpiteisiin, m. m. perustamaan ja voimassa pitämään tarvittavaa määrää väliaikaisia sairaaloita sekä mahdollisimman pian antamaan tieto siinä kohden olleista toimenpiteistä sekä niiden kustannuksista.

Sittenkin köyhäinhoitohallitus oli kunnalliskodista luovuttanut tarvittavan määrän huoneita väliaikaisen sairaalan laittamiseksi sinne enintään kolmen kuukauden ajaksi, jonka sairaalan kunnossapitokustannukset oli laskettu 16,682 markaksi kuukaudessa, valtuutti³⁾ kaupunginvaltuusto ylihallituksen vastaisen tilityksen ehdolla etuantina nostamaan 50,000 markkaa sillä määrällä kustantaakseen mainitun väliaikaisen sairaalan kunnossapidon.

Lavantauti- ja rokkopotilas- y. m. sairaalan voimassapito. Sen johdosta että lavantautintapausten lukumäärä oli lisääntynyt, niin että tähän tautiin sairastuneiden potilaiden hoitoon käytetty kulkutautisairaalan paviljonki oli täytetty viimeiseen sijaan, osoitti⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 18,527: 50 markkaa kuukaudessa ylimääräisen lavantautisairaalan voimassapitoon lokakuun 15 päivästä vuoden loppuun eräässä Leppäsuon n. s. kolera-parakissa, minkä ohessa kaupungin sairaalaylihallitus valtuutettiin tarpeen mukaan edeltäpäin esitystä tekemättä käyttämään molemmat muutkin parakit samaan tarkoitukseen. Ylihallitusta kehoitettiin sittemmin tekemään esitys tarpeellisten varain osoittamisesta siten laitettujen sairaalain voimassa pitoon.

Sittemmin ilmoitti ylihallitus että, kun lavantauti oli vähenemään päin, lisäsairaalaa ei ollut tarpeen, mutta että ylihallitus oli katsonut välttämättömäksi perustaa ylimääräisen sairaalan sairassijain tarpeen tyydyttämiseksi muihin kulkutauteihin, eritoten isoonrokkoon, sairastuneille potilaille sekä esitti myönnettäväksi 30,000 markkaa näiden sairaalain voimassapitoon marraskuun 15 päivästä vuoden loppuun. Kaupunginvaltuusto myöntyi⁵⁾ tähän esitykseen osoittaen määrärahan käyttövaroistaan.

Sairaalakaluston osto. Suomen kaupunkien liiton sairaiden ja haavoittuneiden sotilaiden hoitoa varten esityksestä päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto ostaa erään määrän mainitulle liitolle kuuluvia rautavuoteita sekä erinäistä muuta kalustoa ja osoitti tähän tarkoitukseen käyttövaroistaan kaikkiaan 8,870 markkaa.

Määräraha sairaanhoitajatarlten toipumakodille. Kaupungin sairaalaylihallitus ilmoitti katzoneensa välttämättömäksi laittaa väliaikaisen toipumakodin hoitajatarille ja muulle naispuoliselle sairaalahenkilökunnalle, joka oli sairastunut influenssaan tai influensakulkutaudin aikaisen rasittavan työn jälkeen tarvitsi jonkin aikaa sairaanhoitoa tai lepoa, ja oli tähän tarkoituk-

¹⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 36 §. — ²⁾ S:n 1. 4. 1 §. — ³⁾ S:n 15. 4. 1 §. — ⁴⁾ S:n 28. 10. 44 §. — ⁵⁾ S:n 22. 12. 27 §. — ⁶⁾ S:n 25. 2. 20 §.

seen m. m. pienehkö huvila Masabystä vuokrattu huhtikuun 1 päivästä kesäkuun 1 päivään. Ylihallitus, joka saamansa valtuuden¹⁾ nojalla ryhtyä kaikkiin influensakulkutaudin vaatimiin toimenpiteihin, oli pitänyt itseään oikeutettuna toipumakodin avaamaan, esitti, että kodin kustannukset, kaikkiaan 6,575 markkaa kuukaudessa, saisi maksaa kulkutaudin vastustamiseen myönnetystä määrärahasta. Rahatoimikamari, jonka mielestä asianomaisten olisi tullut saada kantaa täysi palkka toipumisajalta kaupungin suorittaessa viransijaisten palkkiot, ehdotti puolestaan, että puheenolaiseen tarkoitukseen saisi käyttää enintään 10,000 markkaa mainitusta määrärahasta, mutta kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ ylihallituksen esitykseen.

Kaupungin osallisuus Suomen kaupunkien liiton sairaiden ja haavoittuneiden sotilaiden hoitoa varten velkaan. Suomen kaupunkien liiton sairaiden ja haavoittuneiden sotilaiden hoitoa varten keskustoimikunnan esityksestä, joka liitto oli maaliskuun 19 päivänä päättänyt hajautua, osoitti³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan verotuksen mukaan Helsingin kaupungin osalle tulevan osan liiton veloista, 175,754 markkaa.

Kapinan aikaisen n. s. köyhäinhuotohallituksen tilit. Köyhäinhuotohallituksen rahatoimikamariin lähetettyä hallituksen kamreerin kapinan aikana toimineen n. s. köyhäinhuotohallituksen jälkeensä jättämäin tilidistesteiden pohjalla laatiman yhdistelmän köyhäinhoidon tuloista ja menoista helmikuun 15 ja huhtikuun 15 päivän 1918 välisenä aikana ynnä niinkään hänen laatimansa muistutusmemoriaalin, oli kamari kehoittanut köyhäinhuotohallitusta ottamaan tutkittavaksi, mitkä yhdistelmän erät voitiin hyväksyä ja kirjoihin merkitä sekä muista ilmoittamaan kaupunginvaltuustolle. Köyhäinhuotohallitus ilmoitti⁴⁾ sittemmin, että eriä kaikkiaan 64,134: 15 markkaa ei ollut voitu lukea menosäännön mukaisiin määrärahoihin sekä että toimenpiteisiin oli ryhdytty, jotta kapinan aikaan köyhäinhuotohallituksen kamreerina toimineen henkilön omaisuudesta, jota omaisuutta säilytettiin etsivän poliisin huostassa, niin suuri osa, kuin vastasi köyhäinhoidon vaatimusta rahassa ja korvausta hukkuneesta kalustosta, pidätettäisiin, sekä että oli toiveita, että mainitut tappiot, mikäli niitä tähän asti oli todettu, saataisiin korvatuiksi.

Köyhäinhoidon määrärahaan ylityksiä ja lisäyksiä. Köyhäinhuotohallitus oikeutettiin⁵⁾ ylittämään hallituksen, kunnalliskodin ja työlaitoksen hucneistojen 1918 vuoden valaistusmäärärahan kaikkiaan 6,374: 62 markalla.

Kaupunginvaltuusto osoitti⁶⁾ käyttövaroistaan seuraavat lisäykset köyhäinhoidon vuosimäärärahoihin:

Köyhäinhuotohallitus	Smk	32,600: —
Kunnalliskoti	»	814,464: 50
Oulunkylän lastenkoti	»	12,100: —
Elätteelleanto	§	350,000: —
Suoranaiset avustukset	»	600,000: —
Lääkeaineet	»	45,000: —
Hautauskulut	»	20,000: —

Yhteensä Smk 1,874,164: 50

Sairasvaunun hankinta. Köyhäinhuotohallituksen pyynnöstä myönsi⁷⁾ kaupunginvaltuusto 4,000 markkaa sairausvaunun hankkimiseksi kunnalliskotiin, ollen määrä maksettava etuantina kaupunginkassasta, ja kehoitettiin

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 95. — ²⁾ Kvston pöytäk. 3. 6. 19 §. — ³⁾ S:n 15. 4. 23 §. — ⁴⁾ S:n 26. 11. 34 §. — ⁵⁾ S:n 1. 4. 25 §. — ⁶⁾ S:n 19. 8. 21 §, 9. 9. 24 § ja 12. 11. 17 §. — ⁷⁾ S:n 19. 8. 23 §.

hallitusta merkitsemään mainittu meno kunnalliskodin ensivuotiseen menosääntöehdotukseen.

Koneiden ostlo kunnalliskodin pesulaitokseen. Kaupunginvaltuusto oikeutti¹⁾ köyhäinhoitohallituksen kunnalliskodin pesulaitokseen ostamaan pesukoneen ja höyrymankelin niihin kuuluvine johtoineen, ja oli kustannukset, 46,500 markkaa, maksettava edeltäpäin kaupunginkassasta sekä merkittävä ensi vuoden menosääntöön.

Lisämäärärahoja kaupunkilähetyksen työlaitoksille. Mainiten että kuluvan vuoden budjettiin merkityt, kaikkiaan 20,000 markan määrärahat Helsingin kaupunkilähetyksen Betaniassa ja Sörnäsissä olevia naisten työlaitoksia varten oli keväällä miltei kokonaan kulutettu, vaikka hätäapukomitealta oli saatu 10,000 markan ylimääräinen määräraha, esitti kaupunkilähetyksen, että kaupunginvaltuusto saattaakseen laitosten avaamisen mahdolliseksi lokakuun 1 päivänä myöntäisi lisämäärärahoja yhteensä 33,550 markkaa, minkä ohessa kaupunkilähetys alisti, eikö samantapaisen laitoksen voimassapitoin Fredrikserissä voitaisi myöntää 20,000 markan apurahaa. Kaupunginvaltuusto, jonka mielestä kaupunkilähetyksen laskema ruokameno laitoksissa työskenteleville naisille, 4 markkaa päivässä, voitiin alentaa 3 markkaan, osoitti²⁾ käyttövaroistaan tämän laskelman mukaan tarvittavan määrän, 26,800 markkaa, puheenalaisten vanhempain työlaitosten voimassapitoin vuoden jäljellä olevana aikana.

Määräraha uudelle lastenkodille. Kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ käyttövaroistaan 13,180 markkaa apurahaksi Köyhäin lasten työkotiyhdistykselle uuden lastenkodin kuntoonpanoa ja voimassapittoa varten Hämeenkadun talossa n:o 6.

Ammattimaalarien kurssi. Suomen taideteollisuusyhdistyksen johtokunta esitti, että taideteollisuuskeskuskoulun yhteyteen järjestettäisiin ammattimaalarien kurssi, minkä ohessa vuosittain kaksikuukautinen kurssi jossakin maalarinammatin erikoishaarassa toimeenpantaisiin ammattityöntekijöille. Näiden kurssien kustannusten suoritukseen anoi johtokunta sen jakoperusteen mukaisesti, joka valtion ja kunnan annettaviin apumaksuihin nähden oli voimassa, keskuskoululle lukuvuodeksi 1919—20 11,800 markan kunnan apurahaa, josta ammattimaalarikurssin opettajain puolen palkan suoritukseen 1,700 markkaa, apumaksuksi maalarintyöntekijäin ammattikurssin toimeenpanemiseksi kahden kuukauden aikana 1,500 sekä maalarintyöpajan sisustamiseen ja opetusvälineiden hankkimiseen 8,600 markkaa.

Kaupunginvaltuusto myöntyi⁴⁾ esitykseen ja osoitti pyydetyn määrän käyttövaroistaan.

Sittemmin anoi Taideteollisuusyhdistyksen johtokunta syyslukukaudeksi 1920 yhteensä 1,600 markkaa samaan tarkoitukseen. Kun kuitenkin budjettivaliokunta oli ensivuotiseen budjettiehdotukseensa merkinnyt taideteollisuuskeskuskoulun määrärahan korotettuna, epäsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto esityksen.

Lisämäärärahoja tyttöjen ammattikoululle. Tyttöjen ammattikoulun johtokunnan anottua 25,000 markan lisäystä koulun ruuanpitomäärärahaan ilmoitti rahatoimikamari, että lisämääräraha voitiin välttää, jos 14,633 markan suuruisen määrän, joka oli kertynyt syksyllä 1918 nuorille tytöille toimeenpannuista lyhyistä tilapäiskursseista ja toimitettu kaupunginkassaan, sai siirtää koulun ruokamenojen tilille. Kun puheenalaiset tulot olivat tilapäistä laatua,

¹⁾ Kvston pöytäk. 9. 9. 23 §. — ²⁾ S:n 28. 10. 32 §. — ³⁾ S:n 19. 8. 44 §. — ⁴⁾ S:n 7. 10. 37 §. — ⁵⁾ S:n 22. 12. 31 §.

teki¹⁾ kaupunginvaltuusto päätöksensä rahatoimikamarin ehdotuksen mukaisesti, minkä ohessa koulu oikeutettiin nauttimaan myös tulot toukokuussa 1919 toimeenpannuista tilapäiskursseista, 5,000 markkaa, siihen epäasiallisuuteen katsomatta, että koulun tuloja siten sai välittömästi käyttää sen menojen suoritukseen.

Sittemmin myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto lisäystä 6,000 markkaa tyttöjen ammattikoulun polttoainemäärärahaan ja 7,000 markkaa sen ruuanpito-määrärahaan lausuen, että koulun johtokunnan olisi uusia oppilaita ottaessaan ollut katsottava, että koulun määrärahat riittivät tästä johtuvain menojen suoritukseen.

Kansakoulujen määrärahat. Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ suomenkielisten kansakoulujen johtokunnan toimenpiteet ylittää useat 1918 vuoden menosäännön määrärahat 36,000 markalla.

Samaten hyväksyttiin⁴⁾ rahatoimikamarin toimenpide oikeuttaa ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta ylittämään 1918 vuoden määrärahat kaikkiaan 15,910: 65 markalla.

Sittemmin osoitti⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 120,000 markkaa suomenkielisten kansakoulujen kuluvan vuoden polttoaine- ja puhtaanapito-määrärahoihin sekä 119,500 markkaa eräisiin ruotsinkielisten kansakoulujen kuluvan vuoden määrärahoihin.

Edelleen osoitti⁶⁾ valtuusto samoista varoista 1,500 markkaa suomenkielisten kansakoulujen kalustoluettelon aikaansaamiseksi ja 1,000 markkaa ruotsinkielisten kansakoulujen irtaimiston inventauksesta olleiden lisäkustannusten suoritukseen, minkä ohessa 4,000 markan määräraha kansakoulujen opettajakirjaston kirjain ja aikakauslehtien sidottamista ja kirjaston korttiluettelon laatimista varten oli merkittävä 1920 vuoden menosääntöön.

Rautatielippuja kansakoululapsille. Helsingin opettajaliiton kesävirkestystoimikunnan ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnan esityksistä osoitti⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 70,000 ja 20,000 markkaa rautatielippujen lunastamiseksi maasedulla kesää viettäville varattomille kansakoulunoppilaille sekä niille toimihenkilöille, joiden oli pidettävä huoli lasten kesävirkestyksestä. Varat annettiin tilityksen ehdolla asianomaisten kansakoulujohtokuntain käytettäväksi.

Sittemmin päätti⁸⁾ valtuusto samaa tarkoitusta varten merkittäväksi 70,000 markkaa suomenkielisten ja 20,000 markkaa ruotsinkielisten kansakoulujen 1920 vuoden menosääntöihin.

Koulunuorison luistelun edistäminen. Samaten päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto 1920 vuoden menosääntöön merkittäväksi 15,000 markkaa koulunuorison luistelun edistämiseksi urheilulautakunnan käytettäväksi.

Määrärahoja kansakoululasten kesätyöskentelyä varten. Helsingin opettajaliiton puutarhatoimikunnalle osoitti¹⁰⁾ kaupunginvaltuusto aikaisemmin myöntämänsä 6,000 markan lisäksi edelleen¹¹⁾ 4,003: 30 markkaa käyttövaroistaan.

Ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunta anoi osoitettavaksi Alex. Ärtin rahaston korkovaroja, mutta ilmoitti samalla, että nämä olivat riittämättömät koulupuutarhan voimassapitoon kesällä, minkätähden johtokunta anoi 10,000 markan lisämäärärahaa. Kaupunginvaltuusto osoitti¹²⁾ mainitun rahaston korkovarot, 4,860: 06 markkaa, kansakoulunoppilaiden

¹⁾ Kvston pöytäk. 17. 6. 18 §. — ²⁾ S:n 26. 11. 19 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 22 §. — ⁴⁾ S:n 20. 5. 7 §. — ⁵⁾ S:n 28. 10. 41 §. — ⁶⁾ S:n 28. 1. 26 §, 25. 2. 39 § ja 26. 11. 25 §. — ⁷⁾ S:n 3. 6. 2 §. — ⁸⁾ S:n 22. 12. 13 §. — ⁹⁾ S:n 22. 12. 32 §. — ¹⁰⁾ S:n 26. 11. 44 §. — ¹¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 114. — ¹²⁾ Kvston pöytäk. 22. 4. 7 §.

kesätyöskentelyjen järjestämiseen sekä lisäksi 10,000 markkaa käyttövaroit-
taan.

Lisämääräraha kansakouluhammaspoliklinikalle. Kaupunginvaltuusto osoitti¹⁾ edelleen käyttövaroistaan 2,250: 56 markkaa lisäystä 1918 vuoden apurahaan hammaslääkäri A. Aspelundin voimassa pitämälle kansakoulu-
lasten hammaspoliklinikalle sekä 11,850 markkaa lisäystä kuluvan vuoden budjettiin merkittyy 13,000 markan apurahaan, mainitun poliklinikan voi-
massa pitämiseksi.

Määräraha kansanopistolle. Helsingin ruotsinkielisen kansanopiston voimassa pitoon lukuvuonna 1919—20 myönsi²⁾ kaupunginvaltuusto käyttö-
varoistaan 1,500 markkaa.

Koululasten huoltajan asettaminen kasvatuslautakuntaan. Föreningen för barnens och ungdomens väl niminen yhdistys, joka oli muutamia vuosia työs-
kennellyt hädänalaisten lasten aseman parantamiseksi, oli kaupunginvaltuus-
tolle esittänyt, että kasvatuslautakuntaan asetettaisiin koululasten huoltaja,
jonka tulisi järjestää suojelu- ja kasvatustyö kouluikäisten lasten keskuudessa
lautakunnan laatiman johtosäännön mukaan. Kasvatuslautakuntaan, joka
periaatteessa oli sitä mieltä, että edellä mainitun yhdistyksen ehdotuksen
mukainen suojelu- ja kasvatustyö olisi heti aloitettava, ei pitänyt tarkoituksen
mukaisena heti asettaa yhtä tai useampia virkamiehiä mainittua tarkoitusta
varten vakinaiselle menosäännölle, vaan olisi jokin rahamäärä, esimerkiksi
15,000 markkaa, asetettava lautakunnan käytettäväksi vuonna 1919. Tähän
lautakunnan esitykseen kaupunginvaltuusto myöntyi³⁾, ja sai lautakunta
toimekseen kevätlukukauden päättyessä valtuustolle antaa selonteon puheen-
alaisesta toimintahaarasta.

Rautatielippuja kasvatuslautakunnan hoidokeille. Kasvatuslautakunnan
esityksestä päätti⁴⁾ kaupunginvaltuusto valtioneuvostolle tehdä esityksen
500 vapaalipun myöntämisestä, niistä 200 vuodeksi 1919 ja 300 vuodeksi 1920,
käytettäväksi lautakunnan hoidokkien kuljettamiseksi kasvatuslaitoksiin ja
niistä pois.

Kaupunginvaltuusto osoitti⁵⁾ käyttövaroistaan 5,000 markkaa kasvatus-
lautakunnalle rautatielippujen ostamiseksi n. s. koulunkäyntinsä laiminlyön-
neille, kesän aikana maaseudulle lähetettävälle koululapsille.

Kasvatuslaitosten määrärahat. Kaupunginvaltuusto osoitti⁶⁾ käyttö-
varoistaan 3,000 markkaa kahden kaitsijan palkkaamiseksi Bengtsärin kas-
vatuslaitokseen kuluvana vuonna, 1,500 markalla kumpaisenkin, sekä 600
markkaa, joka oli osa Lohjan kasvatuslaitoksen johtajalle tulevaa
palkkiota, jotka määrärahat olivat epähuomiosta jääneet merkitsemättä
kuluvan vuoden budjettiin.

Samaten osoitti⁷⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan lisäystä kasvatus-
lautakunnan tarverahoihin 4,000 markkaa, Bengtsärin kasvatuslaitoksen
määrärahoihin 25,000 markkaa, Karstun laitoksen määrärahoihin 4,000 mark-
kaa, Toivoniemen laitoksen määrärahoihin 6,700 markkaa, Finbyn laitoksen
määrärahoihin 4,300 markkaa ja Vanjoen laitoksen määrärahoihin 2,000
markkaa sekä Bengtsärin maatilan määrärahoihin 15,000 markkaa, minkä
ohessa kasvatuslautakuntaa kehoitettiin ryhtymään toimiin järkipäisem-
män maatalouden aikaansaamiseksi Bengtsärisä.

Kassavajauksen tileistä poisto. Oheen pannen yhdistelmän kapinan aikana
toimineen kasvatuslautakunnan tuloista ja menoista esitti kasvatuslautakunta,

¹⁾ Kvston. pöytäk. 1. 4. 20 §. — ²⁾ S:n 19. 8. 43 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 37 § ja 26. 3. 26 §.
— ⁴⁾ S:n 20. 5. 17 §. — ⁵⁾ S:n 3. 6. 3 §. — ⁶⁾ S:n 26. 3. 14 §. — ⁷⁾ S:n 7. 10. 24 §.

että tilien tarkastuksessa todetun 27,465: 86 markan suuruisen kassavajauksen saisi poistaa kaupungin kirjoista. Muuta kirjanpitoa kuin kassaluettelo, johon vain muutamia eriä oli merkitty, ei ollut tavattu. Kassahallintoa oli hoitanut muuan toimittaja J. Railio, joka oli ennen kaupungin valloitusta poistunut paikkakunnalta ja jota sittemmin oli etsitty, vaikka turhaan. Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ esitykseen.

Päiväkotien laittaminen lapsille. Kansanlastentarhain johtokunnan esityksestä osoitti²⁾ kaupunginvaltuusto 3—6 vuotiaitten lasten päiväkotien voimassa pitoon käyttövaroistaan kaikkiaan 51,525 markkaa, niistä 36,825 markkaa köyhäinhuoltohallituksen Hämeenkadun talosta n:o 8 luovutetussa huoneistossa olevaa päiväkotia ja 14,700 markkaa kansanlastentarhan yhteydessä Korkeavuorenkadun talossa n:o 1 olevaa päiväkotia varten, minkä ohessa valtuusto päätti, että mainituissa päiväkodeissa palveleville opettajattarille oli annettava kalliinajanlisäyksiä³⁾ samojen perusteiden mukaan kuin muillekin kansanlastentarhain opettajattarille.

Sähkövalo kansanlastentarhaan. Sähkövalon johtamiseksi Korkeavuorenkadun talossa n:o 1 olevaan kansanlastentarhaan myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 800 markkaa.

Vapautus korvausvelvollisuudesta. Kallion suomenkielisen kansanlastentarhan johtajattarelle H. Immoselle osoitti⁴⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan korvausta 681: 75 markkaa eli puolet hänen kantamastaan, mutta hänen varomattomuutensa johdosta häneltä varastetusta määrästä koulun varoja.

Määräraha kansanlastentarhaoppilaiden matkoihin. Lastentarhain kesäsiirtolayhdistykselle osoitti⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 15,355: 03 markkaa heikkojen ja kivulloisten lastentarhaoppilaiden ja heidän hoitajainsa rautatiematkoihin.

Kansanlastentarhoilta evättyjä määrärahoja. Kansanlastentarhain johtokunnan tehtyä budjettivaliokunnalle esityksiä erinäisten huomattavain muutosten tekemisestä kansanlastentarhain menosääntöön sekä vakinaisten opettajataarten eläkemaksuäärärahan korottamisesta päätti⁶⁾ kaupunginvaltuusto olla budjetin käsittelyn yhteydessä ottamatta pohdittaviksi mainittuja esityksiä.

Määräraha kaupunginkirjastolle. Kaupunginvaltuusto osoitti⁷⁾ käyttövaroistaan 28,000 markan lisäyksen erinäisiin kaupunginkirjaston määrärahoihin.

Määrärahoja työväenopistolle. Samaten osoitti⁸⁾ valtuusto samoista varoista työväenopiston tuntiopettajain ja vahtimestarien palkkionkorotusten johdosta tarpeelliseksi osoittautuneen 7,150 markan lisäyksen sekä uuden 1,500 markan määrärahan työväenopiston varjokuvain luetteloimisen järjestämiseen, minkä ohessa valtuusto päätti työväenopiston yhteiselle johtokunnalle huomauttaa, ettei sen tule vastedes myöntää palkankorotuksia ilman asianmukaista lupaa.

Määräraha kaupungin vedenhankintakysymyksen selvittämiseen. Kaupungin vastaista vedenhankintakysymystä selvittämään asetettu komitea anoi menojensa suoritukseen 36,111: 62 markan määrärahaa, ja päätti⁹⁾ kaupunginvaltuusto tarverahoistaan aikaisemmin maksettujen 2,231: 62 markan lisäksi käyttövaroistaan osoittaa kaikkiaan 33,880 markkaa.

¹⁾ Kvston pöytäk. 12. 11. 26 §. — ²⁾ S:n 6. 5. 24 §. — ³⁾ S:n 23. 9. 28 §. — ⁴⁾ S:n 23. 9. 29 §. — ⁵⁾ S:n 7. 10. 38 §. — ⁶⁾ S:n 30. 12. 1 §. — ⁷⁾ S:n 7. 10. 29 §. — ⁸⁾ S:n 22. 12. 21 §. — ⁹⁾ S:n 12. 11. 24 §.

Teknillisten laitosten oikeus määrärahaansa ylittämiseen. Kun eräät teknillisten laitosten hallinto- ja käyttömäärärahat olivat vuonna 1918 osoittautuneet riittämättömiksi, päätti ¹⁾ kaupunginvaltuusto oikeuttaa vesijohtolaitoksen, jonka vuositulot, sittenkuin perustamispääoman korko ynnä säädetty kuoletus oli luettu pois, olivat osoittavat tappiota, ylittämään menosääntönsä kaikkiaan 106,499:70 markalla, jotka pantaisiin maksettaviksi kaupungin mainitun vuoden voitto- ja tappioutilta, sekä kaasu- ja sähkölaitoksen niinkään ylittämään määrärahaansa, edellisen 288,279:85 ja jälkimmäisen 31,212:50 markalla, jotka varat maksettaisiin laitosten 1918 vuoden voitosta.

Samaten oikeutti ²⁾ kaupunginvaltuusto kaupungin teknillisten laitosten hallituksen ylittämään eräät vesijohtolaitoksen 1919 vuoden määrärahat 55,000 markalla, kaasulaitoksen määrärahat 1,125,000 markalla ja sähkölaitoksen määrärahat 289,700 markalla.

Sähkölaitoksen akkumulaattorien y. m. uudistus. Kaupunginvaltuusto myöntyi ³⁾ sähkölaitoksen toimitusjohtajan esitykseen että sähkölaitoksen akkumulaattoripatterien uusimiseen saisi laitoksen 1919 vuoden voittovaroista käyttää 300,000 markkaa ylimääräisenä korjauskustannuksena, siten lisäämättä patterien kirjaanpantua arvoa, sekä että kuluvan vuoden tilinpäätöksestä saisi ylimääräisesti poistaa 286,556:73 markkaa, jotka menot olivat syntyneet siitä, että Helsingin valaistusosakeyhtiön kuluttajain käyttämät lamput oli vaihdettu toisiin sähkölaitoksen aikanaan ottaessa yhtiön kuluttajat omikseen.

Hätäaputöiden määrärahan ylitys. Kaupungin yleisten töiden hallitus oli anonut oikeutta siihen 3,000,000 markan määrärahaan, joka oli merkitty 1918 vuoden budjettiin yleisten töiden teettämiseksi valtuuston määräyksen mukaan budjettiin merkittyjen lisäksi, siirtää sekä ne 334,848:28 markkaa, joilla Töölön kaduntasoitustöitä varten vuodeksi 1918 myönnetty määräraha oli ylitetty, että myös sen 157,180:54 markan määrän, millä työkalujen osto- ja korjausmääräraha oli ylitetty. Tämän perustelemiseksi hallitus m. m. esitti, että mainittujen katujen tasoitustyöt aloitettiin syksyllä 1917 ja jatkuivat vuonna 1918, jolloin työpalkkain ja työainekustannusten suurta nousua ei voitu edeltäpäin arvata, mutta näiden hätäaputöiden täytyi jatkua, vaikka kustannukset olivat ylittäneet arvioidun määrän.

Syksyllä 1917 ja 1918 vuoden alussa vallinneisiin luonnottomiin oloihin nähden kaupunginvaltuusto myöntyi ⁴⁾ tähän esitykseen.

Uuden kaupunginasemakartan painatus. Kaupungin yleisten töiden hallitus ilmoitti, että vuonna 1917 vahvistettuun rakennusjärjestykseen tulisi liittyä kartta, johon eri värein ja rajalinjoin oli merkitty ne alueet, joille eri rakennusmääräykset olivat voimassa ja joka kartta siten oli rakennusjärjestyksen välttämätön täydennys, mutta että sitä kuitenkin toistaiseksi oli olemassa ainoastaan 4 kappaletta, joita säilytettiin eri viranomaisten arkistoissa. Kun kaupunginasemaan viime aikoina oli tehty niin perinpohjaisia muutoksia, ettei kaupunginaseman vanhempia alkuperäisiä kiviä enää voinut muuttaa, vaan kartan painattamiseksi täytyi tehdä kokonaan uudet piirrokset, olisi tuollaisesta seitsemän värein painetusta kartasta kustannuksia kokonaisuudessaan 6,900 markkaa 500 kappaleen painoksesta ja noin 2,000 markkaa sen lisäksi tarpeelliseksi havaitusta 1,000 kappaleen painoksesta yksinomaan mustalla painettuna. Kun tämän lisäksi oli syytä varata vähäinen määräraha tämän lai-

¹⁾ Kvston pöytäk. 22. 4. 4 §. — ²⁾ S:n 26. 11. 55 §. — ³⁾ S:n 15. 12. 22 §. — ⁴⁾ S:n 15. 12. 9 §.

toksen alkuperäisen tekstin vastedes tarpeellisia tarkistuksia varten, esitti hallitus puheenalaisen kartan painatukseen myönnettäväksi 10,000 markkaa. Rahatoimikamari, joka kaikin puolin yhtyi tähän esitykseen, oli kuitenkin sitä mieltä, että kartasta olisi saatava hinta, joka korvaisi kaupungille sen hankkimisesta olleet kustannukset, ja ehdotti sentähden, että värillisen kappaleen myyntihinnaksi määrättäisiin 15 ja yksinomaan mustalla painetun hinnaksi 5 markkaa.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen ja antoi kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi puheenalaisen kartan hankkimisen ja myymisen ehdotettuun hintaan sekä osoitti käyttövaroistaan pyydetyn määrärahan.

Lisämääräraha puhtaanapitolaitokselle. Kaupunginvaltuusto osoitti²⁾ käyttövaroistaan kaikkiaan 637,200 markan lisäyksen puhtaanapitolaitoksen määrärahoihin.

Korvaus kaupungin henkilötelon kappaleesta. Henkikirjuri oli Uudenmaan läänin maaherralta anonut sen suuntaista toimenpidettä, että hänelle rahatoimikonttoriin ja kirkkokonttoriin annettavain henkilöluettelon kappaleiden kirjoittamisesta tuleva korvaus lisääntyneiden kustannusten johdosta korotettaisiin 1:50:stä 2 markkaan arkilta.

Rahatoimikamari katsoi antamassaan lausunnossa, että henkikirjurille puheenalaisista jäljennöksistä tuleva korvaus oli säädetty yleisessä asetuksessa. Viimeksi marraskuun 27 päivänä 1918 annetun asetuksen mukaan sai hän mainitusta päivästä lähtien ja siis myös 1919 vuoden henkilöluettelosta kantaa lunastusta 2:50 markkaa ensimmäiseltä ja 2 markkaa seuraavilta arkeilta eli siis anomansa määrän. Hänen anomuksensa ei sentähden tulisi tältä kohden aiheuttaa toimenpidettä, jota vastoin korvausvaatimus 1917 ja 1918 vuoden henkilöluetteloista olisi liian myöhään herätettynä jääpä raukemaan.

Kaupunginvaltuusto oli sitä mieltä, ettei ollut kaupungin asia korvata sitä mahdollista tulojen vähenemistä, mikä henkikirjurille oli koitunut sen johdosta, että laissa vahvistettu lunastus oli osoittautunut riittämättömäksi, minkätähden ja kun lunastus lain mukaan oli suurempi kuin henkikirjuri oli vaatinut, kaupunginvaltuusto päätti³⁾ maaherralle annettavassaan lausunnossa huomauttaa, ettei valtuusto katsonut olevan syytä kunnan varoista hyvittää henkikirjurille vuosina 1917 ja 1918 syntynyttä tulojen vähennystä.

Lisämäärärahoja eduskunta- ja kunnallisvaaleihin. Kaupunginvaltuusto osoitti⁴⁾ käyttövaroistaan lisäystä kaikkiaan 3,531:22 markkaa kuluvan vuoden eduskuntavaalien kustannusmäärärahaan sekä 56,655:47 markkaa eli sen määrän, millä 1918 vuoden kunnallisvaalien menot olivat ylittäneet mainitun vuoden menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkityn määrärahan.

Korkeasaaren ja Seurasaaren kaluston lunastus. Helsingin anniskeluosakeyhtiön isännöitsijän esityksen johdosta että kaupunki lunastaisi erinäistä Korkeasaaren ja Seurasaaren laitoksiin kuuluvaa yhtiön kalustoa, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaa 27,262 markkaa tarkoitukseen sekä antaa rahatoimikamarin tehtäväksi aikansa valvoa kaupungin oikeutta saada sille tuleva osuus sen irtaimiston rahaksimuuttohinnasta, joka oli hankittu yhtiön voittovaroilla.

Asunto-olojen tutkimus. Valtioneuvoston tammikuun 13 päivänä päätettyä, että m. m. Helsingissä oli toimitettava asumusolojen tutkimus, oli sosiaalihuhtuksen tilasto-osasto laatinut ohjelman tutkimusta varten, joka toimitettaisiin

¹⁾ Kvston pöytäk. 6. 5. 12 §. — ²⁾ S:n 12. 11. 28 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 10 §. — ⁴⁾ S:n 28. 10. 2 ja 4 § sekä 22. 12. 5 §. — ⁵⁾ S:n 3. 6. 14 §; ks. tätä kert. siv. 47.

huhtikuun 25 päivänä ja käsittäisi yksinomaan asuinhuoneistot. Kaupunginvaltuusto piti epäasianmukaisena, että kaupunkia rasitettaisiin tuntuville menoilla laskun toimittamisesta olematta siihen edeltäpäin antanut suostumustaan, mutta päätti¹⁾ laskun yhteiskuntapoliittiseen merkitykseen katsoen ja erittäin, koska sen tulos pantaisiin pohjaksi eduskunnalle tehtävälle esitykselle valtioavun myöntämisestä yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämiseksi, antaa laskun toimitettavaksi tarkoitusta varten asetettavalle komitealle sekä asetti 40,000 markan etuannin tilityksen ehdolla komitean käytettäväksi. Komitean jäseniksi valitsi valtuusto tilastokonttorin johtajan H. Dalströmin, toisen aktuaarin A. E. Tudeerin, aktuaari Y. Heikelin, filosofianmaisteri O. Auteren ja korttikeskuksen apulaisjohtajan E. Heikelin.

Hätäaputöiden toimeenpano sekä niiden järjestysmuoto. Kirjelmässä tammikuun 29 päivästä hätäapukomitea mainitsi, että työttömäin lisääntymistään lisääntyvän lukumäärän johdosta komitean oli ollut pakko töihinsä ottaa yhä useampia henkilöjä, etusijassa naisia. Vaikkei näitä töitä ollut voitu järjestää sillä tavoin, että tulot olisivat riittäneet menoihin, piti komitea niitä kuitenkin kaupungille taloudellisesti edullisempina kuin raha-avustusten jakamista. Tämän johdosta komitea anoi 300,000 markkaa hätäaputoittensa jatkamiseen.

Kaupunginvaltuusto myönsi²⁾ pyydetyn määrärahan käyttövaroistaan vastaisen tilityksen ehdolla.

Samaan aikaan teki hätäapukomitea kaupunginvaltuustolle tammikuun 30:nä³⁾ päivätyn esityksen yleisten töiden järjestämisestä työttömille. Vaikka komitea oli useasti huomauttanut rahatoimikamarille työttömäin suuresta lukumäärästä, olivat ne toimenpiteet, joihin oli ryhdytty töiden hankkimiseksi näille, olleet riittämättömät, minkätähden komitea esitti, että kaupungin puolesta töitä järjestettäisiin niin laajasti, että mikäli mahdollista kaikki työttömät saisivat työtä sekä että, ellei tämä kävisi päinsä, kaupunginvaltuusto tekisi valtioneuvostolle alistuksen, että hallituksen puolelta jotakin tehtäisiin työttömyyden vähentämiseksi pääkaupungin ympäristössä.

Siltä vaaditussa lausunnossa rahatoimikamari huomautti, ettei rakennuskonttori, sen johdosta että oli mahdoton lisätä insinöörien lukumäärää, ollut välittömästi voinut aloittaa kaikkia budjettiin merkittyjä tasoitus- y. m. töitä, mutta että sen töitä lähimmässä tulevaisuudessa tulee lisättäväksi, joten osa työttömiä on saapa tointa. Kamari yhtyi sen ohessa hätäapukomitean ehdotukseen esityksen tekemisestä valtioneuvostolle, että hallituksen taholta ryhdyttäisiin voimakkaisiin toimenpiteisiin työttömyyden poistamiseksi Helsingistä.

Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾

antaa hätäapukomitean ja kaupungin yleisten töiden hallituksen toimeksi viipymättä panna käyntiin tarpeellisia hätäaputöitä, niin että mikäli mahdollista kaikki kunnan työnvälitystoimistoon ilmoittautuneet työnetsijät voivat saada työtä;

kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta tekemään esityksen lisäämäärärahan osoittamisesta, elleivät kuluvan vuoden menosääntöön tätä tarkoitusta varten merkityt määrärahat riitä; sekä

antaa hätäapukomitean toimeksi asettua valtion keskushätäapukomitean yhteyteen koettaakseen saada valtion toimeenpanemaan hätäaputöitä Helsingin läheisyydessä.

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 4. 19 §. — ²⁾ S:n 11. 2. 23 §; ks. 1918 vuod. kert. siv. 149 ja seur.

— ³⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 9. — ⁴⁾ Kvston pöytäk. 25. 2. 27 §.

Sillä välin olivat vtt Airisto, Halme, Hupli, Leino ja Paasivuori antaneet kaupunginvaltuustolle esitysehdotuksen ¹⁾ toimenpiteisiin ryhtymisestä työttömyyden lieventämiseksi. Työn hankkimiseksi suurelle työttömäin miesten joukolle olisi kuluvan vuoden menosääntöön merkityt työt heti aloitettava, joten tuottamattomia hätäaputöitä voitaisiin välttää. Sen ohessa olisi hyvissä ajoin ennen ensi talven tuloa uusia tuottavia töitä suunniteltava toimeenpantaviksi, siinä tapauksessa että työttömyys uhkasi. Esitysehdotuksen tekijät esittivät, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

kehoittaa yleisten töiden hallitusta ja rakennuskonttoria, joilla jo oli valmiita työsuunnitelmia ja määrärahat niitä varten, saattamaan hoidossaan olevat erinäiset katujen tasoitus-, laiturij- ja rakennustyöt niin laajaan käyntiin, että työntekoon halukkaat kunnan työttömät olivat tilaisuudessa saamaan työtä; sekä

velvoittaa yleisten töiden hallituksen ja rakennuskonttorin ensi tilassa tekemään valtuustolle ehdotuksia sellaisista uusista töistä, joista ainakin osa ilman pitempiäaikaisia valmisteluita voitiin aloittaa, kuin myöskin tekemään ehdotuksen niitä varten tarvittavista määrärahoista.

Kaupunginvaltuusto lähetti ²⁾ esitysehdotuksen kaupungin yleisten töiden hallitukseen.

Lausunnossaan ¹⁾ hallitus mainitsi, tehtyään selkoa jatkuvista töistä, että rakennuskonttori käyttämällä kaikki 1918 ja 1919 vuosien menosääntöihin talvisaikaisiin töihin merkityt rahamäärät, kaikkiaan noin 8,000,000 markkaa, saattoi ottaa töihin edelleen 500 miestä enintään kolmeksi kuukaudeksi; siten kuitenkin kaikki hätäaputöiksi soveltuvia töitä varten osoitetut määrärahat tulisivat kulutetuiksi, minkätähden, jos työnpuutetta ilmaantuisi vuoden varrella myöhemmin ja kaupungin olisi pakko puuttua asiaan, uusia määrärahoja täytyi osoittaa rahasäännön lisäksi. Rakennuskonttoria oli kuitenkin kehoitettu viivyttelämättä ja sikäli kuin insinöörejä voitiin konttorin palvelukseen saada, käymään teettämään vielä aloittamattomia kaduntasoiutus- y. m. töitä sekä sitä paitsi, niin pian kuin mahdollista, antamaan hallitukselle ehdotuksia uusiksi töiksi kustannusarvioineen, siltä varalta että kaupunginvaltuusto halusi budjettiin merkittyjen määrärahain lisäksi osoittaa varoja syksyllä ja talvella ehkä esiintyvän työnpuutteen vastustamiseksi.

Kaupunginvaltuusto päätti ³⁾, hyväksyen kaupungin yleisten töiden hallituksen toimenpiteet, kehoittaa hallitusta edelleen valppaasti pitäen silmällä työttömyyttä esittämään kaupunginvaltuustolle ehdotuksia tarpeelliseksi toimenpiteiksi työn hankkimiseksi työttömille, minkä ohessa valtuusto kehoitti hallitusta mahdollisimman pian antamaan ehdotuksen Itäisen viertotien laajentamiseksi ja uudesti rakentamiseksi Vanhastakaupungista Hermannin sekä rautatien rakennuttamiseksi Malmin asemalta Vikin sotilasvirkataloon.

Kirjelmässä maaliskuun 5 päiväältä hätäapukomitea ilmoitti sille myönnetty määrärahat kulutetuiksi, minkätähden komitea anoi uutta 500,000 markan määrärahaa käytettäväkseen hätäaputöittensä kustantamiseen.

Kaupunginvaltuusto myönsi ⁴⁾ anotun määrän käyttövaroistaan.

Sittemmin huomautti hätäapukomitea kirjelmässä toukokuun 14 päiväältä että, vaikkakin työttömäin miesten lukumäärä kesän lähetessä oli jonkin verran vähentynyt, työttömäin naisten laita oli toinen. Näytti sentäh-

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 10. — ²⁾ Kvston pöytäk. 11. 2. 39 §. — ³⁾ S:n 11. 3. 16 §. — ⁴⁾ S:n 11. 3. 18 §.

den vaikealta supistaa töitä komitean työtuissa muulla tavoin kuin siirtämällä osa naisia Boxbackan töihin. Jos puheenalaisia hätäaputöitä oli jatkettava kesällä, oli kuitenkin uusi 400,000 markan määräraha tarpeen. Tämän yhteydessä komitea mainitsi, että huomattava osa aikaisemmin myönnetyistä määrärahoista oli jaettu apurahoiksi naisille, joilla oli lapsia elätettävänä ja jotka eivät voineet tulla toimeen niukoilla työpalkoilla. Vaikka tämä toimenpide oli näennäisesti saava aikaan, että hätäaputöissä maksetut palkat näyttivät yksityisten työnantajain suorittamia palkkoja suuremmilta, oli kuitenkin komitean mielestä ilmeistä että, kun tuollainen perhe ei voinut tulla toimeen yksistään äidin työansiolla lain mukaisen köyhäinhoidon puuttumatta asiaan, komitean noudattama menettely säästi paljon aikaa sekä köyhäinhoidolta, jolla muutoinkin oli ylenmäärin työtä, että myös avuntarvitsijoilta; todellisuudessa otettiin varat kumpaisessakin tapauksessa kaupunginkassasta. Hätäapukomitea esitti, että kaupunginvaltuusto periaatteessa lausuisi mielensä lapsiavustusten maksamisesta hätäaputöissä oleville naisille.

Kaupunginvaltuusto lähetti ¹⁾ asian lausunnon saamiseksi rahatoimikamariin.

Lausunnonssaan rahatoimikamari huomautti, että useat hätäaputöissä työskentelevät henkilöt näyttivät kykenemättömiltä itse ansaitsemaan toimeentuloaan. Huomattavaa osaa hätäaputoimintaa välittivät eri armeliaisuusjärjestöt, jotka olivat käyttäneet likimain puolet hätäapukomitealle lokakuun 1 päivästä 1918 huhtikuun 30 päivään 1919 myönnetystä, kaikkiaan 1,600,000 markan määrärahoista, mutta täydellisiä tilejä nämä järjestöt eivät olleet käyttämistään varoista antaneet. Rahatoimikamari oli sitä mieltä että, kun maaseudulla monin paikoin vallitsi puutetta vähemmänkin ammattitaitoisesta työvoimasta, hätäapukomitean toiminta olisi suunnattava saattamaan ne työntekijät, jotka voivat suorittaa raskaampia töitä, pyrkimään toisille paikkakunnille. Kun kuitenkin suotuisimmassakin tapauksessa täytyi olettaa vähäisen joukon jäävän tänne, katsoi kamari hätäaputöitä edelleen luultavasti olevan toimeenpantava ja oli hätäapukomitealle maksattanut 100,000 markan etuannin. Hätäapukomitean maksamat lapsiavustukset oli rahatoimikamarin mielestä pantava kirjoihin ja köyhäinhoitohallituksen maksettava, osin syystä että ne olivat verrattavia köyhäinapuun, osin syystä että kokemus oli osoittanut, että hätäaputyöläiset eivät ole halukkaita siirtymään muuhun toimeen, niin kauan kuin he ilman lain määräämiä köyhäinapuun liittyviä mutkia saavat vastaavan määrän ansaitun palkan muodossa. Rahatoimikamari sentähden esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

jatkuvia hätäaputöitä varten käyttövaroistaan myöntää 400,000 markkaa, niihin luettuina etuantina maksettavaksi määrätty 100,000 markkaa;

kehoittaa hätäapukomiteaa ja sen avustamia järjestöjä laatimaan tarkan kirjanpidon eri töistä aiheutuvista menoista ja tuloista sekä lakkauttamaan lapsiavustusten maksamisen;

kululaitosministeriöltä anoa, että hätäapukomitean anomukseen vapaa-lippujen myöntämisestä rautateillä kaupungissa asuville, Boxbackan tilalla työskenteleville hätäaputyöläisille matkaa varten Boxbackan pysäkillä ja sieltä takasin mahdollisimman pian myönnettäisiin.

Asiaa kaupunginvaltuustolle esiteltäessä myönnyttiin ²⁾ rahatoimikamarin esitykseen, kuitenkin siten, että kysymys lapsiavustusten myöntämi-

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 5. 32 §. — ²⁾ S:n 20. 6. 24 §.

sestä hätäaputoissa oleville naisille lähetettiin köyhäinhuoltohallitukseen ja hätäapukomitea valtuutettiin toistaiseksi maksamaan tuollaisia avustuksia.

Kirjelmässä heinäkuun 13 päivästä hätäapukomitea anoi edelleen 400,000 markan määrärahaa järjestämiään hätäaputoita varten. Komitea katsoi mahdottomaksi vähentää näissä töissä olevia henkilöjä, enimmäkseen naisia, mutta huomautti sen ohessa, että suuri osa työttömiä oli suorittanut epätyytyttävää työtä ja siten tuottanut kaupungille tappiota. Rahatoimikamari oli anottua määrästä osoittanut etuantina maksettavaksi 200,000 markkaa, ja kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ tämän toimenpiteen sekä osoitti määrän käyttövaroistaan. Sitten rahatoimikamari siltä vaaditussa lausunnossa ilmoitti päättäneensä asettaa komitean laatimaan ehdotusta hätäaputoiden uudesti järjestämiseksi siihen suuntaan, että ne kävisivät kaupungille vähemmän rasittaviksi. Kun kuitenkin hätäapukomitean anomat varat tarvittiin töiden jatkamiseen, esitti kamari määrän loppuosan, 200,000 markkaa, osoitettavaksi valtuuston käyttövaroista.

Kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ tähän esitykseen.

Sittenkuin hätäapukomitea kirjelmässä lokakuun 28 päivästä, mainitethan että sen töissä olevain henkilöjen lukumäärä tosin oli jonkin verran vähentynyt, mutta että oli luultava, että työttömyys niinkuin tavallista syksyllä jälleen lisääntyisi, oli anonut edelleen 400,000 markan määrärahaa hätäaputoiden jatkamiseksi vuoden loppuun, myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto pyydetyn määrän käyttövaroistaan sekä päätti sen ohessa kehoittaa rahatoimikamaria jouduttamaan hätäaputoiden uudestijärjestämiskysymystä valmistelevaan asettamansa komitean töitä.

Mainittu komitea, johon kuuluivat arkkitehti A. Nyberg, johtaja P. Raittinen ja insinööri I. Killinen sekä, viimeksi mainitun tultua vapautetuksi komitean jäsenyydestä, neiti E. Somersalo, teki lokakuun 4:nä päivätyssä mietinnössään⁴⁾ selkoa hätäaputoiden järjestysmuodosta ja siinä vallitsevista puutteista sekä aikaisemmista sen parantamista tarkoittavista päätöksistä. Kun aikaisemmat toimenpiteet eivät olleet vienneet toivottuun tulokseen, esitti komitea uuden ehdotuksen hätäaputoiden järjestämiseksi. Niiden liitettymäin sijaan, joita hätäapukomitea aikaisemmin oli käyttänyt töiden järjestämisessä, asetettaisiin hätäapukomitean alainen palkattu toimihenkilö, johon töiden johto ja kassahallinto voitaisiin keskittää. Kun kunnan työnvälitystoimisto oli ainoastaan poikkeustapauksissa välittänyt työtä hätäaputyöläisille, oli moni työntekijä, joka luultavasti olisi voinut päästä yksityisten palvelukseen, jäänyt hätäaputoihin. Periaatteellisesti ei näitä töitä kuitenkaan saisi järjestää niin, että ne estäisivät työntekijöitä siirtymästä yksityisten palvelukseen. Myönteisiin toimenpiteisiin olisi ryhdyttävä myöskin huonompiarvoisten työntekijäin asettamiseksi yksityisten työnantajain palvelukseen, minkätähden tällaisille työläisille olisi annettava opetusta ompelu- y. m. töissä. Erikoinen henkilö olisi lisäksi asetettava ottamaan henkilökohtaisesti asettumalla yhteyteen työnantajain kanssa selvää, minkälaisille työntekijöille voitiin tarjota yksityistä työtä, eikä työntekijöille, jotka eivät ottaneet sellaista sopivaa työtä suorittaakseen, enää annettaisi tointa hätäaputoissa. Huolenpito niistä hätäaputyöläisistä, jotka eivät olleet työkykyisiä, olisi sitä vastoin jätettävä köyhäinhoidolle. Palkkausjärjestelmään nähden komitea oli sitä mieltä, että lapsiavustukset olisi lakkautettava, jota

¹⁾ Kvston pöytäk. 19. 8. 17 §. — ²⁾ S:n 23. 9. 22 §. — ³⁾ S:n 12. 11. 32 §. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 45.

vastoin köyhäinhoitohallitus voisi tuollaisia avustuksia antaa; jos kuitenkin kaupunginvaltuusto katsoi apumaksut olevan pysytettävä, oli noudatettava, etteivät ne palkan kera saaneet ylittää yksityisten töissä maksettua palkkaa. Komitea katsoi edelleen olevan lausuminen mielipiteensä töistä, joita voitiin teettää vastedes tarpeen tullen. Boxbackan maanviljelystyöt piti komitea maanviljelykselle tarpeellisina ja hätäaputoiksi sopivina. Lisäksi puolsi komitea leikkikenttään kuntoonpanettamista lapsille Sörnäsissä. Lopuksi komitea huomautti, että valtion 1920 vuoden budjettiehdotukseen oli merkitty 3,000,000 markkaa sen rasituksen helpottamiseksi, mikä oli maamme kunnille koitunut työttömyydestä, ja olisi kaupunginvaltuuston anottava apurahaa tästä määrärahasta.

Komitea ehdotti, että kaupunginvaltuusto, kumoamalla tämän kanssa ristiriidassa olevat määräykset helmikuun 25 päivänä 1913 tekemässään päätöksessä¹⁾, päättäisi

1) suunnitelmanmukaisuuden aikaansaamiseksi kaupungin hätäaputoihin asettaa palkatun virkamiehen, jonka tehtävänä olisi hätäapukomitean osoituksen mukaan hankkia työtä eri työlaitoksille ja valvoa niiden työnjohtoa;

2) valtuuttaa hätäapukomitean edellä mainitun virkamiehen avuksi asettamaan kaupungin palkkaaman toimihenkilön, jonka velvollisuutena olisi:

selvittää, kellä hätäaputyöläisillä on edellytyksiä ennen muita päästä yksityisten palvelukseen;

sekä henkilökohtaisesti että kunnan työnvälitystoimistosta tiedustella semmoisille työläisille sopivaa toimintaa ja tilaisuuden ilmetessä toimittaa heidät yksityisten palvelukseen; sekä

ehdottaa, ketkä hätäaputyöläiset olisi siirrettävä köyhäinhoidon huostaan;

3) kehoittaa hätäapukomiteaa hätäaputyöläisten opettamiseksi järjestämään iltakursseja;

4) periaatteeksi vahvistaa, että hätäaputyöläinen, joka kieltäytyy suorittamasta hänelle 2) kohdan määräysten mukaisesti tarjottua, hänen voimainsa mukaista työtä, on hätäaputyöstä erotettava, jommoisen seuraamuksen myös tulee kohdata työntekijää, joka on joksikin aikaa jäänyt pois hätäaputyöstä tai useita kertoja myöhästyneenä saapunut siihen;

5) kehoittaa kaupungin yleisten töiden hallitusta kaupunginvaltuustolle antamaan ehdotuksen kahden leikkipaikan kuntoon panettamisesta Viipurin- ja Kotkankadun risteyksessä, joka työ on teetettävä hätäaputyönä;

6) kehoittaa hätäapukomiteaa kaupunginvaltuustolle antamaan ehdotuksen 1) kohdassa mainitun viran täyttämiseksi ja muutoin ryhtymään edellä kerrotuista päätöksistä johtuviin toimenpiteisiin;

7) siltä varalta että eduskunta myöntää valtion 1920 vuoden budjettiehdotukseen kunnallisen hätäaputoiminnan avustamiseksi merkityn määrärahan, valtioneuvostolta anoa miljoonaa markkaa mainitusta määrärahasta myönnettäväksi Helsingin kunnallisiin hätäaputoihin.

Rahatoimikamari vaati hätäapukomitean lausuntoa asiasta. Komitea yhtyi pääasiassa rahatoimikamarin komitean lausuntoihin, mutta huomautti kuitenkin, että kunnan työnvälitystoimisto oli hankkinut työtä lukuisille

¹⁾ Ks. 1913 vuod. kert. siv. 228.

hätäaputyöläisille, vaikka toimiston oli vaikea siirtää hätäaputoissa toimivia naisia yksityisten palvelukseen, niin kauan kuin suuri joukko muita naisia odotti, että heille osoitettaisiin työtä. Hätäapukomitea huomautti edelleen, että kaikki ne naiset, jotka eivät voineet tehdä kannattavaa työtä tai joiden työkyky oli huono, jo oli siirretty Itäisen viertotien n:ossa 7 olevaan työtupaan, joka rahatoimikamarin komitean lausunnon mukaan oli siirrettävä köyhäinhoidon huostaan.

Rahatoimikamarikin yhtyi komiteansa esittämiin näkökohtiin. Kuitenkin katsoi kamari lapsiavustuskysymys nyt voitavan sivuuttaa, koska tämä oli kaupunginvaltuustossa otettu erikoisesti käsiteltäväksi, minkä ohessa kamari ilmoitti 1920 vuoden budjettiehdotukseen merkityn 100,000 markkaa leikki- ja urheilukentän järjestämiseksi Brahenkatujen vierelle. Kamari esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

hyväksyä rahatoimikamarin komitean ehdotuksen 1—4, 6 ja 7 kohdan, kuitenkin siten että ehdotuksen 6 kohdassa sanan kaupunginvaltuusto sijaan pannaan sana rahatoimikamari;

niinikään hyväksyä hätäapukomitean ehdotuksen että Itäisen viertotien n:ossa 7 oleva työtupa on siirtyvä köyhäinhoidon hallintoon, köyhäinhoidon valvottavaksi ja sen varoilla ylläpidettäväksi; sekä

kaupunginvaltuuston hyväksymää kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosääntöä sovellettavaksi hätäapukomiteaankin.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾:

että hätäaputoita ehdottamaan, järjestämään, johtamaan ja valvomaan sekä kassahallintoa silmälläpitämään kaupungin palvelukseen rahatoimikamarin määrättäväksi ajaksi asetetaan vakinaista palkkaa nauttiva virkamies;

että hänen avukseen asetetaan naispuolinen toimihenkilö, jonka tulisi ylinnä pitää silmällä työtupain töitä, pitää tarkkaa luetteloa kaikista hätäaputoissa olevista henkilöistä, koettaa mikäli mahdollista toimittaa hätäaputoissa olevia henkilöjä yksityisten palvelukseen sekä ehdottaa, ketkä hätäaputyöläiset olisi siirrettävä köyhäinhoidon työtupiin;

lähettää kysymyksen Itäisen viertotien n:ossa 7 olevan työtuvan siirtämisestä köyhäinhoidon hallintoon köyhäinhoitohallitukseen;

periaatteeksi vahvistaa, että hätäaputyöläinen, joka kieltäytyy suorittamasta hänelle tarjottua, hänen voimainsa mukaista työtä, on hätäaputyöstä erotettava, jommoisen seuraamuksen myös tulee kohdata työntekijää, joka on pätevättä syyttä joksikin aikaa jäänyt pois tai useita kertoja myöhästyneenä saapunut siihen;

että kaupungin yleisten töiden hallitusta kehoitetaan ehdottamaan sopivia hätäaputoita;

että hätäapukomiteaa kehoitetaan rahatoimikamarille antamaan ehdotus 1 kohdassa mainitun viran täyttämiseksi ja muutoin ryhtymään edellä kerrotuista päätöksistä johtuviin toimenpiteisiin;

että, siltä varalta että eduskunta myöntää valtion 1920 vuoden budjettiehdotukseen kunnallisen hätäaputoiminnan avustamiseksi merkityn määrärahan, valtioneuvostolta anotaan miljoonaa markkaa mainitusta määrärahasta myönnettäväksi Helsingin kunnallisiin hätäaputoihin; sekä

valtuuston hyväksymää kaupungin kassa- ja tililaitoksen johtosääntöä sovellettavaksi hätäapukomiteaankin.

Viimeksi mainitun asian yhteydessä otti²⁾ kaupunginvaltuusto käsiteltäväksi köyhäinhoitohallituksen lausunnon lapsiavustusten antamisesta hätä-

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 12. 31 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 105.

aputoissa oleville elatusvelvollisille naisille. Hallitus mainitsi kokemuksen osoittaneen, ettei hätäaputoissa käytetty palkkausjärjestelmä pohjapalkoin ja n. s. lapsiavustuksin ollut vastannut toiveita, sillä suuren osan niistä naisista, joilla oli kolme tai useampia lapsia, oli sitä paitsi täytynyt anoa apua köyhäinhoidolta. Tämä syy puolsi että lapsiavustukset, yhdenmukaisuuden saavuttamiseksi, oli köyhäinhoitohallituksen jaettava. Mainittua menettelyä vastusti kuitenkin se seikka, että lapsiavustus siinä tapauksessa saisi tavallisen köyhäinavun luonteen, jota sillä ei tulisi olla. Tämän lisäksi tuli ylen suuri työtaakka köyhäinhoidon osalle sekä se seikka, että avunetsijöiltä meni hukkaan kallista aikaa köyhäinhoidon kanslioissa odotellessa. Köyhäinhoitohallitus, joka tosin ei periaatteessa vastustanut lapsiavustuksen jakamista köyhäinhoidon toimesta, ehdotti sentähden, että hätäapukomitea ainakin vuoden loppuun saisi jatkaa puheenalaisen avustuksen jakamista.

Kaupunginvaltuusto palautti¹⁾ asian köyhäinhoitohallitukseen.

Hätäaputyöläisten palkat. Paitsi kysymystä lapsiavustusten myöntämisestä hätäaputyöläisille käsitteli kaupunginvaltuusto seuraavat hätäaputyöläisten palkkoja koskevat asiat.

Teollisuuskadun työntekijäin anottua, että heidän tuntipalkkansa korotettaisiin 3 markkaan sekä että heille maksettaisiin samanlaiset kalliinajalisäykset, kuin kaupungin muilla työmaille oleville elatusvelvollisille työntekijöille, huomautti kaupungin yleisten töiden hallitus vaaditussa²⁾ lausunnossa, että työt puheenalaisella kadulla Pakaassa olivat rahatoimikamarin päätöksen mukaan alkaneet 1918 vuoden lopulla, jotta siten voitaisiin antaa työansiota kunnan työnvälitystoimistoon ilmoittautuneille työntekijöille, sekä ettei palkkaa semmoisissa varsinaisen työohjelman ulkopuolella olevissa töissä periaatteellisesti olisi määrättävä samojen perusteiden mukaan kuin kaupungin vakinaisissa töissä, vaikkakin ammattityöläisten puutteessa täytyi tästä periaatteesta poiketa. Tuntipalkan korottaminen työntekijäin vaatimaan määrään, joka ylittäisi kaupungin vakinaisissa töissä maksetut palkat, ei sentähden ollut tarpeen vaatima, varsinkaan kun semmoinen toimenpide oli omansa houkuttelemaan työntekijöitä muilta työmailta, minkätähden hallitus, huomauttaen että voimassa olevan ohjesäännön mukaan oli hallituksen asia vahvistaa työpalkka sen toimeenpanemissa töissä, esitti, ettei puheenalainen hakemus aiheuttaisi toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Kaupunginvaltuusto päätti³⁾ hallituksen lausunnon merkittäväksi pöytäkirjaan.

Sittenkuin eräässä hätäaputyöläisten pitämässä kokouksessa valitut valtuutetut olivat kaupunginvaltuustolta anoneet, että tuntipalkka kaupungin hätäaputoissa korotettaisiin 2:50 markkaan, että urakkatyöstä tuntipalkka ja kotityöstä vastaava ansio taattaisiin, että lapsiavustuksia edelleen annettaisiin sekä että, jos äiti häntä itseään tai hänen lastaan kohdanneen taudin johdosta on jäänyt pois työstä, lapsiavustusta ei siitä huolimatta lakkautettaisi. Antamassaan lausunnossa hätäapukomitea mainitsi pääperiaatteena palkkain vahvistamisessa noudattaneensa, etteivät ne saaneet olla niin korkeat, että kilpailua vapaan työn kanssa syntyi. Palkat maksettiin etusijassa kappalelaskun mukaan ja olivat suurimmat Boxbackan töissä, joiden työntekijät kuitenkin usein saivat lunastaa rautatielipun matkustaakseen työpaikalle ja sieltä pois. Jos palkkoja nyt korotettiin, oli olemassa vaara,

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 12. 31 §. — ²⁾ S:n 16. 1. 7 §. — ³⁾ S:n 11. 2. 28 §.

että syntyi kilpailua vapaan työn kanssa. Elleivät ansaitut palkat riittäneet perheenelättäjälle, olisi näiden käännäyttävä köyhäinhoitohallituksen puoleen apua saadakseen, niinkuin monessa tapauksessa olikin tehty. Lapsiavustuksiin nähden komitea viittasi aikaisempaan lausuntoonsa ¹⁾ ja pyysi tätä asiaa pian ratkaistavaksi.

Kaupunginvaltuusto päätti ²⁾ tuntipalkkaa kaupungin hätäaputoissa maksettavaksi 1: 75 markkaa, mihin tulisivat lisäksi vapaat matkat työmaalle ja sieltä pois.

Hätäapukomitean toimeenpanemia urakkatöitä koskevien palkkausolojen järjestämistä koskevassa esitysehdotuksessa vt Hupli lausui, että hätäapukomitea oli tarjonnut työttömille naisille täppeiden riipimistyötä, josta maksettiin 5 markkaa kilolta, joten ja kun enintään 1 kg täppeitä voitiin päivässä valmistaa, ansio, 30 markkaa viikossa, esitysehdotuksen tekijän mielestä oli riittämätön. Sitä vastoin alitti tämä palkka kaupunginvaltuuston aikaisemmin vahvistaman 1: 75 markan vähimmän tuntipalkan ³⁾, sillä palkka urakkatyöstä olisi tietenkin määrättävä niin korkea, että ainakin voi ansaita alimman tuntipalkan. Esitysehdotuksen tekijä esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi, kun urakkatyötä teetetään kunnan hätäaputoissa, työehdot oleviksi sellaiset, että työntekijät tyydyttävällä työnteolla voivat saada saman ansion, mikä maksettiin tuntipalkkalaisille.

Kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ esitysehdotuksen rahatoimikamarin valmisteltavaksi.

Hätäapukomitea, jonka lausunnon asiasta rahatoimikamari oli vaatinut, mainitsi, että esitysehdotuksen tekijän väite, että urakkatyöläiset ylipääntään ansaitsisivat ainoastaan noin 30 markkaa viikossa, ei pitänyt paikkaansa. Moni työläisnainen ansaitsi yhtä paljon tai enemmänkin kuin jos olisi tehnyt tuntipalkkaista työtä, ja niillä, jotka eivät olleet saavuttaneet 100 markan viikkoansiota, oli kuitenkin ollut hyvät tulot, jos lapsiavustus otettiin lukuun. Rahatoimikamari esitti, ettei esitysehdotus aiheuttaisi toimenpidettä, joka tulikin ⁴⁾ kaupunginvaltuuston päätökseksi.

Kaupungin töissä maksetut palkat. Helsingin puhtaanapitolaitoksen työntekijäin ammattiosaston vaadittua korotettavaksi esimiesten tuntipalkkaa 1: 25 markalla sekä niin mies- kuin naispuolisten työntekijäin tuntipalkkaa 75 pennillä oli kaupungin yleisten töiden hallitus ilmoittanut siihen katsoen, että elintarpeiden ja rehujen hinnat viime aikoina eivät olleet kohonneet, vaan ylipääntään laskeuneet, havainneensa olevan syytä olla tätä esitystä huomioon ottamatta, mutta katsoneensa, että olisi asetettava erityinen komitea keräämään tietoja elintarvehintain vaihteluista ja näiden pohjalla laskemaan indeksiluvut palkkain arvioimiseksi sekä ainakin kerran kuukaudessa antaman kaupungin viranomaisille tarpeellisia tietoja näistä seikoista.

Kaupunginvaltuusto jätti ⁵⁾ mainitun ammattiosaston anomuksen kaupungin yleisten töiden hallituksen toimenpiteen varaan, koska työpalkkain määrääminen hallituksen ohjesäännön mukaan oli sen asia; erityisen komitean asettamista koskevasta ehdotuksesta päätti valtuusto vaatia rahatoimikamarin lausuntoa.

Eräät Suomen kivityöntekijäin liittoon kuuluvain ammattiyhdistysten valitsemat, Helsingistä kotoisin olevat henkilöt olivat kaupunginvaltuustolta anoneet, että laajaperäisempiä kivitöitä järjestettäisiin, että kivityöläisten

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 105. — ²⁾ Kvston pöytäk. 20. 6. 25 §. — ³⁾ Kvston pöytäk. 28. 10. 38 §. — ⁴⁾ S:n 15. 12. 31 §. — ⁵⁾ S:n 19. 8. 40 §.

tuntipalkka korotettaisiin 4 markkaan sekä että nimitys »hätaaputyöt» kokonaan poistettaisiin. Samaten oli Suomen tehdas- ja sekatyöväenliiton ammatiosasto n:o 169 kaupunginvaltuustolta anonut kaikkien kaupungin työntekijäin palkkaa korotettavaksi 1 markalla. Kaupungin yleisten töiden hallitus huomautti siltä vaadituissa lausunnoissa, että se oli varannut eräitä kaduntasoitustöitä hätaaputöiksi, mutta ei vielä ollut katsonut olevan aika panna niitä käyntiin, koska kivityöntekijöistä vallitsi puutetta yksityisten työmailla, sekä ettei se havainnut olevan syytä muuttaa hätaaputöiden järjestysmuotoa eikä palkkain laskemista niissä, mutta ilmoitti suostuvansa, jos hätaaputyöt voitiin antaa urakalle, suorittamaan saman korvauksen näistä kuin kaupungin muistakin töistä. Edelleen ilmoitti hallitus ammattityöläisten tuntipalkkaa korotetun noin markalla ja apurien noin 50 pennillä, niinkuin kirjelmän oheisesta taulusta tarkemmin kävi selville, mihin tuli lisäksi 1:60 markkaa päivässä kutakin 15 vuotta nuorempaa lasta kohti, enintään kuitenkin 5 lapselle.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾, samalla kuin katsoi kaupungin yleisten töiden hallituksen vahvistamia tuntipalkkoja olevan katsottava alimmiksi palkkoiksi:

kehoittaa hallitusta soveltamaan korkeampiakin tuntipalkkoja niin, että palkat vastaisivat elantokustannuksia;

lapsiavustuksina suoritettua apurahat korotettaviksi 2 markkaan päivässä;

kaikille työntekijöille, jotka heinäkuun 1 päivästä olivat olleet ja edelleen olivat kaupungin töissä, ennen ensi joulua maksettavaksi lahjapalkkiona kuukauden palkkatuloja vastaavan määrän; sekä

antaa rahatoimikamarin tehtäväksi esityksen määrärahan osoittamisesta näistä päätöksistä johtuvain menojen suoritukseen.

Muonitustoimikunnan tilinpäätös. Kaupunginvaltuuston kesäkuun 12 päivänä 1917 tekemän päätöksen mukaisesti hajaantunut²⁾ muonitustoimikunta oli kaupunginvaltuustolle antanut kertomuksen toiminnastaan³⁾. Tästä näkyi m. m., että toimikunnalla hajaantuessaan oli saamista 37,561:08 markkaa elintarvelautakunnalta, joka määrä, lautakunnan rahatoimikonttoriin maksettua kertyneen koron, oli vähentynyt 35,779:42 markkaan. Toimikunnan muut käteisvarat olivat rahatoimikonttorissa, ja näiden lisäksi oli toimikunta tilinpäätöksessään varoiksi merkinnyt 42,855:50 markkaa eli ainespihalla ja Jätkäsaarella olevain, nyttemmin kaupungin viranomaisten käytettäväksi tulneiden tavarasuojarakennusten arvon.

Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että elintarvelautakunnan oli kaupunginkassaan maksettava edellä mainittu 35,779:42 markan määrä.

Elintarpeiden hankinta kaupunkiin. Kaupunginvaltuuston tehtyä valtioneuvostolle esityksen⁵⁾ erinäisiin toimenpiteisiin ryhtymisestä kaupungin elintarvehankinnan parantamiseksi oli elintarveministeriö ilmoittanut, ettei Elintarvetuontikunnalla milloinkaan ole ollut nimenomaista yksinoikeutta elintarpeiden tuontiin, vaan oli se ainoastaan toiminut valtion asiamiehenä niissä tapauksissa, jolloin vienti eräistä maista oli ollut sallittu ainoastaan siinä tapauksessa, että tuonti toimitettiin valtion tiliin, sekä valtion itsensä hankkiessa elintarpeita. Perunain kauppiaan nähden elintarveministeriö mainitsi, että mainitun tavarain saanti armeijalle ja yleisten laitosten

¹⁾ Kvstön pöytäk. 26. 11. 50 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 134. — ³⁾ Kvstön pain. asiakirj. n:o 6 vuodelta 1918. — ⁴⁾ Kvstön pöytäk. 1. 4. 29 §. — ⁵⁾ Ks. 1918 vuod. kert. siv. 156.

tarpeisiin saatettiin vaaranalaiseksi, jos kauppa julistettiin vapaaksi eikä ollut takeita, että perunain tarve voitiin tyydyttää tuonnilla; sitä paitsi oli perunain pakkotilauksia alhaisesta korvauksesta laajassa mitassa toimeenpantu, minkätähden kaupan julistaminen vapaaksi johtaisi vääryyteen niitä kohtaan, joilta tuollainen tilaus oli tehty, koska hinnat vapaassa kaupassa kohoaisivat.

Asia ei aiheuttanut¹⁾ toimenpidettä kaupunginvaltuuston puolelta.

Kustannukset maidon hankinnasta kaupungille. Elintarvetoimikunnan anottua osin tiliään hyvitetäväksi sillä 500,000 markan määrällä, minkä kaupunginvaltuusto oli etuantina asettanut toimikunnan käytettäväksi maidonhankinnan helpottamiseksi kaupunkiin senaatin marraskuun 3 päivänä 1917 tekemän päätöksen mukaisesti²⁾, osin myönnettäväksi 261,787: 76 markkaa, joka meno oli heinäkuun 7 päivään 1918 asti samalla tavalla tuotettu kaupungille, syystä että maitokaupan uudesti järjestelyä ei kapinan johdosta ollut voitu aikaisemmin toimittaa, esitti rahatoimikamari, että kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan osoittaisi kaikkiaan 761,787: 76 markkaa tähän tarkoitukseen.

Kaupunginvaltuusto päätti³⁾, että pyydettyjen varain osoittaminen jäisi siksi, kuin elintarvetoimikunta oli päättänyt tilinsä.

Vaatteiden hankinnan helpottaminen vähävaraisille. Kirjelmässä kaupunginvaltuustolle elintarvetoimikunta huomautti, että elintarpeiden myynnissä vähävaraisille sovellettu hinnanalennusjärjestelmä olisi ulotettava myöskin vaatteiden ja jalkineiden myyntiin, koska näiden tavarain hinnat olivat kohonneet siinä määrin, etteivät vähävaraiset muussa tapauksessa voineet niitä itselleen hankkia. Tätä järjestelmää hoitaisi toimikunnan alainen johtokunta, ja hinnanalennuskortit jaettaisiin hinnanalennuskorttikonttorin välityksellä. Vaatekauppakin tarvittaisiin, mutta aluksi voisi hätäapukomitean myymälä Kasarmintorin kauppahallissa ja sen jalkine myymälä tyydyttää tarpeet. Ompelutyöt teetetäisiin etusijassa hätäapukomitean työtuvissa urakkatyönä. Elintarvetoimikunta teki myös ehdotuksen myönnettävästä hinnanalennuksesta sekä esitti m. m. osoitettavaksi 100,000 markkaa hinnanalennuksen kustantamiseen sekä yhtä suuren rahamäärän tarvikkeitten ja varaston hankkimiseen ynnä työpalkkoihin. Köyhäinhuoltohallitus puolsi ehdotusta, mutta ehdotti esitettyä hinnanalennusta vähennettäväksi. Rahatoimikamari taas ehdotti, että elintarvetoimikunnan esitystä ei otettaisi huomioon, koska hinnat näyttivät olevan laskeumaan päin, minkä ohessa kamari huomautti, että kaupunki kansakoulujohtokuntain ja köyhäinhuoltohallituksen välityksellä tuntuvasti helpotti vaatteiden hankintaa vähävaraisille, jota paitsi uutta kallista järjestöä suurine kanslioineen ei nyt näytännyt olevan perustettava.

Kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾ esityksen, mutta jätti hätäapukomitean toimeksi antaa lausunnon pyydetyn määrärahan käyttämisestä hätäaputoiminä valmistettujen vaatekappalten jakamiseksi vähävaraisille, etusijassa kansakouluoppilaille.

Hätäapukomitea puolsi tätä ehdotusta, mutta oli sitä mieltä, että määräraha kokonaisuudessaan tarvittiin lasten vaatettamiseen. Vähävaraisten lapset olivat suuressa uusien vaatekappalten ja jalkineiden puutteessa, kun heidän vanhempansa eivät nykyisin hinnoin voineet uusia taikka korjaut-

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 2. 11 §. — ²⁾ Ks. 1917 vuod. kert. siv. 135. — ³⁾ Kvston pöytäk. 26. 3. 15 §. — ⁴⁾ S:n 26. 3. 16 §.

taa kuluneita vaatteita ja jalkineita. Vaatekappalten jakaminen kansakoululapsille oli komitean mielestä toimitettava maksutta opettajiston välityksellä ja muille lapsille lastensuojelukeskuksen kautta joko maksutta tai 50 %:n alennuksin omaan kustannusten hinnasta. Jalkineet voitiin saada hätäapukomitean varastosta, mutta vaatekappaleet valmistettaisiin naisjärjestöjen hätäapukomitean ompelutuvissa. Hätäapukomitea esitti:

että 100,000 markkaa annettaisiin naisjärjestöjen hätäapukomitean käytettäväksi eri tilityksen ehdolla vaatekappalten valmistamiseksi vähävaraisten lapsille;

että kaupungin hätäapukomitea oikeutettaisiin jalkinevarastostaan käyttämään jalkineita enintään 30,000 markan arvosta edellä mainittuun taroitukseen;

että vaatekappaleita ja jalkineita jaettaisiin tarvitseville kansakoululapsille maksutta asianomaisten opettajain harkinnan mukaan ja heidän toimestaan; sekä

että tarvitsevain lasten vanhemmille heidän taloudellisia olojaan kussakin eri tapauksessa tutkittua vaatekappaleita ja jalkineita joko annettaisiin maksutta tai myytäisiin 50 %:n alennuksin omaan kustannusten hinnasta lastensuojelukeskuksen välityksellä.

Kaupunginvaltuusto myöntyi¹⁾ hätäapukomitean esitykseen sillä lisäyksellä, että jakelu toimitettaisiin komitean valvonnan alaisena, minkä ohessa kansakoulujohtokuntaa kehoitettaisiin joutuisasti toimittamaan niiden asiana oleva vaatekappalten jakelu kansakoululapsille.

Juurikasviviljelyn kustannukset. Kaupungin yleisten töiden hallitus oli esittänyt, että kansanravintohallitus veloitettaisiin suorittamaan 55,230 markkaa eli omaan kustannusten hinnan viimeksi mainitulle hallitukselle toimitetuista kaupungin istutuksista kesällä 1918 saaduista valkokaalin, lanttujen ja perunain määristä. Kansanravintohallitus, joka piti yksikköhintaa osittain liian kalliina ja huomautti, että suurin osa perunoista oli luovutettu siemeniksi, ilmoitti suostuvansa maksamaan kaikkiaan 23,320 markkaa. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾, että kansanravintohallitus suorittaisi ehdottamansa määrän, jota vastoin 31,678:47 markkaa pantaisiin maksettavaksi budjettiin istutusten ja puutaimistojen kunnossapitoa varten merkitystä määrärahasta.

Eväty esitys halkojen saamisesta kaupungin varastoista. Köyhäinhoitohallituksen esityksen köyhäinhoidon virkailijain oikeuttamisesta ostohinnasta omiin tarpeisiin ostamaan tarvitsemansa polttopuumäärän kaupungin halkovarastoista kaupunginvaltuusto epäsi.³⁾

Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustaminen. Yleishyödyllisten yritysten ja laitosten avustusmäärärahan jakoehdotusta laatimaan asetettu valiokunta antoi toukokuun 24:ntenä päivätyn mietinnön⁴⁾. Valiokunta oli samoin kuin edellisenäkin vuonna katsonut taloudellista kannatusta olevan annettava ainoastaan niille yrityksille, jotka olivat aikaisemmin saaneet avustusta kunnan varoista, etusijassa niille, jotka tarkoittivat lasten hoitoa ja virkistysten hankkimista lapsille ja nuorisolle kesäiseen aikaan. Vaikka valiokunta oli koettanut supistaa anottuja määriä pysyttääkseen mikäli mahdollista apurahat määrärahan puitteissa, katsoi valiokunta kuitenkin olevan esittäminen, että määrärahan, 300,000 markan, lisäksi 150,000 markkaa myönnettäisiin puheenalaiseen tarkoitukseen kaupunginvaltuuston käyt-

¹⁾ Kvston pöytäk. 22. 4. 18 §. — ²⁾ S:n 11. 3. 10 §. — ³⁾ S:n 28. 10. 42 §. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 33.

tövaroista. Osin voisi nimittäin liian pitkälle menevä pyydettyjen avustusten supistaminen saattaa uhanalaiseksi useiden yritysten taloudellisen pohjan, niiden kun oli taisteltava kalliinajan vaikeuksien kanssa, osin oli osoittautunut, että yrityksille, jotka olivat saaneet varsin supistettuja määrärahoja, sittemmin oli myönnetty lisämäärärahoja vuoden varrella.

Valiokunnan ehdotuksen mukaisesti myönsi¹⁾ kaupunginvaltuusto määrärahoja seuraaville yhdistyksille ja laitoksille:

Helsingin ruotsinkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen toimikunta kesäsiirtoloille ..	Smk	25,000: —
tuberkulootisten ja risatautisten lasten virkistyskodin voimassapitoon	»	9,000: —
Helsingin kuuromyökkäyhdistys	»	1,000: —
Ungdomsförbundet Fylgia	»	2,000: —
Helsingin suomenkielisten kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistyksen toimikunta kesäsiirtoloille ..	»	88,000: —
Finlands allmänna svenska folkskollärare- och lärarinneförening Helsingforskets lasten kesätyöskentelyä varten	»	6,000: —
Helsingin opettajaliiton puutarhakomitea puutarha- ja muun kesätyöskentelyn järjestämiseksi lapsille	»	6,000: —
Arbetets Vänner (emäyhdistys ja Sörnäsins osasto) kesätyöskentelyn järjestämiseksi lapsille	»	3,000: —
Kansakoulunopettajatar L. Hagan puutarhatyöskentelyn järjestämiseksi lapsille	»	2,000: —
Valkonauha-yhdistys kahden lastenkotinsa voimassapitoon ..	»	25,000: —
Rouvasväenyhdistys lastenkodilleen	»	12,000: —
Kaupunkilähetys	»	15,000: —
Töölön koulupuutarhan toimikunta lasten kesätyöskentelyä varten	»	2,000: —
Nuorten miesten kristillinen yhdistys poikain veistolaitoksen voimassapitoon sekä katuammatteja harjoittavain lasten kaitsijan palkkaamiseksi	»	20,000: —
Köyhäin lasten työkotien toimikunta	»	125,000: —
Risatautisten lasten parantolayhdistys	»	7,000: —
Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistys	»	7,000: —
Maitopisara-yhdistys	»	17,000: —
Lastenhoidon edistämisyhdistys	»	33,000: —
Valkonauha-yhdistys tyttöjen vastaanottokodille	»	2,000: —
Helsingin palvelijataryhdistys palvelijatarkotinsa voimassapitoon	»	5,000: —
Helsingin kansanlastentarhain kesäsiirtola-yhdistys	»	14,000: —
Neidit E. Olin, L. Stoltzenberg ja L. Wendell Töölön työtuvalle	»	800: —
Neiti T. Wuorenhaimo Kotikallion lastenseimen voimassapitoon	»	11,200: —
Professorinrouva H. Wasenius y. m. Fredriksperin lastenseimen voimassapitoon	»	8,000: —
Rouva N. Krogerus lasten työtuvalle	»	4,000: —
Yhteensä	Smk	450,000: —

¹⁾ Kvston pöytäk. 17. 6. 52 §.

Muutoin päätti kaupunginvaltuusto:

että edellä mainittuihin menoihin käytetään:

a) puheenalaista tarkoitusta varten kuluvan vuoden budjetissa oleva 300,000 markan määräraha; ja

b) sen lisäksi tarvittava lisämääräraha, 150,000 markkaa, valtuuston käyttövaroista;

että ne yhdistykset, seurakunnat ja yksityishenkilöt, joille apurahoja myönnettiin, asetetaan kaupungille tulevain juovutusjuomavoittovarain käyttämisestä marraskuun 25 päivänä 1913 annettujen määräysten alaisiksi varain asianmukaiseen käyttöön nähden siten, että

työkoulujen ja lastenseimien sekä kansanlastentarhain kesäsiirtolain johtajattaret ja asianomaiset toimikunnat ovat kansanlastentarhain johtokunnan alaiset;

Helsingin kansakoulujen opettaja- ja opettajataryhdistykset, ungdomsförbundet Fylgia ja Helsingin kuuromykkäyhdistys asianomaisen kansakoulujohtokunnan alaiset;

Nuorten miesten kristillinen yhdistys, lasten kesätyöskentelykurssien johtajattaret ja asianomaiset toimikunnat, Valkonauha-yhdistys lastenkotiensa puolesta, Köyhäin lasten työkodit sekä Kaupunkilähetys ja Rouvasväenyhdistys lastenkotiensa puolesta kasvatuslautakunnan alaiset;

Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistys, Lastenhoidon edistämisyhdistys, Risatautisten lasten parantolayhdistys ja Maitopisara-yhdistys terveydenhoitolautakunnan alaiset;

Helsingin palvelijataryhdistys ja Valkonauha-yhdistys suojelutoimintansa puolesta sosialilautakunnan alaiset;

Kaupunkilähetys muun toimintansa kuin vastaanottokotiensa puolesta köyhäinhoitohallituksen alainen;

että lisäehtoina ja määräyksinä seuraavain apurahain nauttimiseen näiden säädetään asianomaisten apurahansaajain noudatettavaksi:

Risatautisten lasten parantolayhdistyksen: että yhdistys ensi kesänä noin neljän kuukauden ajaksi luovuttaa kahdeksan maksutonta sijaa Högsandin parantolassa potilaille, jotka köyhäinhoitohallitus sinne ehdottaa;

Konvalescenthem—Toipumakoti-yhdistyksen: että yhdistys kodissaan vuoden umpeen varaa maksutta sijaa vähintään kahdeksalle varattomalle, Helsingin kaupungin sairaaloista poistetulle naispuoliselle potilaalle;

kaikkien avustusta saavain yritysten, jotka myöntävät tarvitseville henkilöille apua vastaavaa korvausta saamatta: että, samalla kuin niiden tulee sopivissa tapauksissa tehdä ero täällä kotipaikkaoikeutta nauttivain ja muiden täällä oleskelevien henkilöiden välillä, apurahain nauttimiseen on liitettävä lisäehdoksi, että asianomaisen yhdistyksen tulee jokaisessa eri tapauksessa köyhäinhoitohallituksen rekisteritoimistosta hankkia tarkka tieto avunanojan oloista sekä, sitä mukaa kuin avustusta muodossa tai toisessa annetaan, ilmoittaa se toimistoon rekisteröitäväksi, samoin kuin avustusten myöntämisen ja käyttämisen valvontaan nähden alistua niihin määräyksiin, joita köyhäinhoitohallitus tai asianomainen lautakunta köyhäinhoitohallituksen esityksestä katsonee tarpeelliseksi antaa; sekä

että asianomaisille johto- ja lautakunnille on annettava kaupunginvaltuuston edellä kerrotuista päätöksistä tieto niiden asiana oleviin toimenpiteisiin ryhtymistä varten sekä sen ohessa huomautettava, että näiden on kehoitettava apurahanhakijoita vastaisissa hakemuksissa esittämään täydellisempi perustelu ja selvitys hakemusten tueksi ja sitä varten m. m.

oheenpanemaan selvät laskelmat ja kertomukset edelliseltä toimintavuodelta.

Evätytjå apurahan anomuksia. Svenska föreningarnas i Helsingfors centralutskott nimisen keskusvaliokunnan anomuksen 12,000 markan apurahan myöntämisestä yhdistysten sivistystoiminnalle, etusijassa niiden lauluseurain voimassapitoon, kaupunginvaltuusto epäsi ¹⁾).

Helsingin suomenkielisten nuorten naisten kristillisen yhdistyksen anomuksen 18,000 markan myöntämisestä sen toiminnan hyväksi, joka m. m. käsitti työtuvan voimassapidon nuorille tytöille Vaasankadun talossa n:o 5, jonka hoidokeille oli suunniteltu kesäsiirtolaakin, valtuusto niinkään epäsi ²⁾).

Helsingin sokeainyhdistyksen anomuksen kunnallisen määrärahan myöntämisestä kesäoleskelun hankkimiseksi sokeille sekä Mariayhdistyksen samantaisen hakemuksen sen toiminnan jatkamiseksi vuonna 1920 kaupunginvaltuusto lähetti ³⁾ siihen valiokuntaan, joka tulee asetettavaksi tutkimaan hakemuksia avustusten myöntämisestä yleishyödyllisille yrityksille ja laitoksille viimeksi mainittuna vuonna.

Anomuksen 1,000 markan myöntämisestä kunnan varoista Tuusulan pitäjän Jokivarren kylän yksityisen suomenkielisen kansakoulun voimassapitoon kuluvana lukuvuonna kaupunginvaltuusto epäsi ⁴⁾).

Saadun apurahan käyttö. Lastenhoidon edistämisyhdistys, joka vuonna 1917 oli kaupunginvaltuustolta saanut ⁵⁾ 14,000 markkaa naimattomain lapsensynnyttäjien turvakodin sisustamiseen ja kunnossapitoon kuuden kuukauden aikana, mutta ei ollut voinut saada turvakodille huoneistoa, oikeutettiin ⁶⁾ käyttämään saamansa varat Pippingsköldin turvattomain äitien turvakodin hyväksi.

Lasten valvonta leikkipaikoilla. Lastensuojelukeskuksen anomukseen 20,000 markan myöntämisestä lasten valvontaan yleisillä leikkipaikoilla kaupunginvaltuusto myöntyi ⁷⁾ ja osoitti rahamäärän käyttövaroistaan.

Määrärahan anomus kadun lasten valvomiseksi. Nuorten miesten kristillinen yhdistys anoi, viitaten kaupunginvaltuuston marraskuun 13 päivänä 1917 tekemään päätökseen selvityksen hankkimisesta palkatun ammattityön järjestämisestä kaupungin toimesta alaikäisille ⁸⁾, 7,200 markan määrärahaa palkatakseen huoltajan vuoden ajaksi valvomaan katuammatteja harjoittavia lapsia.

Kaupunginvaltuusto epäsi ⁹⁾ anomuksen, syystä että valtuusto oli asettanut ¹⁰⁾ komitean valmistamaan kysymystä lastensuojelutoiminnan keskitämisestä, ja yhdistyksen suunnittelema toimenpide tietäisi mainitun toiminnan desentralisoimista.

Määräraha lastensuojelukeskukselle. Föreningen för barnens och ungdomens väl oli kaupunginvaltuustolta anonut vuotuista 35,000 markan määrärahaa lastensuojelukeskuksen voimassapitoon, jonka yhdistys oli perustanut järjestetyn yhteistyön aikaansaamiseksi lastensuojelualalla toimivien viranomaisten ja laitosten kesken. Keskus pidettäisiin yleisölle avoinna klo 8 a. p.—klo 10 i. p. voidakseen milloin tahansa päivän mittaan vastaanottaa ilmoituksia ja välittää tarpeellisia toimenpiteitä yhtä tai toista apua tarvitsevain lasten hyväksi.

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 6. 33 §. — ²⁾ S:n 20. 6. 36 §. — ³⁾ S:n 26. 11. 2 §. — ⁴⁾ 11. 2. 35 §. — ⁵⁾ Ks 1917 vuod. kert. siv. 103. — ⁶⁾ Kvston pöytäk. 9. 9. 49 §. — ⁷⁾ S:n 9. 9. 31 §.

— ⁸⁾ Ks 1917 vuod. kert. siv. 225. — ⁹⁾ Kvston pöytäk. 17. 6. 44 §. — ¹⁰⁾ Ks tätä kert. siv. 164.

Vaaditussa lausunnossa oli kasvatuslautakunta huomauttanut, että lastenhoitotyön keskitys oli erittäin tarpeellinen, mutta mainitsi sen ohessa, että keskus tuskin voi poistaa kaikkia olemassa olevia haittoja; kuitenkin puolsi lautakunta keskukselle myönnettäväksi 3,000 markan kuukausiavustusta. Rahatoimikamari puolestaan huomautti, että keskus oli suorittanut tunnustusta ansaitsevaa työtä ja että suunniteltu keskitys oli sangen tärkeä, että keskus mahdollisesti jo seuraavan vuoden alusta voitiin ottaa kaupungin haltuun, sekä puolsi myönnettäväksi pyydettyä määrärahaa, kuitenkin siten, ettei nyt luvattaisi apurahaa seuraavaksi vuodeksi.

Kaupunginvaltuusto pani asian pöydälle¹⁾ odotellessaan sen komitean mietintöä, joka oli asetettu²⁾ valmistelemaan kysymystä lastensuojelutoiminnan keskittämisestä.

Sitten anoi mainittu yhdistys, että kaupunginvaltuusto ottaisi yhdistyksen anomuksen uudelleen käsiteltäväksi, siitä huolimatta ettei mainittu komitea ollut suorittanut työtään loppuun, sekä myöntäisi kasvatuslautakunnan ehdottaman 3,000 markan kuukausimäärärahan helmikuun 1 päivästä lukien vuoden loppuun sekä seuraavaksi vuodeksi, kunnes kysymys keskuksen suhtautumisesta kuntaan oli lopullisesti ratkaistu.

Kaupunginvaltuusto osoitti³⁾ käyttövaroistaan vuodeksi 1919 pyydetyn 33,000 markan apurahan, jota vastoin asia, mikäli koski apurahan myöntämistä vuodelta 1920, jätettiin uuden esityksen varaan.

Määrärahoja amerikkalaisten elintarpeiden jakamiseksi. Suomen lasten hätäapukomitea niminen järjestö ilmoitti paikalliskomitean välityksellä tulevana toistaiseksi kolmen kuukauden aikana jakamaan Amerikasta saatuja elintarpeita m. m. 3,000 varattomalle helsinkiläiselle lapselle ja äidille yhtenä ruokaverona päivässä. Nämä avustukset annettiin kuitenkin siitä saatujen määräysten mukaan sillä edellytyksellä, että asianomaiset kunnat vastaisivat niiden jakelusta koituvista kustannuksista. Apukomitea anoi aluksi tarkoitukseen 15,000 markkaa sekä lausui toivomuksen, että kaupunginvaltuusto myöntäisi varoja myös paikalliskomitean jakamain elintarveavustusten lisäämiseen.

Kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ käyttövaroistaan osoittaa 15,000 markkaa tilityksen ehdolla paikalliskomitean käytettäväksi puheenalaisesta elintarpeiden jakelusta oleviin kustannuksiin, mutta muutoin esitys ei aiheuttanut toimenpidettä.

Sitten anoi mainittu paikalliskomitea kirjelmän, jossa huomautettiin, että katsoen avuntarvitsijain suureen lukuun, likimain 3,000 henkeen, verraten suuri kansliahenkilökunta oli tarpeellinen ja että kanslian ja keittiön kuukausimenot oli arvioitu 22,000 markaksi. Tämä kuukausimeno kuitenkin jonkin verran vähenisi, sittenkuin saatu vaatekappalten määrä, lukuaan noin 15,000, oli jaettu, jonka työn arveltiin olevan suoritettu joulukuun keskivaiheilla. Kun Suomen lasten hätäapukomitea jakoi ainoastaan jauhoja, suurimoja, lauhdutettua maitoa, sokeria ja vähäisen määrän rasva-aineita, oli paikalliskomitea kansanravintohallituksen varastosta lokakuun 26 päivään mennessä lainannut ruokatarvikeita 8,803 markan arvosta sekä anoi, että sen käytettäväksi mausteiden ja juurikasvien ostoon asetettaisiin 18,000 markkaa kuukaudessa, lukien marraskuun alusta vuoden loppuun. Paikalliskomitea anoi siis seuraavia määrärahoja:

¹⁾ Kvston pöytäk. 20. 6. 34 §. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 164. — ³⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 49 §. — ⁴⁾ Sn 7. 10. 40 §.

Kansanravintohallitukselta saatuihin ruokatavaroihin....	Smk	8,803:—
Komitean toimintaa varten lokakuun keskivaiheilta vuoden loppuun 22,000 markkaa kuukaudessa.....	»	55,000:—
Ravintoaineiden ostoon 2 kuukauden aikana.....	»	36,000:—
Yhteensä		Smk 99,803:—

Rahatoimikamari piti pyydettyä määrää sangen suurena ja ehdotti myönnettäväksi 75,000 markkaa.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ käyttövaroistaan osoittaa 50,000 markkaa mainitun paikalliskomitean käytettäväksi vuoden loppuun tilivelvollisena rahatoimikamarille.

Määräraha raittiuskokousta varten. Yhdeksannen pohjoismaisen Helsingissä pidettävän raittiuskokouksen järjestämiskomitean anottua 15,000 markan apurahaa kunnalta osoitti²⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 7,500 markkaa tarkoitukseen.

Määräraha kansakoulukokousta varten. Helsingissä kesäkuun 11—13 päivänä pidettävästä seitsemännestätoista yleisestä kansakoulukokouksesta koituviin kustannksiin osoitti³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 15,000 markkaa puheenalaisen kokouksen pääkomiteain käytettäväksi tilityksen ehdolla.

Anomus suojeluskunnan avustamisesta. Helsingin suojeluskunnan esikunta oli anonut kunnan varoista apurahaa suojeluskunnalle, jonka menojen vuodelta 1920 oli laskettu nousevan 2,365,000 markkaan.

Antamassaan lausunnossa rahatoimikamari havaitsi, että suojeluskunta laillisen yhteiskuntajärjestyksen ylläpitäjänä oli tarpeellinen ja olisi kannatettava yleisillä varoilla. Katsoen velvollisuuteensa pitää yhteiskuntajärjestystä voimassa tulisi kuitenkin valtion osaltaan runsaasti avustaa pääkaupungin suojeluskuntaa, minkätähden ja kun sen ohessa täytyi huomiota kiinnittää kaupungin rahataloudelliseen asemaan, kamari ei katsonut voitavansa ehdottaa 1,200,000 markkaa enempää, mikä määrä merkittäisiin 1920 vuoden budjettiin.

Kaupunginvaltuusto epäsi⁴⁾ rahatoimikamarin ehdotuksen.

Suojeluskuntavarusteiden kustantaminen. Rakennuskonttorin viranpitäjän anomuksen, että kaupunginvaltuusto myöntäisi määrärahan heidän suojeluskuntavarusteittensa kustantamiseen, valtuusto epäsi⁵⁾.

Sodan johdosta hätään joutuneiden henkilöiden avustus. Tekemässään esitysehdotuksessa⁶⁾ vtt Airisto, Hupli, Leino ja Sillanpää vaativat, että kaupunki ryhtyisi toimenpiteisiin niiden kunnan apua tarvitsevien jäsenten tukemiseksi, jotka kansalaissodan ja sitä seuranneen terrorin johdosta olivat joutuneet leskiksi tai orvoiksi. Tätä avustustoimintaa ei olisi asetettava vakinaisen kunnallisen köyhäinhoidon veroiseksi, jolla oli ylen määrin työtä ja joka ei myöskään kyennyt sitä toimittamaan sillä tavoin, että avustetuilla siitä olisi pysyväistä hyötyä. Kaupunginvaltuuston tulisi sentähden asettaa sotalleskiä ja orpoja varten erityinen toimikunta, jolle avustustoiminta voitaisiin uskoa ja joka olisi läheisissä kosketuksissa köyhäinhoitohallituksen, työntekijäin hätäapukomitean y. m. järjestöjen kanssa. Komitean käytettäväksi asetettaisiin 1,000,000 markkaa, tilityksen ehdolla.

Kaupunginvaltuusto lähetti⁷⁾ asian rahatoimikamariin, jonka tuli siitä vaatia myöskin köyhäinhoitohallituksen lausunto.

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 12. 27 §. — ²⁾ S:n 3. 6. 36 §. — ³⁾ S:n 20. 5. 22 §. — ⁴⁾ S:n 26. 11. 1 §. — ⁵⁾ S:n 3. 6. 27 §. — ⁶⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 8. — ⁷⁾ Kvston pöytäk. 11. 2. 38 § ja 25. 2. 25 §.

Köyhäinhoitohallitus huomautti lausunnossaan¹⁾, että ehdotettu avustustoiminta lain mukaan kuului sille, minkätähden ei näyttänyt asianmukaiselta, että sen rinnalle asetettiin toinen järjestö samoin tehtävin, sitä vähemmän, kuin sen järjestäminen vaatisi melko suuria kustannuksia ja sen pauttuvan kokemuksen johdosta tällä alalla tulisi pakko rajoittaa toimintansa yksinomaan raha-avustusten jakoon. Köyhäinhoitohallitus huomautti kuitenkin, että oli tarpeen joutuisia ja tarmokkaita toimenpiteitä, etusijassa turvattomien lasten hädänalaisen tilan lieventämiseksi, minkätähden hallitus tarvitsi lisää työvoimia ja melkoisia lisämäärärahoja.

Rahatoimikamariin antamassaan yhteisessä kirjelmässä myös naisjärjestöjen hätäapukomitea ja lastensuojelukeskus lausuivat, että esitysehdotuksen tekijäin ehdottama määräraha oli hyvin tarpeellinen, mutta olivat sitä mieltä, että se olisi kokonaisuudessaan tai pääasialliselta osalta köyhäinhoitohallituksen välityksellä asetettava jo olemassa olevain hätäapujärjestöjen käytettäväksi, jolloin suur ehko määrä olisi varattava mainituille kahdelle keskeiselle liittymälle.

Rahatoimikamari ilmoitti lausunnossaan, että hallituksen ja kuntain kesken oli suunniteltu yhteistyötä sodan johdosta turvattomiksi joutuneiden lasten avustamiseksi. Tähän yhteistyöhön katsomatta pitäisi kaupungin kuitenkin omasta kohdastaan ryhtyä tässä kohden tarpeellisiin toimenpiteisiin. Puheenalainen toiminta kuului kuitenkin laillisesti köyhäinhoitohallitukselle ja olisi käytännöllisistäkin syistä siihen keskitettävä. Kamari sentähden esitti, että kaupunginvaltuusto päättäisi:

hyljätä tehdyn ehdotuksen erityisen uuden toimikupnan asettamisesta kansalaissodan johdosta leskiksi ja orvoiksi joutuneiden avustamiseksi;

käskä köyhäinhoitohallitusta jatkamaan ja kehittämään avustustoimintaansa niin, että niin hyvin kansalaissodan johdosta kuin muutoin hädänalaiseen tilaan joutuneet saisivat sopivassa muodossa mahdollisimman pian tarpeellista avustusta;

kehoittaa mainittua hallitusta tässä toiminnassaan harkintansa mukaan käyttämään puolueettomasti toimivien järjestöjen tarjoamaa tukea ja ottamaan huomioon niin hyvin kaupungin muiden lautakuntain toiminnan saman päämäärän hyväksi kuin myös valtion toimenpiteet sotaorpojen huoltamiseksi sekä, elleivät hallituksen käytettävänä olevat työvoimat ja varat riitä, antamaan valtuustolle esityksen lisämäärärahaan myöntämisestä.

Kun köyhäinhoitohallitus oli sittemmin antanut²⁾ asiallisen ehdotuksen toimenpiteistä avustustoimintansa helpottamiseksi, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto hyljätä esitysehdotuksen sekä rahatoimikamarin esittämät ehdotukset.

Suomen työntekijäin avustuskomitea oli kaupunginvaltuustolta anonut⁴⁾, että valtuusto joutuisasti myöntäisi mainitulle komitealle aluksi 500,000 markkaa käytettäväksi kansalaissodan johdosta hädänalaiseen tilaan joutuneiden perheiden avustamiseen.

Köyhäinhoitohallitus, jonka lausunnon rahatoimikamari oli vaatinut, huomautti, että puheenalainen hakemus tarkoitti niitä hädänalaisia, joita kunta lain mukaan oli velvollinen auttamaan köyhäinhoitohallituksen välityksellä. Jos sen ohessa jollakin muulla järjestöllä olisi oikeus käyttää kunnan varoja samaan tarkoitukseen, voisi tästä olla seurauksena, että samat avunsaajat saisivat kaksinkertaista avustusta, minkätähden köyhäinhoito-

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 14. — ²⁾ Ks. tätä kert. siv. 161. — ³⁾ Kvston pöytäk. 26. 3. 1 §. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 12.

hallituksen mielestä komitean hakemuksessa tarkoitettujen hädänalaisten tulisi saada avustuksensa samassa muodossa ja järjestyksessä kuin muidenkin apua tarvitsevain. Rahatoimikamari, joka kaikin puolin yhtyi köyhäinhuoltohallituksen käsitykseen, huomautti omasta puolestaan, että sosialipoliittiselta kannalta suoranaisten avustusten antamista hädänalaisille ei tietenkään käynyt puoltaminen, vaikkakaan niitä eräissä tapauksissa ei voitu välttää, esimerkiksi puheen ollen naisista ja lapsista, sekä ettei periaatteessa kunnan varoja tulisi käyttää muiden kuin kunnallisten viranomaisten. Se säälitävä tila, jota hakijat halusivat poistaa, vaati tosin toimenpidettä kunnan puolelta, mutta avustamisen tulisi tapahtua kunnan viranomaisten johdossa sekä mikäli mahdollista kaupungin vahvistetun budjetin osoittamissa puitteissa. Tässä kohden oli hätäapukomitean järjestettävä töitä hädänalaisille, jota toimenpidettä täytyi pitää tärkeimpänä, kun taas köyhäinhuoltohallituksen tulisi puuttua hellittävimpiin tapauksiin osin hankkimalla hädänalaisille tarpeen mukaan hoitoa kunnalliskodissa ja kaupungin lastenkodeissa, osin käyttämällä budjetissa tarkoitukseen osoitettuja varoja. Kaupungilta ei siis puuttunut omia elimiä hakemuksessa tarkoitettuna avustustoiminnan järjestämiseksi.

Rahatoimikamari sentähden ehdotti ¹⁾:

että työntekijäin avustuskomitean anomus 500,000 markan määrärahan myöntämisestä evättäisiin; sekä

että köyhäinhuoltohallitusta ja hätäapukomiteaa kehoitettaisiin ottamaan harkittavaksi kysymys avustusten antamisesta henkilöille, jotka kansalaisodan johdosta ovat joutuneet hädänalaiseen tilaan.

Asiaa kaupunginvaltuustossa esiteltäessä myönnyttiin ²⁾ näihin rahatoimikamarin ehdotuksiin.

Korotettuja kalliinajanlisäyksiä eläkkeen- ja apurahansaajille. Käsitellessään kysymystä kunnan viranpitäjäin kalliinajanlisäysten korottamisesta päätti ³⁾ kaupunginvaltuusto jättää palkkalautakunnan tehtäväksi antaa ehdotuksen kunnan eläkkeen- ja apurahansaajain etujen välittömäksi korottamiseksi.

Tämän johdosta palkkalautakunta esitti:

että kaupungin eläkkeen- ja apurahansaajain kalliinajanlisäystä on alempana mainituin poikkeuksin, lokakuun 1 päivästä lukien, maksettava vakinaisen 800 markan määrä, sama kaikille, sekä lisäksi 100 % eläkkeen tai apurahan määrästä, kuitenkin niin ettei kalliinajanlisäys kaikkiaan saa ylittää 3,200 markkaa;

että palkkalautakunnan asiana on määrätä kalliinajanlisäys niille eläkkeensaajille, jotka nauttivat eläkettä laskettuna 1919 vuoden menosääntöön merkittyjen palkkaetujen mukaan, jossa tapauksessa kalliinajanlisäystä on mikäli mahdollista maksettava semmoinen määrä, että se eläkkeen kera vastaa samaan luokkaan kuuluvain aikaisempain eläkkeensaajain yhteenlaskettuja eläke- ja kalliinajanlisäysetuja;

että näiden korotettujen kalliinajanlisäysten suorittamiseksi 1919 vuoden viime neljännekseltä kaupunginvaltuuston käyttövaroista osoitetaan 25,000 markkaa; sekä

että näistä kalliinajanlisäyksistä vuonna 1920 johtuvat menot pannaan maksettaviksi kaupungin eläkkeen- ja apurahansaajain kalliinajanlisäysten määräraha.

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 12, siv. 6. — ²⁾ Kvston pöytäk. 26. 3. 2 §. — ³⁾ S:n 26. 11. 38 §.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi¹⁾ palkkalautakunnan ehdotuksen.

Myönnettyjä elinkautiseläkkeitä. Tehtyjen hakemusten johdosta myönsi kaupunginvaltuusto seuraaville henkilöille elinkautiseläkkeitä alempana mainitut vuotuiset määrät:

a) joulukuun 22 päivänä 1911 vahvistetun ohjesäännön mukaan: vahtimestari A. Lindvallille 1,728 markkaa toukokuun 1 päivästä lukien²⁾; kansakoulunopettajatar D. H. Müllerille 1,086 markkaa elokuun 1 päivästä lukien³⁾;

kansakoulunopettajatar I. Wegeliukselle 3,258 markkaa helmikuun 1 päivästä lukien⁴⁾;

vanhemmalle oikeusneuvosmiehelle W. F. Heimbürgerille 6,000 markkaa luettuna lähinnä sen jälkeisen kuukauden 1 päivästä, jona hänelle myönnetään virkaero⁵⁾; ja

kansakoulunopettajatar A. Genetzille 1,314 markkaa syyskuun 1 päivästä lukien⁶⁾;

b) huhtikuun 15 päivänä 1913 annetun, kaupunginvaltuuston kesäkuun 3 päivänä 1919 tekemällä päätöksellä muutetun ohjesäännön mukaan: kirvesmies A. Karlssonille 1,524 markkaa kesäkuun 1 päivästä lukien⁷⁾;

c) kaupunginvaltuuston erinäisten päätösten mukaan:

ulkotyöntekijä K. P. Natuselle 600 markkaa tammikuun 1 päivästä 1918 lukien⁸⁾;

työntekijä B. Brunströmille 900 markkaa tammikuun 1 päivästä lukien⁹⁾;

työntekijä K. F. Wolffille 600 markkaa tammikuun 1 päivästä 1918 lukien¹⁰⁾;

entiselle koulunjohtajalle K. Werkolle 1,000 markkaa tammikuun 1 päivästä lukien¹¹⁾;

entiselle avustavalle veistonopettajalle A. Nevalaiselle 800 markkaa helmikuun 1 päivästä lukien¹²⁾;

entiselle kansakoulunopettajattarelle E. S. Weckmanille 1,410 markkaa tammikuun 1 päivästä lukien¹³⁾;

työmies A. J. Necksundille 750 markkaa tammikuun 1 päivästä lukien¹⁴⁾;

työmies H. Reijoselle 950 markkaa tammikuun 1 päivästä lukien¹⁵⁾;

siivoojatar H. Nummiselle 360 markkaa syyskuun 1 päivästä lukien¹⁶⁾.

Kaupunginvaltuusto epäsi hakemukset elinkautiseläkkeen myöntämisestä entiselle satamavahtimestarille A. W. Karlssonille¹⁷⁾, syystä että hän jo vuonna 1911, ennen voimassa olevain eläkeperusteiden vahvistamista, oli eronnut toimestaan, entiselle putkimestarille V. Saariselle¹⁸⁾, joka oli jo vuonna 1912 saanut virkaeron, ja Kivelän sairaalan entiselle leipojattarelle M. Laaksolle¹⁹⁾, syystä ettei heidän virantoimitustaan ollut arvosteltu nuhteettomaksi, sekä ylimääräisen eläkkeen myöntämisestä entiselle kansakoulunopettajattarelle S. Litheniukselle²⁰⁾, syystä että kaupungin eläkkeensaa-jille kohdakkoin tulisi annettavaksi kalliinajanlisäys.

Samaten epäsi²¹⁾ kaupunginvaltuusto kansakoulunopettajanleski A. Frejborgin anomuksen ylimääräisen apurahan saamisesta sen johdosta että hän, jonka mies, kansakoulunopettaja K. Frejborg, oli kuollut maaliskuun 29 päivänä 1918, oli jo neljä kuukautta kantanut hänelle asetusten mukaisesti saman vuoden elokuun 1 päivään tulevan palkkaedun.

¹⁾ Kvston pöytäk. 26. 11. 38 §. — ²⁾ S:n 20. 5. 14 §. — ³⁾ S:n 17. 6. 32 §. — ⁴⁾ S:n 17. 6. 47 §. — ⁵⁾ S:n 15. 12. 29 §. — ⁶⁾ S:n 22. 12. 25 §. — ⁷⁾ S:n 20. 6. 31 §. — ⁸⁾ S:n 28. 1. 19 §. — ⁹⁾ S:n 28. 1. 20 §. — ¹⁰⁾ S:n 28. 1. 33 §. — ¹¹⁾ S:n 22. 4. 9 §. — ¹²⁾ S:n 6. 5. 26 §. — ¹³⁾ 6. 5. 38 §. — ¹⁴⁾ S:n 20. 6. 19 §. — ¹⁵⁾ 20. 6. 30 §. — ¹⁶⁾ S:n 26. 11. 27 §. — ¹⁷⁾ S:n 3. 6. 33 §. — ¹⁸⁾ S:n 15. 4. 13 §. — ¹⁹⁾ S:n 26. 11. 48 §. — ²⁰⁾ S:n 26. 11. 3 §. — ²¹⁾ S:n 17. 6. 49 §.

Kaupunginvaltuusto epäsi¹⁾ niinkään leskirouva A. L. Lindbergin anomuksen että hänet, joka oli pojalleen C. A. Lindbergille saanut tämän täysikäiseksi tultua vuonna 1917 lakkautetun vuotuisen 1,200 markan apurahan, oikeutettaisiin edelleen kahtena vuonna kantamaan puheenalainen apuraha.

Niinkään epäsi²⁾ valtuusto anomuksen apurahan myöntämisestä kunnan varoista neiti H. Weilinille, joka kaupunkia valloitettaessa huhtikuun 12 päivänä 1918 oli asuntonsa läheisyydessä haavoittunut niin pahoin, että hänen toinen jalkansa täytyi katkaista.

Maaherran vaatimassa lausunnossa Helsingin huutokauppakamarin entisen vahtimestarin A. V. Bärlund-Terhon hakemuksesta saada kunnalta eläke vaati³⁾ kaupunginvaltuusto hakijan anomuksen hylkäämistä.

Kunnollisen palvelusväen palkitseminen. Jaettaessa kunnollisen palvelusväen palkitsemisrahaston korkovaroja annettiin⁴⁾ seuraaville henkilöille säästöpankkikirjoina kullekin 50 markan apuraha, nimittäin A. M. Avoniukselle, A. S. Berghemille, M. L. Boströmille, M. Eklundille, A. Hallikaiselle, M. Hietalalle, M. W. Laaksolelle, A. M. Laxille, S. Lundénille, K. Smedmanille ja E. Wibergille.

Lahjapalkkio. Entisen kansakouluvahtimestarin E. S. Hagelinin anomuksen elinkautisapurahan saamisesta kaupunginvaltuusto epäsi⁵⁾, mutta myönsi hänelle käyttövaroistaan 1,200 markan lahjapalkkion.

Muistolahja. Kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾ käyttövaroistaan myöntää 10,000 markkaa taulun ostoon muistolahjaksi pankinjohtaja A. R. Ehrnroothille, joka kaupungin luottamusmiehenä oli ollut päättämässä Mankalan koskikauppaa vaatimatta tästä korvausta.

Hyvitys työntekijälle. Työmies K. Hellbergin anomuksen johdosta että hänelle annettaisiin hyvitys siltä kapinan ajalta, minkä hän oli ollut pidätettynä työstään, päätti⁷⁾ kaupunginvaltuusto hänelle annettavaksi 644 markkaa istutusten ja puutaimistojen määrärahasta.

Eväty korvaus kapinan aikaisesta ruumiinvammasta. Rahatoimikamari ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että vakuutusneuvoston myönnettyä työmies D. W. Kuuselalle vahingonkorvauksen häntä kapinan aikana kohdanneesta tapaturmasta, Suomen teollisuudenharjoittajain keskinäinen tapaturmavakuutusyhdistys oli ilmoittanut korkeimmassa oikeudessa aikovansa valittaa mainitusta vakuutusneuvoston päätöksestä. Vaaditussa lausunnossa oli rakennuskonttori huomauttanut, että kaupungin mainitulle yhdistykselle suorittamat vakuutusmaksut oli laskettu työntekijäin kunkin vuonna kantaman yhteenlasketun palkkamäärän pohjalla, mutta ettei vuonna 1918 tammikuun 30 ja huhtikuun 12 päivän välistä aikaa siinä oltu voitukaan ottaa lukuun, syystä että tietoja oli puuttunut. Kun siis kaupunki ei ollut suorittanut vakuutusmaksuja kapinan ajalta, ei yhdistyskään ollut velvollinen maksamaan vahingonkorvausta tuona aikana sattuneista tapaturmista. Kun kuitenkin näytti kohtuuttomalta, että työntekijältä, joka viimeisiin asti oli pysynyt työssä, sen sijaan että olisi mennyt punakaartiin, riistettäisiin vahingonkorvausoikeutensa, ehdotti rakennuskonttori, että kaupunginvaltuusto myöntäisi hänelle vakuutusneuvoston määräämän vahingonkorvauksen, 370: 80 markkaa, heinäkuun 3 päivään 1918 ja siitä lähtien 366: 80 markkaa vuodessa. Rahatoimikamari puolsi rakennuskonttorin ehdo-

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 4. 6 §. — ²⁾ S:n 26. 3. 21 §. — ³⁾ S:n 20. 6. 16 §. — ⁴⁾ S:n 25. 2. 29 §. — ⁵⁾ S:n 26. 11. 4 §. — ⁶⁾ S:n 15. 12. 11 §; ks 1917 vuod. kert. siv. 22. — ⁷⁾ Kvston pöytäk. 15. 4. 14 §.

tusta, mutta huomautti, että konttorin puoltamaan suuntaan käyvä päätös olisi ennakkopäätös, joka pakottaisi kaupungin maksamaan muita samantaisia korvauksia. Kamari ilmoitti kapinan aikana sattuneen kaikkiaan kuusi tapaturmaa, niistä neljä työkyvyttömyysvammoja; näistä voitaisiin vahingonkorvaus vastedes myöntää kustakin erikseen.

Koska kaikki kaupungin yleisissä töissä olevat työntekijät oli asiasta voimassa olevaa lainsäädäntöä noudattaen vakuutettu Suomen teollisuudenharjoittajain keskinäisessä tapaturmavakuutusyhdistyksessä ja työntekijä Kuuselan täytyi katsoa olleen kaupungin työssä, oli kaupunginvaltuusto sitä mieltä, että oli odotettava korkeimman tuomioistuimen ratkaisua, mikäli koski yhdistyksen vapauttamista suorittamasta vahingonkorvausta esillä olevassa ja samantapaisissa tapauksissa, määräämättä valtuusto nyt kantaansa periaatekysymyksessä, minkätähden valtuusto päätti¹⁾ olla ottamatta rahatoimikamarin esitystä huomioon, mutta antoi kamarin toimeksi, sittenkuin korkein oikeus oli esillä olevan asian ratkaissut, tehdä siitä ehkä aiheutuvan uuden esityksen.

Stipendimäärärahan ottaminen budjettiin. Kaupunginvaltuustolle oli Helsingin kaupungin virkamiesten yhdistys esittänyt, että valtuusto periaatteessa päättäisi kaupungin menosääntöön säännöllisesti otettavaksi yleisen, kaupungin virkamiehille tarkoitetun stipendimäärärahan ulkomaisia opintomatkoja varten sekä että 1920 vuoden menosääntöön tarkoitusta varten merkittäisiin 15,000 markan määräraha, että rahatoimikamari saisi tehtäväkseen vuosittain julistaa mainitusta määrärahasta annettavat stipendit haettaviksi sekä valita stipendiaatit ja määrätä yksityisten stipendien suuruuden, että, jos erikoinen stipendimääräraha teknillisten laitosten ja rakennuskonttorin virkamiehiä varten merkittäisiin 1920 vuoden menosääntöön, nämä virkamiehet eivät mainittuna vuonna tulisi osallisiksi yleisistä stipendeistä, sekä että stipendiaatit veloitettaisiin viimeistään kahden kuukauden kuluttua opintomatkan päättymisestä antamaan matkakertomus rahatoimikamarille ja sille laitokselle, jonka palveluksessa he olivat.

Kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ esitykseen, kuitenkin semmoisin lisäyksin, että kansakoulujenkin opettajisto asetettaisiin samaan ryhmään kuin teknillisten laitosten ja rakennuskonttorin virkamiehet, koska kansakoulunopettajille oli merkitty eri määrärahat matkastipendeiksi menosääntöön, sekä semmoisin poikkeuksin ehdotuksesta, että kaupunginvaltuusto valitsisi stipendiaatit rahatoimikamaria ja asianomaisia erikoisviranomaisia kuuluaan.

Stipendejä kansakoulunopettajille. Varatakseen kaupungin ruotsinkieliselle kansakoulunopettajistolle tilaisuuden syyslukukaudella 1919 ja ehkä sitä seuraavana kevätlukukautena ottaa osaa toimeenpantaviin yliopistollisiin jatkokursseihin myönsi³⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan kaikkiaan 7,450 markkaa asianomaisen kansakoulujohtokunnan annettavaksi stipendeinä kahdelle opettajalle ja neljälle opettajattarelle.

Matka-apurahoja. Verotusvalmistelukunnan puheenjohtajalle E. E. Enebergille myönnettiin⁴⁾ 6,000 markan apuraha Ruotsiin tehtävää opintomatkaa varten.

Sosiaalilautakunnan sihteerille arkkitehti A. Toivoselle myönsi⁵⁾ kaupunginvaltuusto käyttövaroistaan 1,500 markan matka-apurahan Malmössä

¹⁾ Kvston pöytäk. 9. 9. 11 §. — ²⁾ S:n 15. 12. 26 §. — ³⁾ S:n 17. 6. 30 §. — ⁴⁾ S:n 7. 10. 41 §. — ⁵⁾ S:n 20. 6. 10 §.

heinäkuun 4—5 päivänä toimeenpantaviin n. s. rakennuspäiviin osanottoa varten, jossa tilaisuudessa m. m. kysymyksiä säästöjärjestelmän mukaisten rakennusten teettämisestä tulisi käsiteltäväksi, ja velvoitettiin hänet kuukauden kuluessa kotiin palaamisestaan antamaan matkakertomus rahatoimikamarille ja sosialilautakunnalle.

Kaupungin työväenopetuslaitosten tarkastajalle insinööri A. Breitholtzille annettiin¹⁾ kaupunginvaltuuston käyttövaroista 2,500 markan matka-apuraha Tanskaan ja Norjaan tehtävää opintomatkaa varten sekä velvoittamalla hänet tekemään tili varain käyttämisestä ja antamaan matkakertomus.

Terveystenhoidontarkastaja lääketieteenlisensiaatti F. Hisinger sai²⁾ kaupunginvaltuuston käyttövaroista 4,000 markan matka-apurahan tutkiakseen desinfioimislaitteita ulkomailla.

Matkastipendi Gustav Pauligin rahastosta. Rahatoimikamarin ehdotettua, että Gustav Pauligin rahaston 1918 vuoden korkovaroista olevien olojen johdosta ei annettaisi stipendiä, vaan ne siirrettäisiin johonkin seuraavaan vuoteen, sekä Helsingfors svenska kontoristförening yhdistyksen tehtyä rahatoimikamarille esityksen että kamari luopuisi tästä ehdotuksestaan, päätti³⁾ kaupunginvaltuusto kehoittaa kamaria julistamaan stipendin haettavaksi.

Sittenmin haki stipendiä ainoastaan yksi henkilö, jonka matkaohjelma ei kuitenkaan vastannut lahjakirjan määräyksiä, että stipendiaatin tuli vähintään vuoden aikana ulkomaisessa liikekonttorissa valmistua käytännölliseen liike-elämään, minkätähden rahatoimikamari toisti aikaisemman ehdotuksensa, ettei 1918 vuoden korkovaroja annettaisi stipendiksi.

Kaupunginvaltuusto myöntyi⁴⁾ tähän ehdotukseen.

Sittenkuin vastaava matkastipendi 1919 vuoden korkovaroista oli julistettu haettavaksi, päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto kolmesta hakijasta antaa sen prokuristi U. Töttermanille.

Adolf Holmgrenin rahaston korkovarin käyttö. Kasvatuslautakunta ilmoitti, että rouva M. Thölgren ja neiti G. Holmgren, jotka olivat kaupungille lahjoittaneet 20,000 markkaa Adolf Holmgrenin rahastona hoidettaviksi sillä ehdolla, että he elinaikanaan saivat kantaa pääoman koron 5 %:n mukaan lukien, olivat kuolleet, minkätähden rahasto voitiin lahjakirjan määräysten mukaisesti käyttää turvattomain äitien avustamiseen. Kun lautakunnan aviottomain lasten osaston yhteydessä harjoitetaan saman suuntaista vapaaehtoista avustustoimintaa, esitti lautakunta, että se saisi puheenalaiset korkovarot käyttää lahjakirjan määräysten mukaisesti tilityksen ehdolla.

Kaupunginvaltuusto myöntyi⁶⁾ tähän esitykseen.

Leskirouva W. Bergmanin testamentti. Rahatoimikamari ilmoitti kaupunginvaltuustolle, että leskirouva W. S. Bergman, joka oli kuollut marraskuussa 1918, oli testamentissaan määrännyt että, sittenkuin erät säädökset oli suoritettu, Helsingin rahatoimikamari ottaisi haltuunsa ja hoitaisi hänen jäämistönsä jäljellä olevaa osaa »Bergmanin aviopuolisojen lahjoitusrahasto» nimisenä erityisenä rahastona. Rahasto tulisi Helsingin kaupungille käytettäväksi turvattomain lasten hyväksi siten, että rahaston korot kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan vuosittain käytettäisiin tarkoitukseen. Kuitenkin olisi korkovaroilla myös kustannettava testamenttaajan haudan kuntoonpano, hautakiven pystyttäminen sille sekä hänen ja hänen miesvaina-

¹⁾ Kvston pöytäk. 3. 6. 21 §. — ²⁾ S:n 20. 6. 8 §. — ³⁾ S:n 28. 1. 18 §. — ⁴⁾ S:n 6. 5. 13 §. — ⁵⁾ S:n 26. 11. 18 §. — ⁶⁾ S:n 11. 2. 21 §.

jansa hautain hoito, minkä ohessa testamenttaajan veljelle, niin kauan kuin hän eli, olisi maksettava 125 markkaa kuukaudessa ja neiti M. Kirileffille niinkään, niin kauan kuin hän eli, korkovarain ylijäämä, jota vastoin näiden henkilöjen kuoltua heidän korkovaraosuutensa voitaisiin käyttää rahaston tarkoituksiin, kuitenkin sillä poikkeuksella, että neiti Kirileffin osuudesta 600 markkaa vuosittain maksettaisiin neiti S. Malosinille, niin kauan kuin hän eli.

Kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ vastaanottaa testamentin ja valtuuttaa rahatoimikamarin ryhtymään tarpeellisiin toimiin testamenttiin perustuvan kaupungin oikeuden valvomiseksi.

Konemestari B. W. Strandbergin testamentti. Leskirouva E. M. Strandberg oli rahatoimikamariin antanut jäljennöksen miesvainajansa konemestari B. W. Strandbergin marraskuun 1 päivänä 1918 laatimasta testamentista, jonka mukaan Helsingin kaupunki sai 100,000 markkaa, jotka varat olisi hoidettava Berndt Wilhelm Strandbergin sairaalarahastona, jonka vuotuiset korkovarot käytettäisiin kaupungin köyhäin ja todellisesti tarvitsevain hyväksi testamentissa olevain lähempain määräysten mukaisesti.

Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ vastaanottaa lahjoituksen ja antaa rahatoimikamarin tehtäväksi kaupungin puolesta valvoa testamentin, minkä ohessa köyhäinhoitohallitusta ja kaupungin sairaalaylihallitusta kehoitettiin antamaan tarkempi ehdotus varain käyttämisestä.

Tämän johdosta kaupungin sairaalaylihallitus, jonka mielestä ainoastaan vähävaraisten, mutta ei sellaisten henkilöiden, jotka olivat niin varattomia, että köyhäinhoidon olisi kustannettava heidän sairaalahoitonsa, pitäisi tulla huomioon otetuiksi sekä että, kun testamentatun määrän korot eivät riittäisi varsinaisten vapaasijain kustantamiseen, ehdotti, että korkovarot sen sijaan käytettäisiin määräaikana asianomaisten sairaalain ylläkäriä harkinnan mukaan sairaanhoitokustannusten suorittamiseen semmoisten sairaaloihin otettujen vähävaraisten henkilöiden puolesta, jotka olivat maksaneet vähintään kuukauden päivämaksut, mutta tautinsa laadun johdosta pitemmän aikaa tarvitsivat sairaalahoittoa, jota he eivät kuitenkaan itse kyenneet kustantamaan. Korkovarot käytettäisiin potilaiden avustamiseen edellä mainitussa tarkoituksessa ainoastaan Marian ja Nikkilän sairaaloissa, jaettuina näiden sairaalain kesken siten, että $\frac{2}{3}$ niistä annettaisiin Marian ja $\frac{1}{3}$ Nikkilän sairaalan käytettäväksi.

Kaupunginvaltuusto hyväksyi³⁾ tämän ehdotuksen.

Merikoulukassan hallinta. Helsingin merikoulun johtokunta, joka syksyllä 1918 lakkasi toimimasta, oli rahatoimikamarilta anonut, että kamari ottaisi hoitaakseen koululle kuuluvan n. s. merikoulukassan, kunnes uusi merikoulu perustettiin kaupunkiin, ja valtuutti⁴⁾ kaupunginvaltuusto kamarin toistaiseksi hoitamaan puheenalaista kassaa.

Vallilan uutisrakennusrahaston yhdistäminen yleishyödyllisen rakennustoiminnan edistämisrahastoon. Sosialilautakunnan tontinvuokrajaosto oli lautakunnalle esittänyt, että lainaehdot vastedes annettaessa lainoja n. s. Vallilan lainarahastosta muutettaisiin siten, että kaupungille varattaisiin oikeus lainoitettua kiinteistöä kolmannelle luovutettaessa irtisanoa laina maksettavaksi, koska rahaston tarkoitus oli monessa tapauksessa jäänyt toteutumatta, kun rahastosta myönnettyillä lainoilla teetetyt Vallilan raken-

¹⁾ Kvston pöytäk. 11. 2. 17 §. — ²⁾ S:n 25. 2. 21 §. — ³⁾ S:n 9. 9. 17 §. — ⁴⁾ S:n 15. 4. 32 §.

nukset ynnä asianomaisten tonttien hallintaoikeus useinkin oli ensimmäiseltä haltijalta siirtynyt henkilöille, jotka eivät itse olleet niitä käyttäneet asunnoiksi, vaan ostaneet talot jälleen myydäkseen ne mahdollisimman suurella voitolla.

Sosiaalilautakunta, joka tätä esitystä käsitellessään oli havainnut tarpeelliseksi käydä tekemään laajaperäisiä muutoksia puheenalaisen lainauslaitokseen, mainitsi kaupunginvaltuustolle osoitetussa kirjelmässä ¹⁾, että huomautetut epäkohdat olisi pitänyt voida ehkäistä yhdistämällä rakennuslainojen antamiseen tarkan valvonnan. Kun sellainen valvonta oli säädetty yleishyödyllisen rakennustoiminnan lainarahaston säännöissä, oli lautakunta sitä mieltä, että yhdistämällä molemmat rahastot samat määräykset, jotka koskivat ensin mainitusta rahastosta annettuja lainoja, tulisivat sovellettaviksi myös Vallilan rahastosta annettuihin lainoihin, joten m. m. lainasitoumukset voitiin irtisanoa ei ainoastaan kun kiinnitetty kiinteistö oli myyty tai jaettu, vaan myös kun kiinteistöä oli käytetty tavalla, joka ei käynyt yhteen lainanannon tarkoituksen kanssa, tai kun velallinen oli kieltäytynyt teettämästä tarpeellisia korjauksia, minkä ohessa hallinnon tuli tarkastaa kiinteistöjen vuokraus ja vuokramäärät. Rahastoja yhdistettäessä olisi myös aikaan ja lainain vakuuteen sekä niiden suoritukseen nähden pannut ehdot muutettava siten, että ne olisivat yleishyödyllisen rakennustoiminnan lainarahoista annettavia lainoja koskevain määräysten mukaiset ²⁾. Tärkein muutos olisi, että lainoja vastedes voitaisiin myöntää myöskin osakeyhtiöille, osuuskunnille, säätiöille ja yhdistyksille eikä, niinkuin aikaisemmin, ainoastaan yksityisille henkilöille. Yhdistämisen johdosta poistuisi aikaisemmin sovellettu rajoitus, että lainat olisi ensi sijassa annettava uutisrakennusten teettämiseksi Vallilan alueelle ³⁾. Jos kaupungin viranomaiset tällä tavoin antaessaan vastaisia lainoja vanhassa Vallilassa toimeenpantaville uutisrakennusyrityksille alkaisivat sovelluttaa yleishyödyllisen rakennustoiminnan lainarahastoon nähden voimassa olevaa lainausaika, s. o. 40½ vuotta, vaatisi tämä pitentämään sikäläisten vielä vuokraamattomain asuntotonttien vuokrakautta. Aikaisemmin oli nimittäin vuokrasopimukset laadittu niin, että vuokrakausi päättyi vuonna 1939, joka aikamäärä oli vuonna 1916 muutettu vuodeksi 1949 oikeuttamalla vuokraaja saamaan sopimuksen pitennetyksi 10 vuotta ⁴⁾. Edellyttäen tonttien tulevan rakennetuiksi 10 vuoden kuluessa voitiin vuokrasopimukset asettaa päättyviksi vuonna 1969, joten puheenalaisten tonttien todellinen vuokrakausi vastamainituin edellytyksin olisi 50 ja 40 vuoden välillä. Tätä pitempää vuokrakautta vastusti tosin se seikka, että viereiset tontit palautuisivat kaupungin käytettäväksi eri aikoina, mistä voi koitua hankaluuksia, jos suurempaa yhtäjaksoista alueen osaa tarvittaisiin jo vuonna 1949 tai 1959 muuhun tarkoitukseen, mutta tälle seikalle ei olisi annettava ratkaisevaa merkitystä. Liian lyhyt vuokrakausi oli omansa tontteja tarjottaessa vieroittamaan niitä tontin tarvitsijoita, jotka halusivat omia koteja, sekä helpotti niin ollen tonttien siirtymistä keinottelijain haltuun. Tämän johdosta sosiaalilautakunta esitti, että kaupunginvaltuusto, kumoamalla syyskuun 19 päivänä 1911 ja kesäkuun 6 päivänä 1916 tekemänsä päätökset, päättäisi

että kaupunginvaltuuston syyskuun 19 päivänä 1911 perustama uutisrakennuslainarahasto on yhdistettävä Helsingin kaupungin yleishyödylli-

¹⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 13. — ²⁾ Ks 1912 vuod. kert. siv. 162 ja 1913 vuod. kert. siv. 144. — ³⁾ Ks 1911 vuod. kert. siv. 164. — ⁴⁾ Ks 1916 vuod. kert. siv. 18 ja 24 sekä 1918 vuod. kert. siv. 8 ja 11.

seen rakennuslainarahastoon siten, että ensinmainitun rahaston käyttämätön pääomamäärä heti siirretään jälkimmäiseen ja loput sikäli kuin lainoja maksetaan takaisin, sekä että vastaisten lainain ehdot määrätään samalla tavalla kuin yleishyödyllisestä rakennuslainarahastosta lainoja annettaessa; ja

että vielä käyttämättä olevain vanhan Vallilan asuntotonttien vuokrasopimukset asetetaan päätyviksi vuonna 1969 sisältämättä mitään määräystä vuokraajan oikeudesta saada sopimus pitenneyksi.

Antamassaan lausunnossa rahatoimikamari yhtyi sosialilautakunnan tontinvuokraajiston ehdotukseen Vallilan rahaston lainaehtoien muuttamisesta siten, että kaupungille varattiin oikeus lainoitettun kiinteistön siirtyessä kolmannelle henkilölle irtisanoa laina maksettavaksi, sekä ehdotti samalla, että sosialilautakunnan ehdotus saisi raueta.

Kaupunginvaltuusto myöntyi ¹⁾ sosialilautakunnan esitykseen.

Helsingin kaupungin lahjoitusrahastoja koskevat asiakirjat. Kirjelmässä kaupunginvaltuustolle rahatomikamari ilmoitti ²⁾, että kaupunginvaltuuston päätettyä ³⁾ julkaistavaksi uuden täydennetyn laitoksen »Helsingin kaupungin lahjoitusrahastoja koskevia asiakirjoja» rahatoimikonttori, joka oli hoitanut toimitustyön, oli kamariin lähettänyt joitakuuta kappaleita julkaisua, jonka julkaisemisesta oli ollut kustannuksia 7,652: 50 markkaa, mitkä oli suoritettu konttorin tarverahoista.

1920 vuoden meno- ja tulosääntö. Kaupunginvaltuuston vuodeksi 1920 vahvistama ⁴⁾ meno- ja tulosääntö osoittaa seuraavat loppusummat:

Menot.

Laskettu vajaus	Smk	29,500,000: —
1. Kaupungin velat	»	17,806,376: 29
2. Kaupungin virastot	»	911,401: 67
3. Kunnallishallinto	»	2,931,431: 67
4. Palolaitos	»	1,078,819: 56
5. Poliisilaitos	»	2,887,438: 57
6. Yleiset rasitukset	»	414,779: 96
7. Terveysten- ja sairaanhoito	»	11,563,590: 66
8. Köyhäinhoito	»	8,620,748: 50
9. Kasvatustoiminta	»	976,545: —
10. Opetus- ja sivistyslaitokset	»	8,789,122: 41
11. Kaupungin teknilliset laitokset	»	28,520,971: —
12. Katu- ja laiturivalaistus	»	1,444,500: —
13. Yleiset työt	»	24,372,215: —
14. Kauppahallit ja kauppatorit	»	157,930: —
15. Kaupungin kiinteä omaisuus	»	1,712,517: —
16. Eläkkeet ja apurahat	»	342,626: 67
17. Sekalaiset menot	»	13,356,535: —
18. Arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräysten mukaan	»	3,500,000: —

Yhteensä Smk ⁵⁾ 158,887,548: 96

¹⁾ Kvston pöytäk. 15. 4. 41 §. — ²⁾ S:n 23. 9. 10 §. — ³⁾ Ks 1917 vuod. kert. siv. 82. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:ot 46, 57 ja 58; kvston pöytäk. 30. 12. 1 §. — ⁵⁾ Tästä summasta on oikeastaan vähennettävä 1,200 markkaa, syystä että revisionilaitoksen palkka-sääntöön on vahvistettua budjettia painettaessa väärin merkitty tämän verran liian suuri määrä.

Tulot.			
1.	Lainat ja korot	Smk	28,788,270: —
2.	Tuloa tuottavat oikeudet	»	6,635,872: —
3.	Terveysten- ja sairaanhoito,	»	1,360,000: —
4.	Köyhäinhoito	»	1,083,100: —
5.	Opetus- ja sivistyslaitokset	»	2,332,592: 40
6.	Kaupungin teknilliset laitokset	»	31,101,250: —
7.	Yleiset työt	»	1,915,100: —
8.	Kauppahallit ja kauppatorit	»	832,420: —
9.	Kaupungin kiinteä omaisuus	»	5,719,395: 50
10.	Sekalaiset tulot	»	2,064,334: 37
11.	Verotus	»	77,055,214: 69
Yhteensä		Smk	158,887,548: 96

Muodollisia muutoksia budjetin järjestykseen. Rahatoimikamarin laatima budjettiehdotus, samoin kuin kaupunginvaltuuston vahvistama menosääntökin, poikkesivat muodollisesti tuntuvasti 1919 vuoden rahassäännöstä. Niinpä oli se kahden yksikielisen laitoksen aiheuttamain runsaiden painatuskulujen johdosta laadittu kaksikielisin tekstein. Itse rahassäännössä oli eri momenttien nimikkeitä lyhennetty ja useat aikaisemmat eri momentit yhdistetty; niinpä oli kaikki samaan momenttiin kuuluvat palkkaukset yhdistetty yhdeksi eräksi ja sen sijaan siten syntyneet palkkauserät eritelty eri liitteessä; kasvatuslaitosten ja kaupunkikiinteistöjen samanlaatuiset menomomentit oli yhdistetty ja niinkään eritelty eri liitteissä. Budjettivaliokunta kuitenkin katsoi tämän uudistuksen saattavan budjetin epäselväksi, minkätähden valiokunta oli sitä mieltä, että ainakin palkkasääntöihin nähden vastedes olisi palattava aikaisempaan käytäntöön. Budjetin järjestys oli uusittu. Niinpä oli kasvatuslautakunnan alaisen toiminnan menot koottu uuteen pääluokkaan ja samaten oli menetelty kaupungin kiinteistöjen menoihin nähden, joten pääluokkain luku oli lisääntynyt 16:sta 18:ksi. Tulossäännössä jaettiin tulot kaupungin laitoksista kolmeen uuteen osastoon ja osastot Korot ja Lainat sekä Tontinlunastukset ja Kaupungin kiinteä omaisuus yhdistettiin, joten osastojen lukumäärä pysyi 11:nä. Menosäännön Sekalaisten menojen pääluokasta siirrettiin moniaita määrärahoja muihin pääluokkiin ja muutoin jako lukuihin uudistettiin perin pohjin.

Vaikeuksia budjettiehdotuksen laadinnassa. Budjettiehdotuksen perusteluissa rahatoimikamari mainitsi olleen melko vaikea saada tulot ja menot käymään yhteen. Tämä oli olennaisesti johtunut siitä, että aikaisemmin oli kaikenlaatuisia töitä ja yrityksiä kalliin ajan johdosta lykätty toistaiseksi hintain laskeutumista ja muutoin edullisempia oloja odotellessa. Näitä oli kuitenkin turhaan odotettu, ja olot olivat sen sijaan kehittyneet päinvastaiseen suuntaan. Mutta tarvikkeiden hankintaa kunnan laitoksille ja keskusliikkeelle tai kunnalliselle toiminnalle yleensä tarpeellisten töiden suoritusta ei voinut lykätä loppumattomiin. Tämän johdosta olivat kaupungin virastot ja laitokset nyt esittäneet vaatimuksia, jotka olisi ehdottomasti päätettävä, mutta joiden kustannukset nousivat määriin, jotka monin verroin ylittivät kaikki aikaisemmat laskelmat. Sitä paitsi oli 1919 vuoden menosäännön laadinnassa noudatettu suurta säästäväisyyttä määrärahaan myöntämisessä eri tarkoituksiin, kaikki siinä luulossa että kaikkien tarvikkeiden hinnat laskeutuisivat ja siten voitaisiin tulla toimeen vaatimattomammilla

summilla. Mutta toiveet olivat tässä kohden pettäneet, ja vahvistettua budjettia oli vain harvalukuisissa kohdissa voitu noudattaa, minkätähden vuoden varrella oli myönnetty suuria lisämäärärahoja, ja 1920 vuoden budjettiin täytyi merkitä huomattava vaje. Kamari ei sentähden yleensä ollut katsonut voivansa tinkiä asianomaisten budjettiehdotuksissaan esittämistä määräraha-vaatimuksista, mutta oli sen sijaan merkinnyt ainoastaan aivan välttämättömät uutistytöt ja johdonmukaisesti evännyt kaikki vaatimukset uusien virkain perustamisesta ja palkankorotuksista.

Vaikka rahatoimikamari oli noudattanut mahdollisimman suurta säästäväisyyttä menosääntöehdotuksen laadinnassa, oli tämän loppusumma kuitenkin noussut huimaavan korkeaksi verrattuna edellisten vuosien vastaväihin. Kun kaupungin vakinaiset tai muutoin odotettavana olevat tulot tuskin nousivat kolmanneksen menoista, oli turvauduttu lainavaroihin. Useimmat yleiset työt oli sentähden ehdotettu teetetäviksi 1917 vuoden obligatiolainasta myönnettävillä määrärahoilla, ja 1919 vuoden päättyessä olevaksi edellytetystä noin 20 miljoonan markan vajauksesta suoritettaisiin ainoastaan puolet seuraavan vuoden verotusvaroilla, jota vastoin toinen puoli jaettiin useammalle vuodelle ottamalla laina, näin sitä suuremmalla syyllä, kun mainittu vaje, suureksi osaksi johtuen kaupungin ulko- ja maisten velkain suorituksista, mistä kaupungille oli koitunut suuria kursisitappioita, melkoiselta osalta oli johtunut sota-ajan tavattomista oloista.

1920 vuoden rahatalouslaskelma. Budjettivaliokunnan esityksestä päätti kaupunginvaltuusto budjettia käsitellessään antaa rahatoimikamarin tehtäväksi heti ottaa käsiteltäväksi ja kaupunginvaltuustolle esittää 1920 vuoden rahatalouslaskelman.

Henkilökohtaisten palkanlisäysten lakkautus. Syystä että kaupunginvaltuusto oli myöntänyt kaupungin viranpitäjille korotettuja kalliinajanelisäyksiä, poisti valtuusto menosäännöstä useiden viranpitäjien henkilökohtaiset palkanlisäykset, kuitenkin siten, että ne viranpitäjät, joille ennen 1918 vuoden palkanjärjestelyä oli taattu henkilökohtaisia palkkaetuja, saivat ne pitää samoin kuin nekin virkailijat, jotka eivät saaneet kalliinajanelisäystä.

Polttoainemääräin ilmoittaminen budjettiehdotuksessa. Kaupunginvaltuusto päätti edelleen, että kaupungin johto- ja lautakuntain sekä laitosten on vastedes budjettiehdotuksiaan tehdessä ilmoitettava seuraavana vuonna kuluva arvioitu polttoainemäärä.

Seuraavassa tehdään tarkempaa selkoa niistä tärkeämmistä muutoksista, joita kaupunginvaltuuston vuodeksi 1920 hyväksymä budjetti osoittaa verrattuna 1919 vuoden budjettiin, sikäli kuin nämä eivät johdu vallitsevasta kalliista ajasta eikä asianomaisten virastojen ja laitosten harjoittaman toiminnan laajentaminen ole aiheuttanut lisääntyntä määräraha-tarvetta eivätkä lisämenot johdu yhteismäärärahoista palkattujen viranpitäjien lukumäärän lisääntymisestä tai heidän palkkaetujensa kohoamisesta.

Menosääntö. Menosääntöön merkittiin ensimmäiseksi eräksi ensimmäisen pääluokan eteen vuodelta 1919 laskettu vaje 29,500,000 markkaa.

Ensimmäisen pääluokan, Kaupungin velat, kohdalle merkittiin vuotuismaksut ja lainakustannukset kaupungin lainoille vahvistettujen kuole-tussuunnitelmain ja lainasopimusten määräysten mukaisesti. Uutena eränä tuli lisää 1919 vuoden toinen obligatiolaina, jota varten merkittiin kuole-tusta 54,000 ja korkoja 714,560 markkaa. Sen ohessa merkittiin erä »Satun-naisten lainain ja juoksevan pankkiluoton korkoja» 2,500,000 markaksi 1919 vuoden budjetin 600,000 markan sijasta. Uutena eränä merkittiin 6,000,000

markkaa provisioita, kurssierotuksia y. m. varten. Ensimmäinen pääluokka osoitti menojen vähennystä 10,112,001:78 markkaa.

Toiseen pääluokkaan, Kaupungin virastot, merkittiin maistraatin menosääntöön 5,000 markkaa siviliviraston leski- ja orpokassalle yhdestä avonaisesta kunnallisuusmiehenvirasta menevä palkkasäästö, minkä ohessa otettiin huomioon rankkurin palkkaetuja koskeva kaupunginvaltuuston päätös¹⁾. Raastuvanoikeus nimiseen lukuun oli raastuvanoikeuden jäsenten ja virkamiesten palkat merkitty kaupunginvaltuuston hyväksymän uuden palkkasäännön mukaisesti²⁾. Ulosottolaitoksen menosääntöön merkittiin uusi määräraha kanslia-apua ja puhtaaksikirjoitusta varten³⁾. Menot tämän pääluokan kohdalla lisääntyivät 159,658:34 markalla.

Kolmanteen pääluokkaan, Kunnallishallinto, merkittiin kaupunginvaltuusto nimiseen lukuun valtuuston kanslian viranpitäjän palkat asiasta tehdyn eri päätöksen mukaisesti⁴⁾, minkä ohessa uutena eränä merkittiin määräraha käännöstöiden kustantamiseksi⁵⁾. Kohonneiden painatuskulujen johdosta korotettiin kaupunginvaltuuston tarverahain määräraha 85,000:sta 200,000 markkaan. Rahatoimikamarin ja rahatoimikonttorin menosäännöt yhdistettiin yhteiseen Rahatoimilaitos nimiseen lukuun, jolloin kanslian palkat merkittiin tuntuvasti korotetuin määrin, syystä että eräitä uusia virkamiehiä oli asetettu ja henkilökohtaisia palkanlisäyksiä myönnetty⁶⁾, jota vastoin konttorin palkkasääntö merkittiin kaupunginvaltuuston asiasta tekemän päätöksen mukaisesti⁶⁾. Uutena eränä merkittiin siviliviraston leski- ja orpokassalle avonaisesta kaupunginkamreerinvirasta menevä palkkasäästö 7,000 markkaa. Liikennekonttori nimisessä luvussa otettiin huomioon kaupunginvaltuuston päätös kirjanpitäjänviran perustamisesta konttoriin⁷⁾, minkä ohessa ylimääräisten apulaisten määräraha odotettavana olevan liikenteen lisääntymisen johdosta korotettiin 16,500:sta 130,830 markkaan. Satamakonttorin menosäännössä otettiin huomioon eräitä toimihenkilöitä ja heidän palkkaetujaan koskeva kaupunginvaltuuston päätös⁸⁾. Tilastokonttorin menosääntöön tuli lisäksi kaksi määrärahaa, nimittäin kirjoituskoneen ostoon 4,000 markkaa sekä kaupunginvaltuuston eri päätöksen mukainen⁸⁾ määräraha elantokustannustiedustuksen toimeenpanoa varten, minkä ohessa konttorin painatuskustannusten määräraha korotettiin 97,000:sta 264,000 markkaan. Sosialilautakunta nimisessä luvussa siirrettiin kaupungin työväenopetuslaitosten valvontamäärärahat kymmenenteen pääluokkaan. Kunnan työnvälitystoimiston palkkasääntö merkittiin asiasta tehtyjen eri päätösten mukaisesti⁹⁾, minkä ohessa myönnettiin 2,400 markan määräraha vahtimestarille asunnon, lämmön ja valon korvaukseksi, sittenkuin mainitun toimihenkilön hallussa ollut huoneisto oli käytetty muuhun tarkoitukseen¹⁰⁾. Uutena tilapäiseränä toimiston menosääntöön merkittiin kaluston korjausta varten 4,000 markkaa. Verotusvalmistelun menosääntöön merkittiin painatuskuluja varten uusi 70,000 markan määräraha, syystä että ilmoituslomakkeita täytyi maksutta pitää ilmoitusvelvollisten saatavana. Palkkalautakunnan menosäännössä oli tarverahain määräraha yhdistetty uuteen kalliinajanlisäysten jakokustannuksia varten myönnettyyn määrärahaan, joka siten kohosi kaikkiaan 17,000 markkaan. Rakennustarkastuksen palkkasäännöstä poistettiin avustavan rakennustarkasta-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 75. — ²⁾ S:n siv. 59. — ³⁾ S:n siv. 88. — ⁴⁾ S:n siv. 60. — ⁵⁾ S:n siv. 177 sekä 181. — ⁶⁾ S:n siv. 62. — ⁷⁾ S:n siv. 177. — ⁸⁾ S:n siv. 89. — ⁹⁾ S:n siv. 192. — ¹⁰⁾ S:n siv. 64. — ¹¹⁾ S:n siv. 36 ja 89.

jan palkka, syystä ettei tätä tointa toistaiseksi täytettäisi¹⁾. Huoneenvuokralautakunnan menosääntö kohosi 45,100 markasta 101,000 markkaan, syystä että kolmas lautakunta oli tullut lisää²⁾ ja toimihenkilöjen palkkoja oli korotettu. Uutena lukuna tuli lisää kaupunginvaltuuston tekemän eri päätöksen mukainen³⁾ asunnonvälitystoimiston menosääntö; samaten tuli uutena lukuna lisää Urheilulautakunta, jonka menot merkittiin 10,000 markaksi. Uuteen Sekalaiset menot nimiseen lukuun vihdoin merkittiin osa 1919 vuoden menosäännön viidennentoista pääluokan kohdalla olleita määräraha-eriä, määräraha kaupungin kiinteän omaisuuden katselmusmiesten palkkoiksi⁴⁾ sekä rahatoimikamarin käyttövarat, jotka korotettiin 40,000:sta 100,000 markkaan. Kolmannen pääluokan kokonaismenot osoittivat lisäennystä 1,381,389: 17 markkaa.

Neljännän pääluokan, Palolaitos, kohdalla osoittivat menot lisäennystä 225,212: 47 markkaa. Palkkaukset ja muut edut nimiseen lukuun merkittiin palomestarin budjettiehdotuksessaan esittämistä syistä uusi 62,400 markan erä mahdollisesti tarpeellisenä lisäyksenä miehistön ruokamäärärahaan, ja Palokalut ja kalusto nimiseen lukuun merkittiin seuraavat uudet määrärahat: palokalujen kunnossapito 15,000 markkaa, letkuvaraston täydentäminen 20,000 markkaa, lisäys kaupungin tileissä siirtyvään määrärahaan paloauton ostamiseksi 26,000 markkaa ja uuden moottoriruiskukoneiston ostoon 30,000 markkaa.

Viidennessä pääluokassa, Poliisilaitos, korotettiin poliisilaitoksen voimassapitoon suoritettava käteistä apumaksua 143: 57 markalla eli 2,460,628: 57 markkaan. Uuteen lukuun merkittiin eräitä 1919 vuoden menosäännössä viidennentoista pääluokan kohdalla olleita määrärahoja sekä 3,000 markkaa korvaukseksi rankkurille ruumiiden kuljetuksesta, joka määräraha oli unohnutun pois 1919 vuoden menosäännöstä, minkätähden puheenalaiset kustannukset oli mainittuna vuonna pantu maksettaviksi rahatoimikamarin käyttövaroista. Menot tämän pääluokan kohdalla osoittivat kohoamista 88,393: 57 markkaa.

Kuudennessa pääluokasta, Yleiset rasitukset, poistettiin kyydinpitoa varten ollut määräraha, syystä että valtio oli ottanut hoitoonsa kyyditysvollisuuden. Majoituslautakunnan menot merkittiin kaupunginvaltuuston tekemän eri päätöksen mukaisesti⁵⁾ ja yleisiä majoituskustannuksia varten merkittiin 300,000 markkaa. Tämä pääluokka osoitti menojen vähenemistä 210,915 markkaa.

Seitsemännen pääluokan, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalle merkittiin Terveystoimikamariin lautakunta nimiseen lukuun lautakunnan toimiston uuden puhtaasikirjoittajattaren palkka sekä Lääkärit ja sairaanhoitajat nimiseen lukuun niinikään toimiston sairaanhoitajattaren palkka, jota vastoin kasvatilasten valvontamäärärahat siirrettiin kasvatustalouden kohdalle⁶⁾. Poliklinikat ja muu sairaanhoito nimisestä luvusta poistui määräraha sairassijain hankkimiseksi varattomille dosentti J. Silfvastin silmäsaarialassa, syystä että tämä oli lopettanut toimintansa. Uusina erinä sitä vastoin merkittiin määrärahoja tuberkulootisten poliklinikalle parantolahoidon kustantamiseksi vähävaraisille 25,000 markkaa ja kansakoululasten hammaspoliklinikalle 30,000 markkaa; samanlainen määräraha oli 1919 vuoden menosäännössä kansakoulumenojen joukossa. Terveyspoliisi nimiseen lukuun

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 184. — ²⁾ S:n siv. 90 — ³⁾ S:n siv. 64. — ⁴⁾ S:n siv. 157. — ⁵⁾ S:n siv. 65 ja 76. — ⁶⁾ S:n siv. 164.

merkittiin kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti¹⁾ neljännen desinfioitsijan palkka, kun taas Lihantarkastusasema nimiseen lukuun merkittiin ainoastaan yhden triikiinintutkijan palkka, syystä että toinen triikiinintutkijaintoimi oli havaittu tarpeettomaksi. Asuntotarkastuksen menosäännössä korotettiin asuntotarkastajan palkkaa; puheenalainen toimi oli aikaisemmin ollut avonaisena, jolloin sitä oli hoitanut toinen kaupungin virkamies²⁾. Lisäksi tuli termografin ostoon uusi 800 markan määräraha. Kaupungin Sairaalaylihallituksen menosääntö kohosi m. m. sen johdosta, että sairaalataarkastajan palkkaa oli korotettu³⁾. Uuteen lukuun merkittiin sairaalain tiliviraston menot kaupunginvaltuuston tekemän päätöksen mukaisesti⁴⁾. Sairaalan menosääntö oli laadittu järjestelmällisemmin. Marian sairaalan menosääntöön merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti⁴⁾ 14,640 markkaa lääkäripäivystystä varten, minkä ohessa oppilaskoulun johtajattaren palkka merkittiin asiasta tehdyn eri päätöksen mukaisesti¹⁾. Kulikutaisairaala nimiseen lukuun merkittiin aikaisemman päätöksen johdosta¹⁾ palkat desinfiointihoitajattarelle, avustavalle liinavaatevaraston johtajattarelle ja toiselle autonohjaajalle, jonka viimeksi mainitun käteinen vuosipalkka korotettiin samaan määrään kuin ennestään olevan autonohjaajan palkka eli 2,000 markkaan. 22 alihoitajattaren ja 13 yöhoitajattaren sijaan, joilla kullakin oli 900 markan vuotuinen pohjapalkka, merkittiin 35 alihoitajattarta 960 markan pohjapalkoin. Uuden auton ostoa varten merkittiin 90,000 markkaa. Kivelän sairaalan menosääntöön merkittiin uuden osastohoitajattaren ja uuden mielenvikaisosaston alihoitajattaren, toisen toimitusajan apulaisen sekä avustavan työnjohtajattaren palkat, viimeksi mainitun käteinen vuosipalkka 840 markan määräisenä. Nikkilän mielisairaalan menosäännöstä poistui yhden ylihoitajattaren palkka, jota vastoin osastohoitajattarten lukumäärä korotettiin 8:aan, alihoitajattarten 32:een ja hoitajain 21:een⁵⁾; hoitajattarten palkka merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti¹⁾. Kolmannen koneenkäyttäjän palkkaamiseksi merkittiin 2,000 markkaa ja juurikasvikellarin teettämiseksi 11,900 markkaa⁶⁾. Humaliston sairaalan palkkasääntöön merkittiin palkkiota ylihoitajattarelle taloudenhoitajaintoimen hoitamisesta 600 markkaa. Lopuksi merkittiin Sekalaisten menojen lukuun kunnan teurastamon johtajan palkka ainoastaan kolmelta kuukaudelta, koska puheenalainen toimihenkilö oli irtisanottava ja hänellä oli kolmen kuukauden irtisanomisoikeus³⁾, minkä ohessa määräraha rottain tappamiseksi kaupungin taloissa poistettiin. Kaikkiaan oli menojen lisäennys seitsemännen pääluokan kohdalla 4,350,446: 13 markkaa.

Kahdeksanteen pääluokkaan, Köyhäinhoito, merkittiin Köyhäinhoitohallitus nimiseen lukuun kaupunginvaltuuston aikaisempain päätösten mukaisesti uudet avustavan kanslianjohtajan, apulaiskassanhoitajan, neljän kirjuriapulaisen⁵⁾ ja yhden kaitisijan sekä sitä paitsi elätelleento-osaston yhden kirjuriapulaisen palkat. Kunnalliskoti ja sen yhteydessä olevat laitokset nimisessä luvussa korotettiin Yhteisten kustannusten nimikkeen kohdalle merkitty sairaanhoitajattaren käteinen vuosipalkka 1,000 markkaan, ylihoitajattaren vuosipalkka 1,800 markkaan ja osastohoitajattarten vuosipalkka 1,000 markkaan, jota vastoin köyhäinhoitohallituksen budjettiehdotuksensa tekemä ehdotus sen alaisissa laitoksissa palvelevain toimihenkilöjen palkkain korottamisesta muutoin evättiin. Kaupunginvaltuuston aikaisem-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 66. — ²⁾ S:n siv. 76 ja seur. — ³⁾ S:n siv. 184. — ⁴⁾ S:n siv. 92. — ⁵⁾ S:n siv. 178. — ⁶⁾ S:n siv. 34.

man päätöksen mukaisesti ¹⁾ merkittiin kunnalliskodille ja sen yhteydessä oleville laitoksille yhteisen vahtimestarin palkkaamiseksi 1,500 markkaa ¹⁾ sekä lisäksi kolme uutta osastohoitajata ¹⁾, minkä ohessa yksi avustavan hoitajattaren toimi pikkulasten osastolla muutettiin osastohoitajattaren toimeksi; työlaitokseen tuli lisää uusi työnjohtajaintoimi takomatöitä varten ²⁾. Samaten merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen johdosta uusina tilapäiserinä sairaankuljetusvaunun ostamiseksi kunnalliskotiin 4,000 markkaa ³⁾ sekä höyrymankelin ja pesukoneen ostoon 46,500 markkaa ⁴⁾. Apurahoja ja kustannuksia laitoksista erillään olevista köyhistä nimiseen lukuun merkittiin seuraavat määrärahat: elätteelle annetut 1,500,000 markkaa, sairaanhoitokustannukset 700,000 markkaa, mielenrikaisten hoitokustannukset 700,000 markkaa, suoranaiset apurahat köyhäinhoitoon ehdottomasti oikeutetuille henkilöille 960,000 markkaa ja hädänalaisille, joilla ei ole ehdotonta oikeutta köyhäinhoitoon, 480,000 markkaa, lastenhoito päiväkodeissa 400,000 markkaa ja hautauskuluja 40,000 markkaa. Lopuksi merkittiin Erinäisiä määrärahoja nimiseen lukuun 150,000 markkaa armeliaisuusseuroille y. m. kaupunginvaltuuston vastaisen päätöksen mukaan. Sitä vastoin poistettiin rahatoimikamarin budjettiehdotukseensa merkitsemä 600,000 markan määräraha hätäaputöitä varten. Budjettivaliokunta oli mietinnössään ehdottanut molemmat nämä erät poistettaviksi. Menojen lisäannus tämän pääluokan kohdalla oli kaikkiaan 2,722,451:35 markkaa.

Uuteen yhdeksänteen pääluokkaan yhdistettiin kasvatus toiminnan menot, jotka osoittivat lisäannusta 101,465:65 markkaa 1919 vuoden menosääntöön verraten. Kasvatuslautakunta nimiseen lukuun merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti kasvattilasten lääkärin palkka, 4,000 markkaa ⁵⁾, minkä ohessa vahtimestarin palkka korotettiin 2,400 markkaan ⁶⁾. Kasvatuslaitokset nimiseen lukuun merkittiin ainoastaan kaikkien laitosten erilaatuiset yhteenlasketut menot, jota vastoin näistä eristä kunkin laitoksen kohdalle tulevat osat eriteltiin eri liitteessä, ja päätti kaupunginvaltuusto budjettia käsitellessään lausua, että kasvatuslaitosten budjettien hyväksyminen myös tiesi eri laitosten liitteessä olevain erikoisbudjettien hyväksymisen. Sittenkuin Paipisten ja Vekkosken kasvatuslaitokset oli lakkautettu ⁷⁾, oli näiden menot poistettu budjetista, kuitenkin pysyttämällä Vekkosken pikkukoulun huoneiston vuokra, 200 markkaa, kesäkuun 1 päivään 1920, syystä ettei vuokrasopimusta ollut saatu puretuksi. Muutoin merkittiin oppilaskodin menosääntöön 1,800 markkaa kaitsijalle, joka ei aikaisemmin ollut saanut käteispalkkaa, vaan ainoastaan vapaan asunnon, lämmön ja valon, mutta jolle kodin siirtyessä uuteen huoneistoon ei voitaisi antaa yhtä suurta asuntoa kuin aikaisemmin. Bengtsärin laitoksen menosääntöön pantiin jälleen kahden kaitsijan palkat ja Karstun laitoksen menosääntöön johtajan palkkio, jotka erät oli erehdyksestä jätetty ottamatta 1919 vuoden menosääntöön ⁸⁾. Vanjoen laitoksen korjausmenojen joukkoon sisältyi 3,500 markan erä uuden saunan teettämiseen. Erinäisiä apumaksuja y. m. nimiseen lukuun merkittiin 34,000 markkaa toimeettomien lasten ja alaikäisten ammatinharjoittajain valvontaa varten ⁸⁾.

Kymmenennen pääluokan, Opetus- ja sivistyslaitokset, kohdalla lisääntyi suomenkielisten kansakoulujen vakinaisten opettajain luku 8:lla, ylemmän koulun opettajajarten luku 8:lla ja alemman koulun 16:lla sekä väheni ruot-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 178. — ²⁾ S:n siv. 179 — ³⁾ S:n siv. 96. — ⁴⁾ S:n siv. 97. — ⁵⁾ S:n siv. 164. — ⁶⁾ S:n siv. 68. — ⁷⁾ S:n siv. 195. — ⁸⁾ S:n siv. 99.

sinkielisissä kouluissa 2 opettajalla, 1 ylemmän ja 1 alemman koulun opettajattarella. Tuntiopettajain määräraha laskettiin siten, että veistonopettajille 600 markan pohjapalkan lisäksi voitaisiin maksaa 15 markkaa vuodessa luokkaa kohti. Kansakoulujen paikanvälitystoimistojen johtajain palkkiot korotettiin suomenkielisissä kansakouluissa 3,000 ja ruotsinkielisissä 1,500 markkaan. Ruotsinkielisten kansakoulujen taloudenhoitajan sekä Nikolainkadun kansakoulun vahtimestarin palkkoja korotettiin¹⁾. Opettajain stipendeiksi opintomatkoja varten merkittiin suomenkielisten koulujen menosääntöön 8,000 ja ruotsinkielisten 4,000 markkaa sekä rautatielippujen hankkimiseksi kansakoulunoppilaille kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaan²⁾ 70,000 ja 20,000 markkaa. Kun kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännössä määrätään, että menosääntöön on merkittävä kaupungin omissa kiinteistöissä olevain huoneistojen vuokra, jos kaupunki kokonaan tai osittain sen korvaa, merkittiin suomenkielisten kansakoulujen menosääntöön tämä erä 457,572: 50 ja ruotsinkielisten koulujen menosääntöön 336,798 markaksi. Lopuksi mainittakoon, että suomenkielisten kansakoulujen menot koulutarvikkeista arvattiin 484,000 markaksi, vaatetusapu varattomille oppilaille 150,000 markaksi ja varattomain oppilaitten ruokinta 175,000 markaksi vastaavain eräin ruotsinkielisten kansakoulujen menosäännössä ollessa 100,000, 40,000 ja 60,000 markkaa. Kansakoulujen yhteisenä menona merkittiin aikaisemman päätöksen mukaisesti³⁾ kahden voimistelunopettajan palkka, jota vastoin 1919 vuoden budjetissa tähän siirretyt määrärahat kansakoulunopilaiden hammaspoliklinikan voimassa pitoon siirrettiin seitsemänteen pääluokkaan. Alempain käsityöläiskoulujen menot eriteltiin samoin kuin muidenkin koulujen menot, jota vastoin aikaisemmin ainoastaan menojen summa oli merkitty budjettiin. Kun valmistavalle poikain ammattikoululle oli luovutettu huoneisto kaupungin kiinteistöistä⁴⁾, poistui tämän koulun vuokra. Uuteen lukuun merkittiin kirjaltajain kunnallisen yhdenpäävankoulun menot⁵⁾, joka koulu vuonna 1920 työskentelisi kahdella vuosiluokalla, ja toiseen lukuun työväenopetuslaitosten tarkastuksen menot, jotka 1919 vuoden menosäännössä oli merkitty kolmannen pääluokan kohdalle. Kansanlastentarhain menosääntöön merkittiin tarkastajan palkka korotettuna asiasta tehdyn eri päätöksen mukaisesti⁶⁾, minkä ohessa määräraha kansliatehtäviä ja tarverahoja varten korotettiin 4,000 markalla, jotta tarkastajalle voitaisiin asettaa kanslia-apulainen. Uuden suomenkielisen kansanlastentarhan voimassapitoon Sörnäsissä syksystä 1920 merkittiin 35,000 markkaa. Kaupunginkirjasto nimisessä luvussa korotettiin pääkirjaston 2 amanuenssin ja Kallion haarakirjaston 1 amanuenssin palkat 2,600:sta 3,400 markkaan sekä mainitun haarakirjaston 1 amanuenssin palkka 2,200:sta 3,400 markkaan, minkä ohessa 3 pääkirjaston ja 2 Kallion haarakirjaston amanuenssia, jotka aikaisemmin oli palkattu yhteismäärärahasta, nyt asetettiin vakinaiselle menosäännölle 3,400 markan vuosipalkoin⁷⁾. Yksi uusi samanpalkkainen amanuenssintoimi perustettiin mainitun haarakirjaston lasten ja nuorison lainausosastolle. Pääkirjaston toisen vahtimestarin palkka korotettiin 3,000 markkaan ilman luontoisetuja. Musiikkilautakunta nimisessä luvussa korotettiin intendentin, jota aikaisemmin oli sanottu taloudenhoitajaksi, palkka 7,000 ja sihteerin palkka 2,400 markkaan. Kaupunginorkesterin menot merkittiin 554,600 markaksi. Avustuksena Suomen

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 67. — ²⁾ S:n siv. 98. — ³⁾ S:n siv. 29. — ⁴⁾ S:n siv. 68. — ⁵⁾ S:n siv. 180.

kansallisteatterille merkittiin vihdoin 8,000, Ruotsalaiselle teatterille 20,000, Kansan näyttämölle 20,000, Suomalaiselle oopperalle 20,000 ja musiikkiopiston orkesterikoululle 15,000 markkaa, minkä ohessa kaupunginvaltuusto päätti, että Suomen kansallisteatteri on velvollinen vuoden kuluessa antamaan 8, Ruotsalainen teatteri 30, Kansan näyttämö 4 ja Suomalainen ooppera 8 kansannäytäntöä puolesta tahi sitä huokeammasta lipunhinnasta, huviveroa lukuun ottamatta. Rahatoimikamarin budjettiehdotuksessaan tekemän ehdotuksen, että kaupunginvaltuusto tekisi valtioneuvostolle sen suuntaisen esityksen, että huvivero kaupunginorkesterin osalta poistettaisiin tai myös huojuenuksia tässä kohden myönnettäisiin, ehdotti budjettivaliokunta evättäväksi eikä kaupunginvaltuustokaan siihen yhtynyt. Menojen lisäennys tämän pääluokan kohdalla oli kaikkiaan 2,432,910: 96 markkaa.

Yhdennentoista pääluokan, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalle merkittiin teknillisten laitosten toimitusjohtajain palkat kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti ¹⁾, minkä ohessa vesijohto- ja kaasulaitoksen menosäännöissä eräiden menosäännössä aikaisemmin yksilöllisesti mainittujen toimihenkilöiden palkat yhdistettiin yhteismäärärahaan sen periaatteen mukaisesti, että kaikki asianomaisten laitosten johtajain toimeen ottamat viranpitäjät palkattaisiin tuollaisesta määrärahasta. Kaikkien laitosten menosääntöihin pantiin uudet 10,000 markan erät opintomatkoja varten. Vesijohtolaitoksen menoihin merkittiin 30,000 markkaa vapaakaivojen ja juomavesijohtojen y. m. hoitoa ja kunnossapitoa varten sekä 10,000 markkaa Kauppatorin suihkukaivon käyttöä ja hoitoa varten, syystä että kaupungin kassa- ja tililaitosjohtosäännön mukaan vuosirasasääntöön on otettava semmoiset raha-arvossa arvioidut menot, jotka kuuluvat molemmiin puolisiin hankintoihin ja kaupungin virastojen ja laitosten keskenään suoritamiin töihin. Vesijohtolaitoksen uutistöitä varten merkittiin seuraavat määrärahat: työkalujen ostoon 10,000 markkaa, mittarien ostoon 25,000 markkaa, vapaakaivot Kuntähden sairaalan kohdalla 3,500 markkaa ²⁾ ja Rantatorilla kauppahallin kohdalla 2,600 markkaa ²⁾, vesijohdon laskemiseksi Elimäen- ja Kuortaneenkatuun 313,000 markkaa ja Karstulantiehen korttelin 556 vierelle 25,000 markkaa, lisäystä aikaisemmin myönnettyihin määrärahoihin vesijohdon laskemiseksi Viipurinkatuun 30,000 markkaa, Loviisankatuun 30,000 markkaa, Hangonkatuun 16,000 markkaa, Tammi-saarenkatuun 21,000 markkaa, Heinolankatuun 16,000 markkaa, Kyllikin-katuun 3,300 markkaa, Bölenkatuun 58,700 markkaa ja Teollisuuskatuun 33,000 markkaa sekä uusia johtoja varten kaupungin yleisten töiden hallituksen harkinnan mukaan 15,000 markkaa. Kaikkiaan merkittiin uutistöitä varten 602,100 markkaa, ja vesijohtolaitoksen menosääntö kokonaisuudessaan nousi 2,910,770 markkaan. Kaasulaitoksen menosääntöön merkittiin halkoja varten 2,245,000 ja hiiliä varten 5,200,000 markkaa. Korjauksiin y. m. varattiin 382,000 markkaa, siitä 210,000 markkaa kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti ²⁾. Uutistöiden menot nousivat ainoastaan 118,000 markkaan, siitä pääputkiverkon y. m. laajentamiseen 100,000 sekä Sörnäsän kaasulaitosta varten kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaan ²⁾ 18,000 markkaa. Kaasulaitoksen menosääntö päättyi 11,091,804 markkaan. Sähkölaitoksen menoista varattiin halkojen ostoon ynnä purkaukseen ja pienennykseen 8,750,000 markkaa. Ensimmäiselle käyttöinsinöörille merkittiin ¹⁾ uutena eränä 4,000 markan vuokratraha. Sähkö-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 69. — ²⁾ S:n siv. 40 ja seur.

laitoksen uutistöitä varten merkittiin seuraavat määrärahat: kaapeli- ja johdotöihin kaupungin yleisten töiden hallituksen lähemmän määräyksen mukaan 60,000 markkaa, talojohdotöihin 20,000 markkaa, 500 kwtn synkronmuuntajan siirtämistä varten 25,000 markkaa, sähkömittarien ostoon 200,000 markkaa, uuden mittaripumpun ostamiseksi voimalaitokseen 20,000 markkaa, sähkövalaistuksen järjestämiseksi Katajanokan rantaan 5,200 markkaa, 5,000 kwtn turbokoneiston ostoon 1,500,000 markkaa, korkeaajännitteiskaa-pelin rakentamiseksi voimakeskuksesta Fredrikssperinkatua pitkin 140,000 markkaa, Kasarmintorin aseman matalajännitteislaitteen uudelleen rakentamiseksi 40,000 markkaa sekä sähkövalaistuksen järjestämiseksi Meilansintielle 3,200 markkaa sekä Kangasalan tien ynnä Vallilan johtoverkon laajentamiseksi 10,700 markkaa eli kaikkiaan 2,024,100 markkaa. Sähkölaitoksen menosääntö päättyi 14,518,397 markkaan. Menojen lisäennys tämän pääluokan kohdalla oli kaikkiaan 10,472,485 markkaa.

Kahdennentoista pääluokan, Katu- ja laiturivalaistus, kohdalle merkityt menot osoittivat lisäännystä 268,500 markkaa 1919 vuoden menosääntöön verraten. Budjettia käsitellessään kaupunginvaltuusto päätti antaa rahatoimikamarin tehtäväksi viivyttelämättä ryhtyä sen suuntaiseen toimenpiteeseen, että katuvalaistusta vuonna 1920 vähennettäisiin huomioon ottaen, ettei vähennettyä valaistusta olisi käytettävä työajan jatkuessa sekä että toimenpide etusijassa koskisi kaupungin keskeisempiä osia.

Kolmannentoista pääluokan, Yleiset työt, kohdalle merkittiin Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori nimiseen lukuun hallituksen puheenjohtajan palkkio sekä kaupungininsinöörin ja kamreerin palkat kaupunginvaltuuston tekemäin päätösten mukaisesti ¹⁾. Yhden työpäällikön ja kolmen avustavan työpäällikön sijasta merkittiin ²⁾ kaksi työpäällikköä ja kaksi avustavaa työpäällikköä. Uusina erinä merkittiin aikaisempain päätösten mukaisesti apulaisgeodeetin palkka yhdeltätoista kuukaudelta 9,166: 67 markkaa ynnä matkara hoja 458: 33 markkaa ³⁾ sekä kirjanpitäjän palkka 6,000 markkaa ⁴⁾. Sen ohessa päätti kaupunginvaltuusto, että rakennuskonttorin virkailijain palkanlisäyksenä kantamat ylimääräiset kalliinajanlisäykset oli pantava maksettaviksi yleiseltä kalliinajanlisäystililtä. Tähän lukuun merkityistä tilapäismäärärahoista mainittakoon 1,800 markkaa uuden tonttikirjan valmistamiseen, 54,000 markkaa kaupungin hiljattain ostamain maatilain kartallepanon ja korkeusmittausten lopettamiseen sekä 15,200 markkaa kaupungin kolmiomittaustöiden jatkamiseen. Uutena eränä merkittiin 30,000 markkaa henkilöauton käyttöä ja kunnossapitoa varten. Rakennukset ja talot nimiseen lukuun merkittiin kaupungin omistamain tai sen käyttämain rakennusten, joista nyt erittäin mainittiin Forsbyn työväenasunto, tavanmukaisia suurempia tai pienempiä vuosikorjauksia varten kaikkiaan 734,500 markkaa, Nikkilän melisairaalan sähköjohtojen korjausta ja kunnossapitoa sekä akkumulaattoripatterin uudistusta varten 33,000 markkaa sekä kassaholvin laittamiseksi ⁵⁾ tullikamarin huoneistoon 24,500 markkaa, minkä ohessa kaikki eri momenteille merkityt menot lämpöjohtojen ja kone-laitteiden kunnossapidosta sekä arvaamattomista vesijohtotöistä yhdistettiin 71,900 markan suuruiseksi eräksi. Seuraavia uutistöitä varten merkittiin määrärahoja: Bölen kauppahalli (lisämääräraha) 14,000 markkaa ⁶⁾, tulli- ja pakkahuoneen hissien muutostyöt 95,000 markkaa ⁵⁾, Vallilan työväenasun-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 70 ja 185. — ²⁾ S:n siv. 70 ja 180. — ³⁾ S:n siv. 180. —

⁴⁾ S:n siv. 181. — ⁵⁾ S:n siv. 36. — ⁶⁾ S:n siv. 34.

not 3,600,000 markkaa¹⁾, Katajanokan tavarasuojat 320,000 markkaa²⁾, uusi lämminvesilaitos Nikkilän mielisairaalaan 42,000 markkaa, keittiön sisustus Nikkilän mielisairaalaan 150,000 markkaa, puhtaanapitolaitoksen kattilahuone ja sauna Malmilla 50,000 markkaa, poliisilaitoksen Pakaassa olevan koiratarhan muutto 10,000 markkaa, mukavuuslaitos raitiotieiden päätekohtaan Läntisellä viertotiellä 10,800 markkaa sekä Punavuorenkadun uuden kansakoulutalon rakennustöiden aloittamiseksi 1,000,000 markkaa²⁾. Rakennusten ja talojen korjaus- ja kunnossapitomäärärahat kohosivat 884,900 ja uutisrakennusten määrärahat 5,291,800 markkaan eli kaikkiaan 6,176,700 markkaan. Kadut ja yleiset paikat nimiseen lukuun merkittiin seuraavat korjaus- ja kunnossapitomäärärahat: Torkkelin- ja Helsinginkadun välisen kaupungille kuuluvan Itäisen viertotien osan päällystäminen I nupukivillä 32,800 markkaa ja Rata- ja Korkeavuorenkadun välisen Yrjönkadun osan 29,500 markkaa, kaupungille kuuluvain Kaisaniemenkadun osain kiveäminen 25,000 markkaa, Länt. Brahen- ja Kaarlenkadun välisen Helsinginkadun tasointus ja päällystäminen ketokivillä 78,500 markkaa, Fleminginkadun jatkeen ja Suvannontien välisen, Sörnäs radan pohjoispuolella olevan lastauspaikan tasointus ja viertäminen 59,400 markkaa, Länt. Satama- ja Kanavakadun välisen pohjoispuolisen asfalttijalkakäytävän uudistus 12,300 markkaa, kaiteiden uudistus ja korjaus 30,000 markkaa, T-muotoisen laiturin kytkypuomien ja pilttuiden uudistus 1,600 markkaa sekä erinäiset korjaukset 120,000 markkaa. Katujen ja yleisten paikkain uutistöitä varten merkittiin seuraavat määrärahat: sementtikäytävän teettäminen Hämeenkadulle korttelin n:o 306 vierelle 9,600 markkaa, Ouluntien viertäminen 12,400 markkaa, eräiden Pakaan katujen tasoinnin loppuun saattaminen 1,198,000 markkaa ja eräiden Meilansin itäosan katujen (Munkkiniemenkatu Vapunkadun ja Läntisen viertotien väliltä, Topeliuksenkatu Stenbäckin- ja Munkkiniemenkadun väliltä, Pihlajatie Munkkiniemen- ja Vapunkadun väliltä, Pihlajatie Honkatien ja Läntisen viertotien väliltä, Skyttenkatu Munkkiniemenkadun ja Läntisen viertotien väliltä sekä Vappukatu Munkkiniemenkadun ja Läntisen viertotien väliltä) tasoinnin loppuun saattaminen 81,000 markkaa, Munkkiniemen- ja Skyttenkadun välisen Läntisen viertotien tasoinnin jatkaminen 80,000 markkaa, Bölen- ja Hertankadun välisen Kyllikinkadun tasointus 14,000 markkaa, Hertan- ja Magdalenankadun välisen Bölenkadun tasointus 122,500 markkaa sekä Sammatintien tasointus korttelin n:o 556 viereltä 39,000 markkaa ynnä Läntisen viertotien laajentaminen Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiön vaunuhallin kohdalla korttelissa n:o 492 26,000 markkaa. Katujen ja yleisten paikkain korjaus- ja kunnossapitomäärärahat nousivat 389,100 ja uutistöiden määrärahat 1,582,500 markkaan eli kaikkiaan 1,971,600 markkaan. Kanavat ja viemärit nimiseen lukuun merkittiin korjausta ja kunnossapittoa varten m. m. seuraavat määrärahat: Rautatien torin mukavuuslaitoksesta Mikonkadun alaiseen viemärijohtoon menevän laskujohtoon uudistus 3,500 markkaa, Keuruun- ja Vanajantien välisen, Suvannontien alaisen viemärijohtoon samoin 6,800 markkaa sekä Taivallahteen laskevan viemärijohtoon jatkaminen puujohtolla 2,800 markkaa. Uutistöitä varten taas merkittiin: eräiden Pakaan katujen viemärijohtotöiden loppuun saattaminen 182,000 markkaa, Läntisen viertotien viemärijohto Munkkiniemen- ja Skyttenkadun välillä 79,000 markkaa, Kyllikinkadun viemärijohto Bölen- ja Hertankadun välillä 9,000 markkaa, Bölenkadun viemärijohto Hertan- ja Magdalenankadun välillä 34,000 markkaa, Karstulantien viemärijohto korttelin n:o 556 kohdalla 11,600 markkaa, Greijuksen siirto-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 32 ja seur. — ²⁾ S:n siv. 33.

lapuutarhasta tulevan ojan viemärijohdot 17,000 markkaa ja Eläintarhan pallokentän itäpuolisen ojan viemärijohdot 10,000 markkaa, Sörnäsän satamaradan viemärijohto Itäisen viertotien länsipuolella 6,000 markkaa sekä Hakasalmen puiston salaojitus kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti¹⁾ 15,000 markkaa. Kanavain ja viemärien korjauksista nousivat menot 248,100 ja uutistöistä 363,600 markkaan eli kaikkiaan 611,700 markkaan. Tiet nimiseen lukuun merkittiin Itäiseltä viertotieltä kunnalliskotiin vievän tien korjaukseen 28,000 markkaa, Kivelän sairaalan alueen teiden korjaukseen 23,000 markkaa, erinäisiin korjauksiin 30,000 markkaa eli yhteensä 81,000 markkaa, jota vastoin Viertotiet nimiseen lukuun merkittiin ainoastaan 70,000 markkaa erinäisiä korjauksia varten. Satamat ja rautatiet nimiseen lukuun merkittiin korjausta ja kunnossapitoa varten kaikkiaan 579,200 markkaa, siitä puhtaanapitolaitoksen Malmilla olevan pistoraitteen korjaukseen 13,300 markkaa²⁾ sekä rautateiden erinäisiä korjauksia ynnä rautatieraitteiden viereisiä kiveystöitä varten 30,000 markkaa, jota vastoin vastaavat menot aikaisemmin oli osittain pantu maksettaviksi katujen ja yleisten paikkain erinäisiä korjauksia varten olevasta määrärahasta. Uutistöitä varten merkittiin seuraavat määrärahat: uuden tihtaalin rakentaminen Sörnäsiin 8,800 markkaa, Jätkäsaaren tasoitus- ja laiturityöt 2,500,000 markkaa, Herttonäsin satamarakennustöiden aloittaminen 500,000 markkaa, kaksi 2½—5 tonnia kantavaa puolikiertonosturia ratoineen Rahapajanrantaan 600,000 markkaa ja Malmin—Hertonäsin rautatietöiden aloittaminen 1,500,000 markkaa eli kaikkiaan 5,108,800 markkaa. Kaikkiaan nousivat tämän luvun menot 5,688,000 markkaan. Istutukset nimiseen lukuun merkittiin korjausta ja kunnossapitoa varten 503,900 markkaa; tähän aikaisemmin merkitty määräraha Kivelän sairaala-alueen istutusten kunnossapitoa varten siirrettiin seitsemänteen pääluokkaan. Uutistöitä varten merkittiin seuraavat määrärahat: Speranskintien viereisen puistikon järjestäminen 3,000 markkaa, istutustöiden jatkaminen Armfeltin-, Ehrensivärдин- ja Speranskintien välisellä avonaisella paikalla 15,000 markkaa, Kaisaniemen uudestijärjestelytöiden jatkaminen 15,000 markkaa, Pääskylän- ja Sibyllankadun viereinen leikkikenttä 15,600 markkaa, Brahenkatujen viereinen urheilukenttä 500,000 markkaa³⁾, Eläintarhan urheilukentän ympäristön tasoitus- ja istutustyöt 5,000 markkaa, kymmenen kelkkaradan laittaminen 15,000 markkaa ja uuden sisäänkäytävän laittaminen Hakasalmenpuistoon 15,000 markkaa eli kaikkiaan 583,600 markkaa. Istutusten kaikki menot nousivat 1,087,500 markkaan. Puhtaanapitolaitos nimiseen lukuun merkittiin määrärahoja kaikkiaan 2,407,300 markkaa, kaikki Korjaus- ja kunnossapito-nimikkeeseen kohdalle. Tästä määrästä tuli 1,421,200 markkaa kaupungin yleisten paikkain ja katuosain puhtaanapidon osalle. Yleinen makkien puhtaanapito nimiseen lukuun merkittiin m. m. määräraha puhtaanapitolaitoksen Malmilla olevassa työpajassa valmistettavia 300 kannellista makkijastiaa varten 42,000 markkaa, 200 kannellisen kaivontyhjennysastian valmistusta varten 16,000 markkaa ja 300 kannellisen keittiötähdeastian valmistusta varten 21,000 markkaa. Tämän luvun menot nousivat kaikkiaan 2,221,000 markkaan. Työkalut nimiseen lukuun merkittiin Korjaus- ja kunnossapito-nimikkeeseen kohdalle määrärahoja kaikkiaan 214,000 markkaa, siitä m. m. ruoppauskoneen n:o 2 korjauksen 72,000 markkaa sekä kuulalaakerien laittamiseen 10 kasteluvaunuun ja 20 rikkainkuljetusrattaisiin kaikkiaan 12,000 markkaa. Nimikkeeseen Uudet ostot kohdalle merkittiin: henkilöauto

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 45. — ²⁾ S:n siv. 38. — ³⁾ S:n siv. 44.

50,000 markkaa, ainespihan pajan työkalut (happikaasuhiatus- ja leikkukoneisto sekä kierteenkairauskone) 11,000 markkaa, höyrypumpun panssariletku 3,000 markkaa ja 3 uutta lumensulatuskojetta 36,000 markkaa eli kaikkiaan 100,000 markkaa. Kaikki menot työkaluista nousivat 314,000 markkaan. Sekalaista nimiseen lukuun merkittiin m. m. työntekijäin kesälomaa varten 300,000 markkaa, joka määräraha aikaisemmin oli ollut merkittynä lukuun Kaupungin yleisten töiden hallitus ja rakennuskonttori, sekä uusi 2,750,000 markan määräraha jo myönnettyjä tahi vuoden varrella myönnettäviä korotettuja työpalkkoja varten. Luku päättyi 3,095,000 markkaan. Menojen kokonaislisäannus kolmannentoista pääluokan kohdalla oli 10,811,255 markkaa.

Neljännentoista pääluokan, Kauppahallit ja kauppatorit, kohdalle merkittiin Kauppahallit nimiseen lukuun kauppahallien menojen summa, jota vastoin kunkin hallin eritellyt menosäännöt pantiin menosäännön ohaiseen liitteeseen. Uuteen lukuun merkittiin kaupunginvaltuuston aikaisemman päätöksen mukaisesti kalapihan menot¹⁾. Kaikkiaan osoittivat menot tämän pääluokan kohdalla lisäannystä 28,890 markkaa.

Uuden viidennentoista pääluokan, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalle merkityt menot, jotka 1919 vuoden menosäännössä olivat viidennessätoista pääluokassa, Sekalaiset menot, jaettiin kahteen lukuun, kaupunkitaloihin ja maataloihin. Kaupunkitalojen erikoismenosäännöt julkaistiin liitteessä, jota vastoin menosääntöön pantiin ainoastaan summittaiset erät. Menosääntöön merkittiin nyt ensi kertaa seuraavat kiinteistöt: Mariankatu 22, It. Heikin-
katu 17, Kaasutehtaankatu 3, Pietarinkatu 6, Suvilahdenkatu 3, n. s. Leppäsuon perhehuvila, Runeberginkatu 63, Hermannin ja Harakan työväenasunnot sekä Merholman rakennukset. Menot kaikkien kiinteistöjen kunnossapidosta arvioitiin 434,867 markaksi, mihin tuli lisäksi Mustikkamaan järjestysmiehen palkkaus 750 markkaa, lisämääräraha rahatoimikamarin käytettäväksi polttoaineiden, valaistuksen ja vedenkulutuksen kustantamiseen 50,000 markkaa sekä osa Neitsytpolun talon n:o 5 kauppahintaa 100,000 markkaa²⁾. Maatila-
lain määrärahoista mainittakoon 1,000,000 markkaa Boxbackan, Hertonäsin, Domarbyn ynnä muita tiloja varten, sen johdosta että kaupunginvaltuusto oli päättänyt purettaviksi³⁾ mainittuja tiloja aikaisemmin hoitaneet osakeyhtiöt, sekä uuden saunan, pesutuvan ja maitokammion teettäminen Toivoniemen tilalle 24,500 markkaa⁴⁾. Kaikkiaan osoittivat menot tämän pääluokan kohdalla lisäannystä 1,324,997 markkaa 1919 vuoden menosäännön menoihin verraten.

Kuudestoista pääluokka, Eläkkeet ja apurahat, osoitti menojen lisäannystä 227,840 markkaa. Määrärahain joukossa oli uusi erä eläkkeen- ja apurahansaajain kalliinajanlisäyksiä varten⁵⁾.

Seitsemännentoista pääluokan, Sekalaiset menot, kohdalle merkittiin tällä kertaa tuntuvasti vähempi luku määrärahoja, kun useat oli siirretty muihin pääluokkiin. Ensimmäiseen lukuun merkittiin Korkeasaaren ja Seurasaa-
ren menot 321,095 markkaa, syystä että kaupunki oli ottanut huolekseen saarien kunnossapidon⁶⁾. Toiseen lukuun yhdistettiin menot kaupungin kaluston ja puhelinten hankinnasta ja kunnossapidosta sekä normaalikellojen kunnossapitomääräraha, joten tämän luvun loppusumma nousi 170,010 markkaan. Kolmanteen lukuun merkittiin tullikamarille ja valtionrautateille luovutettujen vuokrahuoneistojen sekä Helsingin anniskeluyhtiöltä kaupungille vuokratun huoneiston vuokrat, kaikkiaan 40,660 markkaa. Neljanteen ja viidenteen lu-

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 20. — ²⁾ S:n siv. 12. — ³⁾ S:n siv. 45 ja seur. — ⁴⁾ S:n siv. 37. — ⁵⁾ S:n siv. 120. — ⁶⁾ S:n siv. 47 ja seur.

kuun merkittiin määrärahat työntekijöille ruumiinvammasta y. m. maksettavaa vahingonkorvausta varten 125,000 markkaa sekä yleishyödyllisten yri-tysten ja laitosten kannatusavuksi kaupunginvaltuuston määräyksen mu-kaan 450,000 markkaa. Kuudenteen lukuun merkittiin määräraha kaupungin viranpitäjän (ei teknillisten laitosten palveluksessa olevien) kalliinajanlisäyk-siä varten 10,000,000 markkaa sekä uusi määräraha uusien virkain perusta-mista ja palkankorotuksia varten kaupunginvaltuuston päätöksen mukaan ynnä tarvittavia ikäkorotuksia varten 500,000 markkaa. Seitsemänten lu-kuun, Sekalaisia määrärahoja, merkittiin kaupungin viemäriolojen järjestä-miskomitealle 16,000 markkaa, osakkeiden merkitsemiseksi Helsingin maka-siiniosakeyhtiössä leimaveroineen 268,770 markkaa ¹⁾, suojeluskunnan voimas-papitoon 200,000 markkaa, kaupungin virkamiesten stipendeiksi 15,000 mark-kaa ²⁾ sekä korvaukseksi vedenkulutuksesta yleisissä vesiputkissa ynnä niiden hoidosta ja kunnossapidosta 50,000 markkaa eli kaikkiaan 549,770 markkaa. Kahdeksanteen lukuun vihdoin merkittiin verotettujen varojen ja muiden tulojen poistoa ja peruutusta varten 1,200,000 markkaa. Menojen lisäännys tämän pääluokan kohdalla oli kaikkiaan 4,433,474: 09 markkaa.

Kahdeksanteentoista pääluokkaan vihdoin merkittiin arvaamattomiin tarpeisiin kaupunginvaltuuston määräyksen mukaan 3,500,000 markkaa 1919 vuoden menosäännön 1,500,000 markan sijasta.

Tulosääntö. Tulosaäntöön merkittiin ensimmäisen osaston, Lainat ja korot, kohdalle Lainat nimiseen lukuun kaupunginvaltuuston aikaisemmin 1917 vuoden obligatiolainasta osoittamat seuraavat määrärahat:

Osakkeiden merkintä Helsingin makasiiniosakeyhtiössä ¹⁾	Smk	268,770: —
Turbokoneiston osto sähkölaitokseen ³⁾	»	1,500,000: —
Kaasulaitoksen uutislaitteet ⁴⁾	»	28,000: —

Budjetinkäsittelyssä päätti kaupunginvaltuusto lisäksi seuraavat bud-jettiin merkityt määrärahat osoitettaviksi mainituista lainavaroista:

Vesijohdon laskeminen Elimäen- ja Kuortaneenkatuun..	Smk	313,000: —
Korkeajännitteiskaapeli sähkölaitoksen voima-asemalta pitkin Fredriksperinkatua.....	»	140,000: —
Sähkölaitoksen Kasarmintorin aseman matalajännitteis-laitteen uudesti rakentaminen	»	40,000: —
Tulli- ja pakkahuoneen hissien uudesti rakentaminen	»	95,000: —
Työväenasuntojen teettäminen Vallilaan ⁵⁾	»	2,160,000: —
Urheilukentän laittaminen Brahenkatujen vierelle ⁶⁾	»	500,000: —
Tavarasuojain rakennuttaminen Katajanokalle ⁷⁾	»	320,000: —
Eräiden Pakaan katujen tasoitus	»	1,198,000: —
Eteläsataman laivaveistämön kohdalla olevan sillan uudes-tirakennus	»	145,000: —
Jätkäsaaren tasoitus- ja laiturityöt	»	2,500,000: —
Puolikiertonosturien hankkiminen Rahapajanrantaan ..	»	600,000: —
Hertonäsin satamarakennustyöt	»	500,000: —
Malmin—Hertonäsin rautatierakennus	»	1,500,000: —
Nikkilän mielisairaalan keittiön sisustus	»	150,000: —
Erinäisten katujen vesijohto	»	233,000: —
Neitsytpolun talon n:o 5 osto ⁸⁾	»	100,000: —

¹⁾ Ks. tätä kert. siv. 51. — ²⁾ S:n siv. 123. — ³⁾ S:n siv. 42 ja 136. — ⁴⁾ S:n siv. 41 ja 135. — ⁵⁾ S:n siv. 32 ja seur. ynnä 136. — ⁶⁾ S:n siv. 44 ja 138. — ⁷⁾ S:n siv. 33 ja 137. — ⁸⁾ S:n siv. 12 ja 139.

Tämän lisäksi merkittiin 15 miljoonan määräinen, kahta vuotta lyhyemmälle takaisinmaksuajalle otettava laina 1920 vuoden budjetin vajauksen täyttämiseksi. Korot nimiseen lukuun merkittiin kaupungin arvioidut tulot koroista ja osingoista kaikkiaan 1,497,500 markaksi. Koko osasto osoitti 1919 vuoden tulosaäntöön verraten vähennystä 11,341,680 markkaa.

Toiseen osastoon, Tuloa tuottavat oikeudet, merkittiin Erinäiset verot nimiseen lukuun tonttiveroista, koiraverosta, biljaardimaksuista ja ulkomaa-laisten maksuista ruokatavarain myynnistä aluksesta arvioidut tulot sekä uutena eränä kaupungin osuus uudesta kiinteistöverosta, arviolta 1,000,000 markkaa. Molempiin muihin lukuihin merkittiin arvioidut tulot tuulaaki- ja liikennemaksuista y. m. sekä erinäisistä tähän kuuluvista tulolähteistä (sakko-osuuksista, sakoista sekä tulli- ja kellarivapauden korvauksesta). Tulot tämän osaston kohdalla osoittivat arvioitua lisäennystä 3,954,400 markkaa 1919 vuoden tulosaännön vastaavaan määrään verraten.

Kolmannen osaston, Terveysten- ja sairaanhoito, kohdalle merkityt tulot osoittivat arvioitua lisäystä 355,900 markkaa 1919 vuoden menosaäntöön verraten.

Neljannen osaston, Köyhäinhoito, kohdalle merkittiin ensimmäiseen lukuun tulot kunnalliskodista ja työlaitoksesta ynnä korvaus köyhäin ylläpidosta sekä toiseen lukuun henkilöllinen köyhäinmaksu, perunkirjoitusprosentit ja kollehtirahat. Arviolta nousi tulojen lisääntyminen tässä osastossa 374,100 markkaan.

Viidenteen osastoon, Opetus- ja sivistyslaitokset, merkittiin erilaatuisten koulujen tai laitosten kohdalle arvioidut valtioavut, oppilasmaksut y. m. Kansanlastentarhain tuloihin merkittiin 52,818: 55 markkaa käyttämätöntä säästöä vuodelta 1919, joka katsottiin olevan säästettävä kaupungille. Valtioapuja merkittiin seuraavat määrät:

Kansakoulut	Smk 1,196,342: 45
Käsityöläiskoulut	» 38,166: 25
Työväenopistot	» 63,475: —
Kirjaltajain kunnallinen yhdenpäivänkoulu.....	» 11,312: —
Kansanlastentarhat	» 409,725: 65
Kaupunginorkesteri	» 100,000: —
Yhteensä	Smk 1,819,021: 35

Tämän osaston käsittelyn yhteydessä kaupunginvaltuusto päätti rahatoimikamarin seikkaperäistä ehdotusta odotellessaan jättää toistaiseksi anomuksen tekemisen valtioneuvostolle määrärahan saamisesta kaupungin opetus-, sivistys- ja kasvatustaloksille. Tämän osaston kohdalla laskettu tulojen lisäennys oli 856,270: 26 markkaa.

Kuudennen osaston, Kaupungin teknilliset laitokset, kohdalla arvattiin tulot vesijohtolaitoksesta 3,014,400 markaksi, kaasulaitoksesta 11,555,350 markaksi ja sähkölaitoksesta 16,531,500 markaksi. Tulojen lisäennys arvioitiin kaikkiaan 11,819,400 markaksi.

Seitsemännen osaston, Yleiset työt, kohdalle merkittiin ensimmäiseen lukuun puhtaanapitolaitoksen tulot 1,890,000 markan määräisinä ja toiseen lukuun valtion, seurakuntain y. m. apumaksuja eräiden istutusten voimassa pitoon kaikkiaan 25,100 markkaa. Tähän kuuluvain tulojen lisäennys edellytettiin 225,150 markaksi.

Kahdeksannen osaston, Kauppahallit ja kauppatorit, kohdalle merkit-

tyjen tulojen, joiden joukossa uutena eränä huomattiin 18,420 markkaa kalapihan myyntipaikkain vuokraa, arvioitiin tuottavan tulojen lisäännystä 417,420 markkaa

Yhdeksannen osaston, Kaupungin kiinteä omaisuus, kohdalle merkittiin ensimmäiseen lukuun tuloja tontinlunastuksista 2,000,000 markkaa, toiseen lukuun veroja lahjoitetuista tiloista 2,300 markkaa, kolmanteen lukuun tuloja kaupunkikiinteistöistä 1,361,695: 50 markkaa, siitä 794,370: 50 markkaa kansakoulutalojen vuokria, joita ei ollut aikaisemmin merkitty budjettiin, neljanteen lukuun kaupunkiin yhdistetyillä alueilla olevain rakennusten ja talojen vuokria 375,000 markkaa, viidenteen lukuun tuloja ja vuokria kaupungin maataloista 1,312,400 markkaa, sekä kuudenteen lukuun satunnaisia maanvuokria, kalavesi- ja uimahuonemaksuja, maksuja kadun erilleen aitaamisesta sekä tenniskentistä, virutushuoneista ja kloseteista yhteensä 668,000 markkaa. Kaikki tähän osastoon merkityt tulot osoittivat arviolta lisäännystä 1,880,315: 50 markkaa.

Kymmenenteen osastoon, Sekalaiset tulot, merkittiin m. m. uusina erinä valtiolta saatava korvaus asevelvollisten perheille annetuista avustuksista 100,000 markkaa, Vallilan työväenasuntojen edellytetty valtioapu 1,440,000 markkaa sekä rakennuskonttoriin kuuluvista toimituksista veloitettuja maksuja 5,000 markkaa. Tämän osaston kohdalla lasketut tulot osoittivat lisäännystä 1,396,946: 37 markkaa 1919 vuoden vastaaviin tuloihin verraten.

Yhdenteentoista osastoon, Verotus, merkittiin se määrä, mikä oli kunnan verovelvollisilta jäseniltä verotettava, 77,055,214: 69 markan suuruisena, ollen lisäännys 1919 vuoden budjettiin verraten 36,776,127: 82 markkaa.

C. Muut asiat.

Kaupunginvaltuuston työjärjestys. Kaupunginvaltuusmiehet päättivät¹⁾ asettua paikoilleen ryhmittäin, josta oli määräys pantava valtuuston uuteen työjärjestykseen, sekä nimenhuudon toimitettavaksi aakkosjärjestyksessä.

Helsingin vapautuksen vuosipäivä. Kaupunginvaltuusto päätti²⁾ sunnuntaina huhtikuun 13 päivänä klo 10 a. p. kokonaisuudessaan esiintyä Vanhan kirkon puistikon sotilashaudoilla, jolloin valtuuston puheenjohtaja laskisi muistoseppeleitä ja pitäisi puheita. Sen ohessa lähetettäisiin kaupunginvaltuuston nimissä sähkösanoma 1918 vuoden saksalaisen apuretkikunnan johtajalle kreivi R. von der Goltzille.

Suomalaisten joukkojen kaupunkiintulon vuosipäivä. Ehdotus että kaupunginvaltuusto viettääkseen toukokuun 16 päivänä vuosipäivää suomalaisten joukkojen tulosta pääkaupunkiin kokonaisuudessaan kävisi tervehtimässä valtionhoitajaa pantiin pöydälle³⁾ kaupunginvaltuuston seuraavaan kokoukseen, joka kuitenkin pidettiin vasta mainitun päivän jälkeen.

Ratkaisemattomia asioita. Esiteltäessä kaupunginvaltuuston diariin merkittyjen, joulukuun 31 päivänä 1918 ratkaisematta olevain asiain luetteloa⁴⁾ päätti⁵⁾ kaupunginvaltuusto diarista poistaa seuraavat 19 asiaa:

kauppavaltuutettujen esityksen että Katajanokan tavaravarikkojen välillä olevat tilat varustettaisiin katolla;

¹⁾ Kvston pöytäk. 28. 1. 1 §. — ²⁾ S:n 26. 3. 28 §. — ³⁾ S:n 6. 5. 22 §. — ⁴⁾ Kvston pain. asiakirj. n:o 1. — ⁵⁾ Kvston pöytäk. 28. 10. 45 §.